

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 16 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Ötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A második évforduló.

Budapest, január 17.

Nem tudjuk, járult-e a gyógyuló miniszterelnök elé hódoló küldöttség, hogy lábaihoz rakja a nemzeti munkapárt gratulációját? Nem ahoz, hogy a kegyelmes ur meggyógyult, mert ehhez szívesen gratulált neki pártkülönség nélkül mindenki, hanem ahoz, hogy ma két éve jött meg Bécsből a királyi kinevezéssel. Ezért ugyanis már legfőleg a nemzeti munkapárt részéről jár ki neki gratuláció. A nemzeti munkapártot csakugyan sikerült összetoborzania. De már egyéb nem sikerült neki: se az, amit az uralkodóval szemben vállalt, se az, amit a nemzet érdekében kilátásba helyezett. Az a két faktor, aki mégis elsősorban jöhetne számításba, a király és a nemzet aligha találhat okot, hogy a második évforduló alkalmából gratuláljon a miniszterelnök urnak.

Mert amikor két esztendővel ezelőtt kised legénységével és dagadó önértetével beköszöntött: két irányban ígért nagyokat. Fölfelé megígérte a nemzet pacifikálását és a katonai javaslatok elintézését, lefelé pedig megígérte a korona és nemzet harmonizálását és a választói reform megalkotását. Mi van meg ebből a második évfordulón? Semmi. A nemzetben nagyobb az elégtelenség, mint valaha s a katonai javaslatok ügyét egyetlen

lépéssel sem vitte előbbre a miniszterelnök ur. Másrészt az a bizonyos harmonia még mindig elég gyöngye lábán áll, mert a katonai kérdésekben való melegség és viszont az egyszer megígért demokratikus reform dolgában való közömbösség egyaránt csak fokozhatta a korona és nemzet között fölmerült diszharmoniat. Nincs tehát a második évfordulón se vöderöreform, ami be volt ígérve a koronának, se választói reform, ami be volt ígérve a nemzetnek. A gratuláció ebből a szempontból szinte gunyolódásnak tetszhetnék.

De azt mondhatná valaki, hogy ha nincs is vöderöreform és nincs is választói reform: azért mindkét kérdés nagy utat tett meg előre. Szó sincs róla. A lefolyt két esztendő éppen erre a két legfontosabb kérdésre nézve a legteljesebb stagnációt jelenti. A két reform ügye holt ponton van, a kormány és többsége pedig olyan tehetetlenül áll, hogy meg sem tudja kísértetni a két reform tető alá hozását. Mert azok az ismétlődő fenyegetések, hogy erélyesebb elnökséggel és elszántabb többségi rohammal le fogják törni az obstrukciót: ma már senkinek se imponálnak. Az erőszak itt nem segít, mert az erőszak az erőszakoskodót öli meg. Ha pedig a kormány választójogi engedékenységgel próbálna meg a technikai obstrukció leszerelését, akkor saját pártjában támadnának ellenségei, akik

a radikális választói joghoz nem járulnak hozzá. Vagyis: volna a kormánynak többsége a katonai javaslatokhoz, de ennek a többségnek nem veheti hasznát a radikális választójogi ellenzék obstrukciója miatt; és lehetne neki többsége a választói joghoz is, de azt azután nem kapacitálhatná a katonai javaslatok megszavazására. Két többség között tehetetlenül kell vesztegelnie, mert az egyik többség csak a katonai javaslatokhoz, a másik csak a demokratikus választói joghoz kapható. S így nem elégítheti ki sem a koronát, sem a nemzetet.

A koalíciónak azt szokták szeméretre vetni, hogy majdnem négy esztendőig volt hatalmon s mégis alig csinált valamit. Nos, a nemzeti munkapárt ebben az új minőségében is két éve uralkodik már, pedig hát ez a párt gazdálkodott itt korábban is szabadelvű párt néven. Hát mit csinált, mit tudott csinálni a nemzeti munkapárt? Mit végzett a második évfordulóig a Khuen-kormány? Merre kell keresni alkotásait? Merre sikereit? Elintézte a katonai javaslatokat, amiért küldetett? Közeledett a demokratikus választói reform felé, amivel bebocsáttatásért kopogtatott? Egyiket sem közelítette meg, sőt tehetetlen vergődésével egyaránt türelmetlenné tette a koronát is, a nemzetet is. A második évforduló napján zavarosabb a helyzete, mint amikor érkezett és

A becsületes kovács.

Írta: báró Nyáry Albert.

(Utánnyomás tízes.)

— Itt van mindenki? — szólott Mizer Antal Daróczi. Bárkás község érdemes bírája, körülnézve a körötte levő esküdteken.

— Nincs — felelte a bakter. — Balog Máté hótárszegen fekszik, sehogy sem tudtam felket verni bele.

— Persze, — legyintett a bíró, — megdöglött a tehene, aztán annak a husát mérte ki. Addig nem is lesz ember belőle, amíg ebben a pénzben tart. Hát rája nem várakozhatunk. Kár, pedig különösen okos ember ő kegyelme. Most pedig szükség volna a jó tanácsra. Ha ugyan nálamnál okosabbat tudna tanácsolni valaki. Üljetek le, — intett az esküdteknek, akik tisztességtudóan álldogáltak körülötte, s maga is letelepedett a hosszú kecskelábu asztal mellé.

Mikor a kászalódás megszűnt, a lábszögös elcsendesedett, megint megszólalt a bíró.

— Nagy ügyben hívtalak benneteket. A falusi kovácsműhely dolgában. Tudjátok, hogy se fedele, se ódala, össze akar dőlni az istenadta, csak még gondolkodik rajta. Félős is már a kovácsnak dolgozni benne, de közülünk is agyonüthet valamelyikünket.

A bíró olyan zord ábrázattal mondta el a bevezetést, hogy öregebb Alsó Miska ijedten kapta keskeny vállai közé a fejét. Mintha

már szakadna a nyakába a kovácsműhely fedele.

— Hát meg kell csináltatni, — vetette oda hetykén a szót Galo Antal.

— Meg, meg, ezt nemcsak te tanáltad ki hé, ezt az írva gyerek is tudná. De ha okos vagy, azt mondd meg, hogy miből?

Galo Antalnak egyszerre a torkán akadt a jó tanács. Pedig tizenöt esküdtek a szeme meredt rája. És mindenik tekintet feladta neki a fogas kérdést: miből? miből?

— A pénztárnok koma mondja meg, hogy mennyi pénz van a falu kasszájában.

— Van vagy huszomhat grajczár, — felelte a pénztáros koma a füle tövét vakargatva.

— De még én nem kaptam ki a béremet erre a fertályra, — sietett igényét bejelenteni a bakter, aki tisztességtudóan nem mert leülni, csak a falat támasztotta a sarokban.

— Te hallgass, nem tudod, hogy nem vagy tanácsbéli ember! — fordult feléje a bíró komoly ábrázattal. — Akkor beszélj, mikor kérdeznék.

— Jó, jó, — morgott fülig vörösödve a szegény bakter, — a pénzt csak követelheti az ember.

— Most nem, Most nem a te fizetéséről van szó.

— Tudom, arról nem szeretnek kendtek beszélni, — motyogta szomorúan a bakter. — Pedig nekem is enni kell, meg a gyerekennek is.

Mizer Antal Daróczi úgy tett, mintha nem hallotta volna a falu szolgájának a beszédét. Csak nem fog feleselni a bakterrel.

— Hát ki mit gondol? Szívesen hallom az okos szót.

Bizony nem gondolt itt senki semmit. Olyan csendesen ültek az asztal mellett, hogy az öreg dongónak a zugása is meghallatszott. Olyan furesán, csufondárosan zümmögött a beste állat, mintha ő is azt kérdezné, hogy: miből? miből? Az esküdtek urak pedig összehuzták a szemöldöküket, s úgy tettek, mint-ha szörnyen gondolkodnának valami jó tanácsra.

— Már látom, hogy köztetek nem lesznek okosabb, — vette fel a szót újra a bíró. — En már gondolkodtam a dolgon. Ki is tanáltam a módját, hogy a ház is felépüljön, meg pénzbe se kerüljön. Megmondtam-e? — kérdezte, hamiskásan hunyorgatva a szemével.

— No, hát halljuk — kérdezte Galo Antal, aki leggazdagabb ember volt a faluban, hát bátrabban beszélt egy kicsinyt, mint a többi.

A bíró még egy kicsit hallgatott, hogy növelje a kíváncsiságot, aztán szép csendesen, minden betűt megropogtatva adta meg a választ.

— Beszekerüljük a műhelyt.

— Csak nem bolondultunk meg most fizetni érte a biztosítást, mikor ugyanis össze akar már dőlni az épület? — csodálkozott Galo, a többi meg hol ránézett, hol a bíróra.

— A feleségednél tartod az eszed, Antal, — nevetett csufondárosan a bíró. — Szarva között keresed a tőgyit. Beszekerüljük a műhelyt, aztán ha leég, felépítteti a biztosító.

— Aztán ha nem ég le?

szánalmasabb a vergődése, mint volt földnélküli János korában, amikor párt nélkül és többség nélkül fogott a vállalt feladatok teljesítéséhez. Akkor vállalkozása még vakmerőség volt, ma csak szánalmas. Akkor még bizhatott csodában, ma az a csoda, ha benne bízik még valaki.

Ha tehát a második évforduló alkalmából gratulálhatott valaki a kormánynak, az legfőleg a munkapárt lehetett. Az az életét köszönheti a miniszterelnök urnak. De a korona és a nemzet nem gratulálhat. Ez a két faktor a miniszterelnök urnak semmit sem köszönhet.

Budapest, január 17.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjére tűzte a ma elfogadott törvényjavaslatok harmadik olvasását, a montenegrói szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását, a mai napirendre már kitűzve volt, de le nem tárgyalt törvényjavaslatokat, továbbá a konzuli bírások meghosszabbításáról és végül az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslatokat.

A fiumei kormányzó Budapesten. Gróf Wickenburg István fiumei kormányzó, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma délelőtt gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek jelentést tett fiumei folyó ügyekről és holnap délután visszatér Fiuméba.

Közlekedési ügyek. A képviselőház közlekedési bizottsága délután 4 órakor Beöthy László kereskedelemügyi miniszter részvételével báró Dániel Ernő elnökelete alatt ülést tartott. Az ülés megnyitása után az elnök a bizottság nevében meleg szavakkal üdvözli Beöthy minisztert, aki ez alkalommal jelent meg először a bizottság tanácskozásán miniszterként. A miniszter köszönő szavai után áttértek a napirendre, amelyen több helyi érdekű vasut engedélyezéséről, valamint a privignyittrabányai és a barczika-ormospusztai államvasuti vonalak megépítéséről szóló kereskedelemügyi miniszteri javaslatok szerepeltek. A javaslatokat Dobóczky Sándor előadó ismertette, amelyeket a

bizottság Beöthy kereskedelemügyi miniszter felvilágosításai után az előadó javaslatára egyhangúlag elfogadott. Ezután Dobóczky előadó ismertette az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársasággal kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot. Beöthy miniszter felhívta a bizottság figyelmét arra, hogy kívánatos, miszerint a javaslat mielőbb a törvényhozás elé kerüljön, hogy ennek alapján a végleges szerződés is mielőbb megkötődjék és a törvényhozásnak bemutatható legyen. A bizottság ezután a javaslatot egy általánosságban, mint részletiben egyhangúlag észrevétel nélkül elfogadta.

A montenegrói szerződés.

Budapest, január 17.

Nem lehet bennünket azzal vádolni, hogy azoknak a horribilis magas védvámoknak, melyek a legfontosabb élelmiszerek árát megdrágították, hívei volnánk s éppen a húsdrágaság miatt oktalanságnak tartjuk a kereskedelmi szerződéseinknek azt a rendezését, mely élő állat behozatalt egyáltalán megtilt s a húsb hozatalt is olyan alacsony menyiségre kontingentálta, hogy ez a kontingens néhány hónap alatt kimerült.

Mégis helytelenítjük, hogy a Montenegroval kötött szerződés, ha mindjárt kis mennyiségben is, megengedi az élő állat behozatalt Montenegroból. Ezt a cattarói kerület fogyasztásának fedezésére szánta a kormány, sőt a javaslat maga is megszabja, hogy a Montenegroból behozandó élő állatokat a cattarói kerületből elszállítani nem lehet.

Helytelenítjük, hogy kivételt tesznek s hogy ismét Ausztria érdekében tesznek kivételt. Bécsben görcsösen kapaszkodnak a közös vámterülethez s minden önállósági törekvésünk ellen a legridegebb álláspontra helyezkednek azzal az indokolással, hogy a forgalmi szabadságot korlátlanul fenn kell tartani Ausztria és Magyarország közt. Mégis az 1907-iki osztrák-magyar gazdasági kiegyezés újra feintartotta a tiroli gabonavámokat, azzal az indokolással, hogy máskülönben tönkre megy Tirolban és Vorarlbergben az ottani malomipar s az ottani mezőgazdaság. Ez volt az első kivétel Ausztria érdekében s nekünk bele kellett törődnünk abba, hogy míg az osztrák ipar korlátozás nélkül özönlik be hozzánk, a mi gabonánk vámot kénytelen fizetni, ha két osztrák tartományba be akarjuk vinni.

A montenegrói szerződés a második ilyen kivételt statuálja s ismét Ausztria érdekében. A húsdrágaság a magyar fogyasztókra is súlyosan nehezedik. Nálunk is hangos szóval panaszoljuk fel, hogy husinseg van s ennek folytán a hus olyan drága, hogy még a középosztály sem képes kellő módon táplálkozni. A magyar fogyasztók is követelték, hogy az élőállat behozatala megengedtesse vagy legalább is emeljük fel a szerb kontingenst s a behozatali többletre ne az autonóm, hanem a szerződéses vámtételeket alkalmazzuk.

Mind hiába.

A kormány ridegen elzárkózott ez elől a követelés elől s mikor a magyar fogyasztók érdekéről volt szó, akkor kidülesztett mellet hangoztatta, hogy egész állatállományunk elpusztul, ha egyetlen egy élő állatot bocsátunk is át a határon. S ime, amit az egész magyar fogyasztó közönség nem tudott megkapni a magyar kormánytól, azt játszva megkapja az osztrák cattarói kerület. Nemcsak, hogy aggályai nincsenek a földművelésügyi miniszternek, hanem egyenesen fölényes mosolylyal utasít vissza minden kifogást, amit állategészségügyi szempontból s állatállományunk védelme érdekében ellenzéki résztől ma a javaslat ellen felhoztak.

Mindazt, amit a földművelésügyi miniszter ma a javaslat érdekében felhozott, fel lehetne hozni a mellett is, hogy az élő állat behozatala Szerbiából is megengedtesse. Mert ha a miniszter úgy tudja, hogy Cattarót nem lehet hussal másképp, mint Montenegroból ellátni, tudnia kell azt is, hogy állatállományunk csökkenése folytán ma már Magyarországot sem lehet másként hussal ellátni, mintha Szerbia kontingensét felemeljük. S ha ő nagy megnyugvással meri mondani, hogy Montenegro felől nem fenyeget az a veszély, hogy onnan állatjárvány hurczoltassék be, akkor tudnia kellene azt is, hogy ez a veszély Szerbia felől még csekélyebb, hisz állategészségügyi szempontból Szerbia magasan felette áll Montenegroknak.

Az igazság szóval nem Serényi részén van. Az igazság az, hogy Ausztria egyik tartományára érdekében kivételt kellett tenni s a magyar kormány nem volt elég erős, hogy ez elől elzárkózzék. Ami pedig a miniszter indokolását és a vélekedését illeti, meg lehet állapítani, hogy éppen az ellenkezőjét hirdeti ma, mint amit eddig állandóan hirdetett.

— Mán hogy a fenébe ne égne le. — kiáltott türelmetlenül a bíró, nagyot csapva öklével az asztalra. — Hogy ne égne le, ha felgyújtjuk!

Egyszerre fel jött a gyertya az esküdteknek. Micsoda igazat mondott most a bíró! A gyerek is kitalálhatta volna. Csak ő nekik nem jutott az eszébe. Hiába, nincs más okos ember a faluban Mizser Antalon kívül. Kifejezést is adott a közhangulatnak maga a falu leggazdagabb embere, Galo Antal.

— Igazad van, Antal koma. Olyan világos, mint a nap. Már csak okos ember az okos ember. Nekem két házhelyem van, de még se tanáltam volna ki a dolgot ilyen akkurátusan. Most már értem az egészet. Aztán mikor gyújtod fel a házat? Hagy legyünk mindnyájan ott, nézni.

— Én nem gyújtom fel, — felelt méltóságteljesen a bíró. — Hát mi vagyok én?

— Igaz, igaz, — bólogattak rá az esküdtek.

— Hát akkor ki cselekszi meg? — kíváncsiskodott Galo.

— Te bizonyosan nem, — mordult rá kicsinylőleg a bíró. — Kell-e még ezen is gondolkodni? Hát majd elvégzi a kovács. Fízett embere a falunak, köteles vele. Meg aztán az ő háziról folyik éppen a szó.

— Igaz, igaz, — tört ki a helyeslés, s az esküdtek megkönnyebbülve lélegzettek fel. Mindenik attól félt, hogy ő neki kell majd az eresz alá tartani a gyufát.

— Menj a kovácsért, — parancsolta meg a bíró a bakternek. — Tüstént itt legyen. Hagyja abba, akármiféle dolga van.

Krizsan István, a kovács amugy szur-

tosan, lélekszakadva nyitott be az ajtón. Nem tudta mire vélni a dolgot, szegény, hogy így cizálja maga elé a képviselőtestület.

— Adjon isten szerencsés jónapot, — köszöntött, hóna alá fogva a kalapját.

A bíró felkelt, hogy kihirdesse előtte a falu ítéletét. Így látta ezt a tekintetes főszolgabíró urtól, hát neki is így kell csinálni, nagyobb parádé okából.

— Krizsan István, kendet azzal bizza meg a falu, hogy gyujtsa fel a kovács-műhelyt.

— Igen is értem, — felelt örvendezve a kovács. — Ugy se való az már másra.

— Várjon a sorára, amikor kibeszéltem magam. Az nemesak ugy megy. Valahogy eszébe ne jusson az éczakára kivilágítani vele a falut. Kend mesterember, hát nem kell sokáig magyarázni magának a dolgot. Először beszekuráljuk, — sugta, ravaszul kacsintva egyet.

— Igen, igen, — hümmögött a kovács. — Értem. Aztán nekem kell megcsinálni a dolgot.

— Hát persze, hogy magának. Azért fizeti a falu.

— Nem is azért, mintha nem akarnám, — szabadkozott a kovács. — A világért sem. De hát, izé, nem lehet abból nekem valami bajom?

— Hát, hogy lehetne? — csodálkozott a bíró. — Ha én parancsolom meg magának.

— No hát hiszem jó. Egy tüzeeskét kell csinálni. De egy kis áldomáska csak kijár majd érte. Csak nem veszi el tőlem, a szegény embertől ingyen a falu,

— Tíz pengőt kap kend, ha kifizetik a szekurálást.

Igy aztán rendben lett a dolog. Másnap bement Tarjánba a bíró, és ezer pengő forintra bebiztosította a rozant kovácsműhelyt. Egy hét mulva meg olyan vigan légett, hogy öröm volt nézni. Veszedelem nem lett a dologból, mert ott volt az egész falu, hogy mentse a szomszéd házakat. A biztosító társaság szépen ki is fizette a pénzt s az ezer pengő árán neki kezdtek az új műhely építésének.

Csak egy dolog volt hátra még. Krizsan István jelentkezett a kialkudott tíz forintért.

A bíró ki is utalta a pénzt a község kasszájából s annak rendje és módja szerint el is könyvelték a kiadást: „Annak, aki először kiáltott tüzet, tíz pengő.”

Igen ám, de a pénzből csak a fele jutott a szegény kovácsnak. A másik fele áldomáson fogyott el s az egész képviselői testület azon ivott a sikeres eset örömére. A kovács sehogy se nyugodott bele a dolog illetén való elintézésébe. Neki csak az volt a fejében, hogy rászolgált a tíz forintra. Elég hasznót csinált a falunak, hát ő ragaszkodott az egész kialkudott fizetéshez.

Először csak úgy példázódzatott, aztán megszólította egyik-másik esküdtet is, úgy patkoltatás közben. Azok csak a vállukat rángatták meg. Keresse a bírón, az igéte a tíz pengőt. Végre csakugyan bátorságot vett magának a kovács és beállított a bíróházhoz.

— Nem egyéb járatban volnék, bíró uram, annak az öt forintoskáknak az ügyibe jöttem volna, amivel adósom a falu,

Döntő mérkőzés küszöbén.

— A választójogi reform még ez évben! —

Hírek a politika világából.

Budapest, január 17.

E hét végén, de legkésőbb a jövő hét első napjaiban a képviselőház elkészül úgy a fölbatalmazási törvényvel, mint a többi előirányozott kisebb javaslatokkal s akkor következnie kell ismét a véderőreform napirendre tűzésének. Ha ez megtörtént, amihez kétség nem fér, akkor kikerülhetlenné válik a többség és az ellenzék döntő mérkőzése. Hogy ez az összecsapás milyen alakot fog ölteni, e perczben még nem tudható. Lehet, hogy egyelőre csak előcsatározásokban lesz részünk addig, amíg nyolcz-tíz nap múltán a munkapárt vezére, a miniszterelnök felgyógyul s a maga autorizált szavával szólhat bele az eseményekbe.

A képviselőház pénzügyi bizottságának ma délutáni ülése már izelítőjét adta az elkövetkezendőknek. Mezőssy Béla, a Kossuth-párt kiváló tagja rámutatott arra, hogy mily nagy hiba volt a kormány részéről a béke kezdeményezésének elmulasztása, s hogy a véderőreform erőszakos keresztülforszírozása nem járhat sikerrel, de egyttal hangsúlyozta azt is, hogy a magyarság fölényének biztosításával megalkotandó demokratikus választójogi reform dolgában is meg kellene s meg lehetne találni most a megegyezést. A Justh-párt részéről Bakonyi Samu tiltakozott a választójogi elődázása s az ellen, hogy a kormány álláspontja még mindig nem ismeretes.

Lukács László pénzügyminiszter válasza az ellenzéki felszólalásokra, a miniszterelnök távollétében. A miniszter elismerte, hogy a függetlenségi biznyára objektív okok vezetnek a küzdelemben, de kijelentette, hogy a véderőreformot másként és olcsóbban senki meg nem tudná csinálni, s hogy az ország eminens érdeke, hogy ez a kérdés valahára elintézésre nyerve. A választójogra nézve úgy nyilatkozott, hogy az adatok feldolgozása

előtt a javaslatot el nem készíthették, s hogy a javaslat — miután a kormánynak nincs szándékában a dolog elhuzása — még ez évben elkészíthető lesz. Lukács ugyan hozzáfűzte, hogy meghatalmazás nélkül mondotta ezt s bár előjáróban is megjegyezte, hogy a béke megkötéséről ő maga nem beszélhet, szavai, amelyek a megértést látszottak szolgáltni, bizonyos megnyugvást keltenek.

Egyáltalán nincs kizárva tehát, hogy azon a nyomon, amelyen Lukács László megindult s azzal a konziliánésággal, amelyet Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert tanúsítottak, a megegyezés mégis csak elérhető lesz, különösen, ha hozzávetjük, hogy gróf Andrássy Gyula szivesörömet vállalkozik ismét a közvetítés nehéz munkájára. Most már tisztán csak az a kérdés, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly, kinek a tanácsára hallgat szivesebben, gróf Tisza Istvánra, aki az erőszakot prédikálja, vagy Kabós Ferenczre, aki a kibontakozás egyetlen lehető alapjára márá is világított? Ha a miniszterelnök nem tud kiszabadulni Tisza-Svengali végzetes befolyása alól, akkor ám következnek a végső, elkéseredett harc, amely csakis a teljes diadallal, a mostani gyászos rendszer megoktatásával fejeződhetik be.

Mai híreink itt következnek:

Tanácskozás a miniszterelnöknél.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma délután Dániel Gábor titkos tanácsosnak és báró Ghillány Imrénének, a nemzeti munkapárt alelnökeinek látogatását fogadta, akikkel hosszabb ideig elbeszélgetett az aktuális politikai kérdésekről.

Gróf Héderváry gyógyulása egyébként igen jól halad. A kezelő orvostanár, amint a Budapesti Tudósító értesül, a miniszterelnök megoperált szemével ma ejtették meg az utolsó szemüvegpróbákat. Konstatálták, hogy a miniszterelnök szemüveg nélkül is jól lát, az immár véglegesen előirt szemüveggel pedig a legapróbb betűket is képes olvasni. A miniszterelnök igen jó kedélyű; közérzése teljesen kielégítő. Nyolcz-tíz nap múlva már meg fog jelenhetni a képviselőházban s eladdig semmiféle akció nem várható a munkapárt részéről, mi-

után Héderváry magának tartotta fenn a többség vezetését és irányítását.

Amint megbízható forrásból értesülünk, a miniszterelnök ma úgy intézkedett, hogy a véderőreform addig ne is tűzessék ki a Ház napirendjére, amíg ő személyesen részt nem vehet a parlament tanácskozásaiban.

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délután félhárom órakor Nyékhegyi Ferencz parancsörtszt kíséretében Bécsbe utazott. A honvédelmi miniszter resszortügyekben fog Bécsben tanácskozásokat folytatni. Az a hír, mintha a honvédelmi miniszter bécsi utazása a véderőreform megváltoztatásával függne össze, mint félhivatalosan jelentik, nem felel meg a valóságnak. Egy bécsi közlés szerint Hazai azért ment Bécsbe, hogy a közös hadügyminisztériumban az ujonczozás elhalasztása miatt szükségessé váló adminisztratív intézkedésekről tárgyaljon.

Andrássy Budapesten.

Gróf Andrássy Gyula ma este állandó téli tartózkodásra töketerébcsi birtokáról Budapestre érkezett. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a véderő-harcz kiújulásának küszöbén, gróf Andrássy megjelenésének, mert őt tartják a legalkalmasabb államférfiúnak arra, hogy bölcsességével és nagy tekintélyével a két szembenálló tábor között ismét a békét közvetíthesse.

Az appropriációs-vita.

Mint értesülünk, a Kossuth-párt, mielőtt újra beállana a technikai obstrukcióba a véderőreform ellen, még egy utolsó kísérletet tesz az ellentétek áthidalására. Erre alkalmat nyújt a pénteken vagy esetleg szombaton meginduló, legfőjébb két napra tervezett appropriációs vita. Kossuth Ferencz tegnap Apponyi Albertet kérte meg, hogy a párt nevében fejtesse ki azokat a minimális katonai követeléseket, amelyek ellenében a párt hajlandó elállni attól, hogy a véderőjavaslat törvényerőre emelkedését obstrukcióval továbbra is megakadlyozza. A követeléseket gróf Apponyi szerkesztette meg és ő is terjeszti elő a Házban a fölbatalmazási javaslatról elmondandó beszédében. A Kossuth-párt ezután további magatartását a kormánynak válaszával teszi függővé.

Apponyi beszéde elé a Ház minden oldaláról nagy várakozással néznek és a kormány részéről gróf Héderváry Károly miniszterel-

— Micsoda öt forintról beszél kend? — csudálkozott a bíró.

— Amit a tüzeeske irányába kapnék. Csak épen azért.

— En kiadtam a pénzt az utolsó fillérig. Keresse kend a pénztárnokon.

Szegény Krizsan István fűhöz-fához szadagált, egyik a másikhoz küldte, de az öt forint csak nem került elő. Már nem is a pénz bántotta, hanem az igazságot kereste. Beesülettel megszolgált érte, a falu ígerte és még se kapja meg? Már ő bizony nem hagyja a jussát, kikeresi az igazságot, ha a törvény összedül is miatta. Itt csak kinevetik, majd a törvény megmondja, hogy szabad-e csalba hagyni a szegény embert.

Beállított Tarjánba a járásbíróhoz és előadta a panaszát. Hogy így, meg úgy, neki adósa a falu öt pengővel. A bíró izgett-mozgott a széken, ilyen panaszt sem hallott még soha. Hogy valaki azért panaszodik, hogy nem kapta meg a gyujtogatásért a pénzt. De hát utóljára is fel kellett venni a panaszt, mert hát nem lehetett felvilágosítani a kovácsot, aki sehogy se hajlott a szóra.

— Nem lehet az, tekintetes uram. Ami dukál, az dukál. Már azt az öt pengőeskét csak nem engedem. Beesülettel megszolgáltam érte.

Nagy kavarodás lett aztán ebből az öt pengőből. Belekerült a bajba az egész falu. Nem azért, hogy nem akarta megadni a tartozást, hanem mert megkárosították csalással a biztosító társaságot, meg hogy gyujtogatás történt előre megfontolt szándékkal. Csak a kovács vol nyugodt a maga igazsága

felől. Ő becsülettel megszolgált a pénzért. Jussa van hozzá. Az igaz, hogy menten elcsapta a falu, mikor rájuk szakadt a baj, de ő csak büszkén verte a mellét. Még se hagyom a jussomat! Ha belehalok is, de beszédem a pénzeeskémet.

Soha még ilyen bolond pert! A panaszosból egy-kettőre vádlott lett. Aki beismerete, hogy gyujtogatott azért, hogy megkárosítja vele a biztosító-társaságot. És kereset alá került vele együtt az egész kupak-tanács is. Amelyik felbujtotta, felbérelte a kovácsot a tett elkövetésére. Pényes délben esendő hajtotta végig a bírót a falu, egyenesen a fogságba. Még annyi ideje se maradt, hogy elbueszuzhatott volna a gyerekektől. Lám, még a borospinceze is nyitva maradt, az mehet belé, aki akar. Bizony vége lesz a világnak, ha már Mizser Antalra is esendő teszi rá a kezét.

Talán ott is senyvedt volna el a szegény bíró a tarjáni tömlőzben, ha egy fufangos fiskális ki nem huzza a bajból. Ez aztán addig csürte-csavarta a dolgot, kevergette a paragrafusokat, míg valamennyiért a kovács maradt a bünbak. Nem volt tanu senki rá, hogy felbérelték volna a gyujtogatásra. A vádlottak nem lehettek tanuk, ő pedig valamennyi esküdtet bepanaszolt a bíróval együtt. Természetes, hogy mindenki tagadott körömszakadtig. Hogy eselekedtek volna ők ilyen istentelenséget? Polond volt a kovács, aztán rájuk akarja kenni a dolgot. Tessék megnézni a bíróságnak a falu számadását. Azért kapta volna a tíz pengőt, hogy ő vette észre a tüzet. Világosan be van írva a könyvbe.

A bíróság aztán csakugyan nem tudott más egyebet csinálni, mint bizonyítékok hiányában felmenteni a vádlottakat. Az igaz, hogy a bírónak fél vagyona ráment a pörre, meg kicseppent a bírósékből is örökre. Lám, még sem volt olyan nagyon okos ember ő kigyelme. A többi esküdt is olyan maradt, mint a megkoppasztott nádár. Minden tollat a fiskális rakott a vánkusába. De hát becsületes emberek maradtak mégis. Csak a falu járt jól. A biztosító-társaság nem kapta vissza a pénzét, mert a bíróság úgy döntött, ravasz fondorlat, megkárosítási szándék, felbérelés nélkül. És a falunak azóta szép új kovácsmühelye van.

És mi történt Krizsan Istvánnal, a póruljárt kovácsal? Őt gyujtogatásért bezárták kerek három esztendőre. Meg hamis vádaskodásért is. Amiért meghurcolta a bírót, meg az esküdtet. Fel se vette a három esztendőt. De azt sehogy se tudta megérteni, hogy az öt pengőt nem ítélte meg neki a törvény. Mikor ő arra becsületesen részolgált. Nem is volt más baj, csak, hogy rosszul indította meg a keresetét. De hát ő becsületes ember volt, csak nem hazudhatta azt, hogy azért dukál neki a pénz, mert először kondította meg a harangot. De hát így jár a becsületes ember mind. Ahol meg aztán ilyen igazságtalan a törvény, mint Magyarországon, ott nem is lehet megmaradni. Ki is vándorolt Amerikába Krizsan István, mihelyest kiszabadult.

Bárkás községnek azóta sincs olyan becsületes kovácsa, mint ő volt.

nök megbízásából Lukács László pénzügyminiszter fog válaszolni a beszédre.

A Justh-párt álláspontját, amely a választójogon sarkallik, az appropriációs vitában Holló Lajos fogja kifejteni.

A pártönkivüli függetlenségek nevében valószínűleg Polónyi Géza fog nyilatkozni, aki már egy ízben memorandumba is összefoglalta a csoport kívánásait.

A Kossuth-párt értekezlete.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt január 19-én, pénteken délután hat órakor értekezletet tart Tóth János alelnök elnöklésével, amelynek a napirendjén az appropriációs javaslat szerepel. Ez alkalommal fogják hivatalos szónokul gróf Apponyi Albertet kijelölni.

Előkészület a harezra.

Justh Gyula, aki tegnap éjjel Bugapestre érkezett, ma délelőtt megjelent a képviselőházban s egyenként tárgyalt pártjának tagjaival. A vezér megkérte hűveit, hogy hétfőtől kezdve állandóan vegyenek részt az üléseken. A vidéken időző képviselőknek ilyen tartalmú táviratokat küldtek. Valószínű ugyanis, hogy az appropriációs vita hétfőn véget ér s alkalmasint azután nyomban, ha szünet nem következne, a véderőreformra kerül a sor, legkésőbb kedden vagy szerdán. A Justh-párt el van tökéltve, hogy rögtön az első alkalommal újra megkezdje a *technikai obstrukciót*. Külön pártértekezletre evégből nincs szükség, mert Justhnak az a nézete, hogy a fegyverszünet lejártával ugyanaz a helyzet áll elő, mint amilyen november 8-ika, a paktum megkötése előtt volt.

Természetesen Justh beszélgetéseiben arra is bőven kitért, hogy *mily módon folytassák az obstrukciót*, miután az új elnökség a kérvények kezelésé-dolgaiban más álláspontot foglal el, mint az elődje. Mindenekelőtt egy *nagyszilű házszabály-vitát akarnak provokálni*. A névszerinti szavazásokat alkalmasint ismét szabadság-kérvényekre fognak kérni, a feliratoknál pedig, ha Návay Lajos tartani fogja magát jelzett házszabálymagyarázatához, *ellenindítványokat* fognak tenni, például, hogy a kérvényi bizottság záros határidőn belül sürgősen vagy nyolcz nap alatt tegyen jelentést s ezekre az indítványokra fognak névszerintit kérni.

A három függetlenségi pártból alakult *vitarendező-bizottság*, amelynek tagjait holnapra az Országos Kaszinóba ebédre hívta meg Justh Gyula, szombaton, de legkésőbb hétfőn össze fog ülni, hogy a harci taktika részleteit megállapítsa.

Rakovszky a katolikus bank ellen.

Igen sok szó esik jelenleg politikai és gazdasági körökben a katolikus bankról, amely most van alakulóban. A M. H. munkatársa kérdést intézett ma a katolikus bankról Rakovszky István titkos tanácsoshoz, országgyűlési képviselőhöz, a néppárt volt alelnökéhez, mint olyan tényezőhöz, akinek a magyar katolicizmus életnyilvánulásában két évtized óta döntő szerepe van. Rakovszky a következő feleletet adta:

— Én minden vallásfelekezeti alapon induló pénzügyi vállalkozásnak ellene vagyok és így a katolikus bankalakulásnak is, abból az egyszerű okból, mert a vallást az anyagi érdek alantás harezába belekeverni nem engedem. Nem engedhető meg soha, hogy üzleti fogásból a vallás czégére alatt, a közérdek hangoztatásával akárki is egoisztikus érdekeket hajhászasson. Tapasztalatom az, hogy minden ilyen vállalkozás, amely ilyen czímen indult, a legelsőfokban bukott meg. Csak a Daehauer Bank Adele Spitzedert, a Bon-toux bankot Párisban, Udvardy Ferencz népbankját Budapesten kell említenem és most pedig a karintiai bank csődjét. Mindezek katolikus czégér alatt indultak és a Bon-toux kivételével botránysos véget értek. Amint hallom, az új katolikus bank élére egy fiatal urat szándékoznak állítani, akinek közgazdasági tevékenységéről és araválóságáról eddig mit sem hallottunk. Angliában például az előkelő családok másod- és harmadszülöttei lépnek köz-

gazdasági pályákra, de mielőtt ilyen intézmények élére állanának, pályát futnak meg üzletekben és bankokban. Theoretikus tanulmányok után a gyakorlati alkalmazásba mennek és Pick auf szolgálva, hosszú esztendeig tanulnak s fáradsnak, amíg alkalmasakká válnak, hogy egy vállalkozásnak élére léphessenek. Sokat harcoltam a közéletben és ezt mindig a katolicizmus jegyében cselekedtem. Közpályámon mentes voltam minden üzleti vonatkozástól. Multamra hivatkozva, intem a magyar katolikus világot, hogy legyen ezzel a vállalat szemből a kellő óvatossággal és elővigyázattal, mert vezetőjének a katolicizmushoz csak annyi a köze, hogy szintén katolikus. Én mindig arra törekedtem, hogy távol maradjak az ilyen természetű üzletektől és ettől barátaimat is, amennyiben bizalmukkal megtiszteltek, minden befolyással viseltartottam.

A nemzeti munkapártból.

A nemzeti munkapártban ma este élénkség volt. A párt tagjai között szóba került Rakovszky Istvánnak a „Magyar Hírlap”-ban a Hungária bankalapítás dolgában megjelent nyilatkozata és sokan elégtétellel vették azt a nyilatkozatot tudomásul, amely még néppárti oldalról is hozzájárult ahoz a felfogáshoz, amelyet Lukács László pénzügyminiszter is kifejezett a felekezeti jellegű bankalapítás kérdésében. A klubban szó esett arról a hírről is, amely szerint a király tegnap a Meránba készülő báró Fejérváry Géza volt miniszterelnököt fogadta, aki előzően Budapesten Berzeviczy Alberttel tanácskozott volna s a két államférfiu megállapodott volna, hogy a kibontakozásnak csakis a Rabós Ferencz-féle álláspont lehet a helyes alapja. Állítólag Fejérváry, aki így a kormány politikájától eltérő irányt képviselne, föl is adta volna meráni utazási tervét s egyelőre a eszázárosban maradt. Fejérváryhoz közelálló és informált oldalról mosolyogva vettek tudomást erről a híresztelésről, mert báró Fejérváry mint katona nem politizál és ha a korona előtt kihallgatáson megjelenik, erre ugyanis mint a Mária Terézia-rend kancellárjának, ugyanis mint a darabant-testőrség kapitányának, vagy mint belső titkos tanácsosnak igen sok oka és jogcíme lehet, de semmiestre sem hozható ez az aktuális politikai kérdésekkel összefüggésbe. Abban a körülményben, hogy Fejérváryt egyes kiválóságok meglátogatják, akik véletlenül politikusok is, szintén csak regényes fantáziával lehet a politikával összefüggést találni. Ez informált körben czáfolatra érdemesnek sem találták, az első pillanatra is regényesnek látszó híresztelést. Báró Fejérváry testőrkapitány különben jelenleg Bécsben van. Ennyi igaz a híresztelésből.

A választójogi körirat.

A Választójog Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága szerdán este Justh Gyula elnöklése alatt tartott ülésében foglalkozott a miniszterelnökhöz intézendő választójogi memoranduma szövegének megállapításával.

Dr. Rónai Zoltán előadós beszédében kifejtette, hogy a szövetség általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójogot kíván, kibúvó és klauzula nélkül ugy, ahogy ezeket a fogalmakat európa-szerte használják és értelmezik. Ez az általánosítás nem fér össze a legkülönbözőbb megszorításokkal. Kizárja a pluralitást. Nem tartja titkosnak azt a választójogot, amely a vidéken nyilvános. A részletek bővebb kifejtése felesleges, ez különben is nem egy propagandisztikus egyesülésnek, hanem a kormány feladata. Ha kész lesz a kormány javaslata, a szövetség kötelességének tartja, hogy észrevételeit megtegye. A szövetség választát nem az teszi szükségessé, hogy programját kifejtse, hanem hogy konstatálja azt az örvendetes tény, hogy a beérkezett válaszokból megállapítható az általános, egyenlő, titkos választójog eszméjének győzelme. Az eddig beérkezett válaszok legjelentősebb része a demokratikus választójog alapján áll és akik a demokratikus reformnak ellenségei, meggyőző érveket nem tudnak találni.

Justh Gyula indítványozza, hogy a szép és alapos fejtegetésért a végrehajtó bizottság jegyzőkönyvi köszönetét és elismerését fejezze ki. Különösen kiemelte a memorandum javára, hogy részletekbe nem merült és emellett a szövetség álláspontját mégis precizizozza. Semhol a világon nem szokás, hogy az ellenzék kész elaborátummal, törvényjavaslattal lépjen föl, ez a kormány kötelessége, valamint az is, hogy a javaslatok elkészítése

után ankétet hívjon össze. A kormány nem is azért kérdezte meg ezen érdekköröket, mintha ő nem lett volna tisztában a maga felfogásával, hanem azért, mivel a kormánypártban homlokegyenest ellenkező nézetek vannak a választójog kérdésében, ennél fogva attól fél, hogy mielőtt egyedüli és úgy látszik legfőbb feladatát, a véderőreformot megvalósítani sikerül, veszedelmesnek tartaná, ha a többség soraiban a választójog kérdése miatt bizonyos ellentét, esetleg szakadás állna be. (Általános élénk helyeslés.)

Több kérdés elintézése után a végrehajtó bizottság ülése kilencz órakor véget ért.

Trialista összeesküvés.

A horvát jogpárt, a Starcevic-féle közjog és a trializmus hirdetője, mint megirtuk, az ausztriai szlovének, a dalmáciai és boszniai horvátok bevonásával a mult hét végén gyűlést tartott, amely jövő taktikájukat állapította meg. Ez alkalomból a királynak s több délszláv vezérférfiúnak üdvözlő táviratokat is küldtek. Ezekre a táviratokra megjött az első osztrák válasz: nem ugyan ő felsége, hanem egyik helytartója, a krajnai új tartományfőnök, dr. Sustericsics küldötte. Üdvözlöttek őt is, mint a szlovén néppárt vezérét, aki nyíltan vallja és hirdeti a trialista programot s aki most mégis egy tartomány élére kerülhetett. Az üdvözlésre pár óra leforgása alatt megjött a válasz. A dualizmus hívei úgy Magyarországon, mint Ausztriában, bizonyára a legnagyobb megdöbbenéssel fognak tudomást venni a horvát Starcevic és a szlovén Sustericsics itt következő táviratváltásáról:

„A jogpárt összegyűlt tagjai, valamennyi horvát országok képviselői, akik Zágrábban a nép legfőbb tanácsára összegyűltek, a szlovén országokban való fajrekonstrukciónak hangos zsviókat küldenek. Éljenek ők, reméljük, nemsokára egyesülni fognak velük, egyek leszünk velük. Mindannyiuk nevében: dr. Starcevic.”

Sustericsics, a szlovén néppárt vezére és Krajna most kinevezett tartományfőnöke, így válaszolt:

„A nagy szlovén néppárt szívből köszöni a testvéri üdvözlőket. Átérezzük, hogy egyik részre vagyunk a nemes horvát nemzetnek s szívesen küzdünk népünk javáért és haladásáért. Öszintén üdvözlöljük az elnök urat és az összes összegyűlt jogpárti képviselőket, akikkel együtt küzdünk és akikkel egyet gondolunk. Isten tartsa meg az egyesített Horvátországot! Dr. Sustericsics.”

Ezt az aknamunkát, amely egyenest Magyarország szuverenitása és területi épsége ellen irányul, megtorlás nélkül hagyni nem szabad. Reméljük, hogy ezt a hallatlan merényletet a magyar ellenzék már a legközelebb erélyes hangú interpelláció tárgyává fogja tenni.

Budapest, január 17.

A czeglédi küldöttség évfordulója. Január 24-én lesz 35-ik évfordulója annak, hogy Czegléd-ről a százas küldöttség Turinba ment, hogy átadja Kossuth Lajosnak a czeglédi mandátumot. A küldöttség tagjai mint minden évben, most is megülik az évfordulót. Kossuth Ferencz azonban betegsége miatt most nem vehet részt az ünnepségen és képviselőletében Barabás Béla fog leutazni Czeglédre.

Az osztrák delegáció palotája. Az osztrák delegáció budapesti az Akadémia-utczában lévő palotájában már hónapok óta folynak az építkezési munkálatok. A delegáció budapesti palotája ugyanis szüknek bizonyult és egyes helyiségek nem voltak benne megfelelően elhelyezhetők. Ezért most az udvarban egy földalék-épületet emeltek, amelyben megfelelő elhelyezést nyernek a delegáció tagjai számára berendezett könyvtár és büfé, továbbá az újságírók szobája és az egyéb szükséges irodahelyiségek. Szó volt arról is, hogy az épületnél nagyobb átalakítás munkálatokat végezzenek, de mivel e nagyobb munkálatok hosszabb időt igényelnének, ezért ezek végrehajtását egy későbbi alkalmas időpontban fogják eszközölni. A mostani építkezések néhány hónap múlva teljesen befejezést nyernek, úgy hogy mire a tavasszal a delegációk Budapesten összeülnek, az új helyiségek már rendelkezésre állanak a delegáció tagjainak és az újságíróknak. Ezért, dacára a kedvezőtlen időnek az építést most is folytatják és rövidesen be is fejezik, hogy azonnal megkezdhesék a belső berendezések munkáját, ami mintegy két hónapot vesz igénybe.

A külügyminiszter-válság.

— Aehrenthal beteg. —

A hármasszövetség aktáiból.

Budapest, január 17.

A bécsi és budapesti félhivatalosok minden töltökkel telhetők elkövetnek, hogy megegyezik azokat az autentikus híreket, amelyek *Aehrenthal* külügyminiszter pozíciójának megrendüléséről és a külügyminiszterválságról elterjedtek.

A félhivatalosok tullicizálják egymást a czáfolásban, de vesztükre, mert minden egyes czáfolat csak újabb szimptomáját árulja el a külügyminiszter közeli bukásának.

Igy megegyezik annak a látogatásnak politikai jelentőségét is, amelyet *Lipót Szalvátor* főherceg tett tegnap *Avarna* herceg, olasz nagykövetnél. Megegyezik annak a látogatásnak híre is, amelyet *Bethman-Hollweg* német birodalmi kancellár volt teendő Rómában *San-Giuliano*, olasz külügyminiszternél.

Ugyanakkor azonban nem tudnak elfogadható indokot adni *Aehrenthal* külügyminiszternek Bécsbe való váratlan visszaérkezésére, hasonlóképpen nem tudják eltitkolni azt sem, hogy *San Giuliano* olasz külügyminiszternél nem a német birodalmi kancellár, hanem *Kiderlen-Waechter*, német külügyi államtitkár fog látogatást tenni.

A német külügyi államtitkárnak ez a látogatása annyiban bir különös jelentőséggel a külügyminiszterválságra, mert nyilvánvalóvá teszi, hogy *Lipót Szalvátor* főhercegnek *Avarna* hercegnél tett látogatása igenis politikai jelentőségű volt és csak megelőzte Németország külpolitikájának Olaszország javára való megnyilatkozását, amelyet a német külügyi államtitkár fog tolmácsolni Rómában az olasz kormányának.

Nyilvánvaló tehát az is, hogy *Aehrenthal* külügyminiszter ennél a külpolitikai akciónál — miután az egész az ő távollétében történt, — mellőztetett és azt a mellőztetést a külügyminiszter többé nem fogja kiheverhetni.

A külügyminiszterválságot tehát nem lehet többé czáfolatokkal a véka alá rejteni. Különösen olyan czáfolatokkal nem, amelyeknek az egyetlen tromfjuk az, hogy *Aehrenthal* azért üdül, vagy azért nem üdül és azért nem tud semmiről semmit, mert — nagybeteg és betegsége teszi képtelenné minden akcióra. Mert a betegségek a politikában mindig gyanusak. Különösen az olyan betegségek, amikor valaki folyton jár-kele, váratlanul hol ide, hol oda érkezik, sőt mi több, a királynál is kihallgatáson jelenik meg.

Ezeknél a betegségeknél a beteg többnyire nagyon egészséges, de politikai állása, az valóban megrendült és súlyosan beteg. És ebből a betegségből rendszerint nincs másként gyógyulás, csak a visszavonulás árán, amelyet *Aehrenthal* esetében olyan epedve vár minden illetékes politikai faktor. És talán ezuttal teljes reményességgel.

A külügyminiszterválságról szóló mai híreink a következők:

Aehrenthal bécsi utja.

Politikai és diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett, hogy gróf *Aehrenthal* közös külügyminiszter, akit csak a jövő hét elejére vártak vissza semmeringi nyaralásáról, tegnap este hirtelen Bécsbe érkezett. Annál feltűnőbb volt a külügyminiszternek ez a váratlan megérkezése, mert éppen most folvik ellene a leg-erősebb kampány és a keresztényszocialista

meg a németországi nacionalista és konzervatív lapok már bukásáról adnak hírt.

Hivatalosan azzal okolják meg *Aehrenthal* hirtelen hazatérését, hogy a Semmeringen az időjárás abnormisan hidegre fordult és a 16—21 fok Celsius hideg, valamint a gyakran ismétlődő hóesés nem tett jót a külügyminiszter egészségének. Emiatt — mondják hivatalosan — *Aehrenthal* visszatért Bécsbe, de a jövő héten, ha az idő kedvezőbbre fordul, ismét a Semmeringre megy.

Más oldalról viszont azt jelentik, hogy a főok, amely miatt a külügyminiszter pihentését megszakította, nem az időjárás, hanem *Oroszországnak egy jegyzéke*, amelyet az orosz külügyminiszter intézett a hatalmakhoz, így többek között Ausztria-Magyarországhoz is. Ez a jegyzék bevezetője annak a békekezi-
nak, melyet Oroszország az érdekelt hatalmakkal együttesen akar megkezdeni Rómában és Konstantinápolyban. Oroszország arra akarta rábírnai a hatalmakat, hogy már most tegyenek együttes lépést az orosz-török konfliktus megszüntetésére. Ez a jegyzék megérkezett a bécsi külügyminisztériumba is és Ausztria-Magyarországnak most válaszolnia kell erre. Egy ilyen nagyfontosságú diplomáciai akcióban azonban nem lehet eljárni addig, amíg a diplomácia felelős vezetője nem mond véleményt. Állítólag ezért jött *Aehrenthal* Bécsbe és ma vagy holnap kihallgatáson fog megjelenni a királynál, hogy ez audiencián döntsenek a monarchiának a békekezióban elfogalando álláspontjáról.

Aehrenthal beteg.

Berlinből érkezett jelentések szerint gróf *Aehrenthal* külügyminiszter azért szakította félbe semmeringi tartózkodását, mert állapota súlyosra fordult. A külügyminiszter már a tavalyi delegációk alkalmával is csak nagy erőfeszítéssel vehetett részt a tárgyalásokon, azóta pedig állapota folyton rosszabbodott. Néhány nap óta régi fülbaja és neuraszténias idegbaja annyira erőt vett rajta, hogy gondos orvosi kezelés végett visszatért Bécsbe.

A hármasszövetség megújítása.

Bécsben megegyezik a Secolonak azt a hírt, hogy gróf *Aehrenthal*, *San Giuliano* márkai és *Bethman-Hollweg* a hármasszövetség megújítása végett találkozni fognak. Ha a Secolo azt hiszi, hogy a találkozás célja a hármasszövetség megújítása, akkor ezzel szemben meg kell jegyezni, hogy a hármasszövetség megújítása végett nem szükséges a vezető államférfiak találkozása, mint-hogy mind a három kormány elhatározta, hogy az 1914-ben lejárt hármasszövetséget meg fogja újítani, ami irásban is megtörténhetik.

Erre a találkozáásra nézve Berlinből a következőket jelentik:

Azok a római és párisi jelentések, amelyek hírül hozták, hogy a *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár Rómában találkozni fog *San Giuliano*-val, összetévesztik a kancellárt *Kiderlen-Waechter* külügyi államtitkárral, mert ő fog az olasz külügyminiszterrel találkozni. Az pedig egyáltalán nem igaz, hogy találkozás készül *Asquith* angol miniszterelnök, *Kiderlen-Waechter* és *Bethman-Hollweg* között.

Berlinben illetékes helyen úgy tudják, hogy semmi ok sincs *Kiderlen-Waechter* római utazására, mert a német birodalmi kormány nem akar Rómában lépéseket tenni a békekötvetítésre, sem a hármasszövetség megújításáról nem kíván ott tárgyalni. Ha a német külügyi államtitkár mégis Rómába utazik, ami valószínűleg a hét végén fog megtörténni, annak nem lesz különösebb politikai jelentősége. A hármasszövetség megújításáról már csak azért sem tárgyalhat, mert ez nem kizárólag a német birodalom és Olaszország ügye, hanem abba bele kell vonni az osztrák-magyar monarchiát is.

Olasz lap a hármasszövetségről.

A *Popolo Romano* foglalkozik a Neue Freie Pressében egy kiváló államférfiu tollából a minap megjelent Olaszországnak a két másik hármasszövetségi államhoz való viszonyát tárgyzó cikkével. Az olasz lap érthetetlennek találja, hogy mi

okból izgatja fel Ausztriát az Olaszországhoz való viszony oly mértékben, hogy kérdeznünk kell magunktól, hogyan áll tulajdonképpen a viszony a két állam között. A mi részünkről, írja a lap, semmi sem történt, ami igazolhatná azon izgalmat és nyugtalanságot, melyre a Neue Freie Presse rámutat. A nervozitás és felháborodás, mely a osztrák sajtó egy részében a tripoliszi háboru kitérősekor megnyilvánult, a legesekélyebb mértékben sem izgatja fel Olaszország közvéleményét, mely a mi jogainknak az osztrák kormány által Törökországgal szemben történt védelmét rendkívül magasra értékeli. A katonai diszlokációkról való fejtegetések tárgyalanná válnak az igazság fényénél. Az osztrák parlament szivélyes jellegű megnyilvánulásai és gróf *Aehrenthal*nak a delegációkban mondott szavai után félreértésről már nem lehet többé szó. Olyan beszédek, amilyen legutóbb Salzburgban hangzott el, Olaszországban a legesekélyebb benyomást sem teheti. Ami pedig azt a szemrehányást illeti, hogy Olaszország nagyon erősen támaszkodik a nyugati hatalmakra, — itt utalhatunk Olaszország ismert politikájára. Változatlan hűség és szivélyesség a szövetséges hatalmak irányában, lojalitás a barátságos hatalmak iránt irányította mindenkor Olaszország politikáját.

Törvényhozás gőzerővel.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 17.

A képviselőház, megszabadulva a költségvetés gondjaitól, ma több kisebb javaslat tárgyalására tért át és gyors tempóban végzett azokkal. Azonban dacára a gyors tárgyalásnak az ellenzék minden javaslathoz kiküldte a maga szónokait, akik beható kritika tárgyává tették a javaslatokat.

Először a pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló javaslattal és az ezzel kapcsolatos pótszerződéssel végzett a Ház, aztán elfogadták a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való ellátásáról szóló javaslatot.

Komolyabb vita fejlődött ki a Montenegroval kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezése körül, amelyben az ellenzék részéről *Daranyi Ignác*, volt földmívelésügyi miniszter, *Paizs Gyula*, *Bosnyák Géza* és *Szmercsányi György* vettek részt. Felszólalásaik, amelyekben a magyar mezőgazdaság érdekeinek védelmére keltek, ugyancsak felszólalásra bírták gróf *Serényi Béla* földmívelésügyi minisztert, aki azt iparkodott beigazolni, hogy a szerződés a legutolsó kiegyezési törvény folyamánya.

A javaslatot a Ház általánosságban elfogadta, míg a részletek holnapra maradnak.

Két interpelláció következett ezután. Az egyiket *Nadányi Gyula* mondta a nagyváradi „Népnevelési Közlöny“ megrendezabályozása miatt, a másikat *Lengyel Zoltán*, ki a vasuti alkalmazottak drágasági pótléka tárgyában interpellálta meg a kereskedelmi minisztert. Választ egyik interpelláló sem kapott.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos elnök feltizenegy órakor nyitja meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja a miniszterelnök leiratát több törvény szentesítéséről. Bemutatja a főrendiház átiratát, amelyben értesíti a Házat, hogy a két nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslathoz hozzájárult.

Fölolvasták az interpellációs könyvet, amelybe *Nadányi Gyula*, a Nagyváradon megjelenő „Népnevelés“ megcenzurázása és *Lengyel Zoltán*, a vasuti alkalmazottak drágasági pótléka tárgyában jegyzett be interpellációt. Az interpellációkra félkettőkor félkettőkor térnek át.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a bor-, ezukor- és sörfogyasztási adóról szóló 1887. XLVIII. t.-cz. 3. szakaszának módosításáról.

A pénzügyi bizottsághoz teszik át.

A pénzforgalmi eszközök.

Következett napirend szerint az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Návay Lajos elnök javasolta, hogy a tárgy azonos voltánál fogva a pénzforgalmi eszközök szaporításáról és az 1892. XVIII. t.-cz. alapján az érme és pénzrendszerre vonatkozólag kötött és az

1911. évi XVIII. t.-cz. 8. szakasza alapján meghosszabbított szerződést kiegészítő újabb pótszerződésekről szóló javaslatokat általánosságban együtt tárgyalják.

A Ház ehhez hozzájárult.

Gróf Wickenburg Márk előadó ismertette a két javaslatot és ajánlotta elfogadásra.

Lovász Márton kijelentette, hogy az első javaslatot elfogadja, mert a váltópénz szaporítására szükség van, de ennek nem szabad túlságos mértékben felül megtörténnie. Azt hiszi, hogy nem elég a két s az egy koronás szaporítása. Kellene veretni a közforgalom érdekében 50 filléresket és ötfilléresket. Ami a második törvényjavaslatot illeti, azt látja, hogy másról van szó, mint a pénzforgalmi eszközök szaporításáról. A főzél e javaslat szerint, hogy az Osztrák-Magyar Bank mérlegének irreálitási kiküszöböltesének s hogy a bank lábraállítsák. A javaslatokat nem fogadja el.

Lukács László pénzügyminiszter reflektált ezután Lovász felszólalására. Az eddigi tapasztalat szerint a verendő pénz meg fog felelni a szükségleteknek. A kétkoronasok veretésének rendelti uton való elhatározását nem az a cél szabta meg, amit Lovász említett. A pénzveretés szükségessége automatikusan határozódik meg. Igaza van Lovásznak, hogy kevés a kétfilléres. Miután azonban az osztrák kontingens még nincs kiveretve, ennek kiveretése kielégíti majd a szükségletet. Ami a félkoronásokat illeti, a törvényhozás ezeknek veretését mellőzte. Az ötfilléres veretése nem látszik praktikus intézkedésnek, mert ha több a kis pénzegység, akkor nem a legkisebb pénzegység a forgalom alapja s így nem az egy, hanem az ötfilléres képezne a minimális forgalom alapját. Ami az Osztrák-Magyar Bank mérlegének irreálitását illeti, ezt Lovász nem tudta bizonyítani. A bank fizetési képessége szempontjából az ezüst kurráns nem devalválja a bank fizetési képességét. Elismeri, hogy az ezüst anyag átvétele a banknak nyereséget juttat, de ez a nyereség nem idegen intézménynek jut s a nyereségben mi is jelentékenyen részesedünk. Ami a 30:70 százalékos pénzverési arányt illeti, ez nincs a kvótakulccsal összefüggésben és sohasem volt. Ez egy alku s megegyezés eredménye. Mindezek alapján ajánlja a javaslatok elfogadását.

Ezután a Ház a törvényjavaslatokat általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során nem volt felvetés.

Mezőgazdasági ügyek.

Következett a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről szóló javaslat tárgyalása.

Pirkner János előadó kifejti, hogy a javaslat pótolni van hivatva azt a hiányt, hogy az alispán nem rendelkezik a mezőgazdaság terén szakértő tanácsadóval. Nagy haladást lát abban, ha a gazdasági felügyelőket beillesztjük a vármegyei közigazgatásba. Ezzel az összkormányzat sem szenved csorbát. Kéri a javaslat elfogadását.

Bosnyák Géza a függetlenségi és 48-as párt megbízásából kijelenti, hogy elfogadja a javaslatot, mert üdvöskének tartja a gazdasági felügyelői intézmény megerősítését. Csak aggodalma van a tekintetben, hogy a gazdasági felügyelőket túlságosan le fogja majd kötni a referálás.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter hangoztatja, hogy a javaslat javít a mai állapotot, mert az alispán gazdasági tanácsadóhoz jut. Ezzel azonban nem tekinti befejezettnek az akeziót. A gazdasági felügyelőknak nemcsak tanácsadó, hanem kezdeményező szerepet is szánt a községek gazdasági fejlődésének előmozdítására. Ehhez azonban bizonyos praxis lesz szükséges. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

A javaslatot ezután úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

A montenegrói szerződés.

Következett a Montenegróval kötött kereskedelmi szerződés bevizsgálásáról szóló törvényjavaslat.

Papp Géza előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Darányi Ignác konstatalja, hogy a vánivédelen nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem az iparnak is javára szolgált. Mindaddig, míg Németország mostani vámpolitikájától el nem tér, rá se tehetjük azt, a magyar mezőgazdaság nehéz időket él át, sokáig híján volt a védelemnek s csak a legutolsó kiegyezésben sikerült számára védelmet biztosítani. Számtalan jele mutatkozik azonban máris annak, hogy Ausztria nem tud megbarátkozni a kiegyezés rendelkezéseivel s igyekszik azt áttörni. A kormánynek tehát régen kell lenni, hogy ezt megakadályozza. A most tárgyalás alatt álló szerződést egészében nem kifogásolja, de az a pontja, mely élőállatok behozatalát is megengedi, veszedelmes lehet Németországgal való gazdasági viszonyunk szempontjából, mivel rést nyit a keleti

marhavésznek Magyarország felé. Ha pedig a vész itt van, Németország nyomban elzárhatja előlünk határait, ami a magyar mezőgazdaság óriási veszedelme volna. Csak akkor szavazhatja meg a szerződést, ha erre nézve megnyugtatót kap.

Paizs Gyula annak fontosságát fejtegeti, hogy a balkáni élőállatok nem engedhetők be Magyarországra. Rámutat a szerződésnek arra a veszedelmes pontjára, mely az élőállatokkal a keleti állatbetegségeket hozhatja be Magyarországra. Kéri a kormányt, szerzet-e kellő biztosítékot arra, hogy ha minden óvintézkedés ellenére fordul elő marhavész eset, Németország nem fogja szerződési jogait nyomban teljes szigorúsággal érvényesíteni, ami a magyar állattenyésztésre óriási csapás volna. (Helyeslés balról.)

Bosnyák Géza veszedelmes precedensnek tartja azt, hogy a szerződés, ha csak a kattarói kerületre is, megengedi élőállatok behozatalát. A javaslatot nem fogadja el.

Szerecsányi György kijelenti, hogy csak abban az esetben járul a javaslathoz, ha kellő biztosítékot kap az élőállatok behozatalából származható következmények elkerülésére.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter válaszol az elhangzott kifogásokra. Utal arra, hogy a legutóbbi kiegyezés tárgyalások alkalmával kiírt, hogy Montenegrót kivételes elbánásban akarják részesíteni s ennek a mostani szerződésnek körvonalai már benne vannak a kiegyezési törvényben is. Rámutat arra, hogy a szerződésnek élőállatok behozatalára vonatkozó intézkedése csak a kattarói öblöt érinti és ezt a kivételt azért kellett megtenni, mivel ez az öblől csak Montenegróból élelmezhető. Kijelentheti, hogy Németország megnyugvással és helyesléssel veszi tudomásul a Montenegróval való szerződésen kívüli állapot megszüntetését és szerződéses állapotú való megváltoztatását, mert ebben sokkal nagyobb garanciát lát az egészségügyi ellenőrzésre, mint a régi viszonyban. Az ellenzéki szónokok túlságosan kiélezték ennek az egészségügyi kérdésnek fontosságát. Lehetetlen a keleti államokkal szemben apró okokból zsarnoki módon eljárni; Ausztriának és Magyarországnak ellenkezően épp az a hivatása, hogy a keleti államok existenciáját lehetővé tegye. Nem helyes politika az, amely a balkáni államok elől kínai fallal zárkózik el. Neki az a politikája, hogy a balkáni államok nyeresterményeit hozzuk be Magyarországra és földolgozva értékesítjük a Balkánon. A mostani szerződés is egyik eszköze, ha csak kis eszköze is ennek. (Helyeslés jobbról.)

A többség a javaslatot általánosságban elfogadja, a részletes tárgyalás holnapra marad.

Elnök megteszi napirend-indítványát.

Következtek az interpellációk.

Interpellációk.

Nadányi Gyula a Nagyváradon megjelenő „Népevelési Közlöny” dolgát teszi szóvá. A tanítók sanyaru helyzete mindenki előtt ismeretes. Ezt a szomorú helyzetet teté szóvá a fentemlített lap is s a bihari tanfelügyelő mindjárt politizálást fedezett fel benne, amiért a lapot megrendszabályozta. A sajtószabadság súlyos megsértését látja a tanfelügyelő eljárásában, miért is kéri a helyi ügyminisztert, tud-e a dolgról s hajlandó-e a sérelem orvoslásával a tanítósnak elégtételt szolgáltatni? (Helyeslés a baloldalon.)

Az interpellációt kiadják a miniszternek.

Lengyel Zoltán az államvasuti alkalmazottak drágasági póléka ügyében interpellálta meg a kereskedelmi minisztert. Kéri a kereskedelmi minisztert, hogy hajlandó-e az államvasuti tisztviselő drágasági póléka ügyében intézkedni. Szerinte ez a kérdés másképp bírálendő el, mint a többi tisztviselőké. A vasuti szolgálatot nem lehet a többi állami szolgálattal együtt elbírálni. Az utazó vasuti alkalmazottak jobban érzik a drágaságot, mint más kategóriák. Fontos a vasuti alkalmazottak megelégedettsége, mert ennek az üzeme látja a hasznát. Kívánja még az előléptetési viszonyok javítását, a tisztviselői adóságok konvertálását, a munkáslakások építését. (Helyeslés a baloldalon.)

Az interpellációt kiadják a kereskedelmi miniszternek.

Elnök ezután negyedháromkor borekeszti az ülést.

Budapest, január 17.

Az Országos Klub közgyűlése. Az Országos Klub a folyó évi január 21-én este 7 órakor a Ferencz József-rakpart 17. szám alatti helyiségeiben évi rendes közgyűlést tart. A tárgysorozat a következő: 1. Igazgatósági előterjesztések. 2. Az igazgatóság évi jelentése. 3. A számvizsgálók jelentése (felmentés megadása). 4. Az 1912. évi költségvetés. 5. A választmány tagjai számának megállapítása. 6. Igazgatóság választása. 7. A választmány választása. 8. Háromtagú számvizsgálóbizottság

megválasztása. 9. Esetleges indítványok, kérdések és felszólalások. Az igazgatóság figyelemzeti a klub tagjait, hogy a közgyűlés az alapszabályok 12. szakasza értelmében csak akkor határozatképes, ha azon legalább 20 tag van jelen. A közgyűlés után este 8 órakor a Hungária-szálló külön termében a klub társasvacsorát rendez.

A főváros élelmezése. A pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett be a bor-, aus- és cukor- és sörfogyasztás megadóztatásáról szóló 1887. évi XLVII. törvényzikk 3. szakaszának módosításáról. A törvényjavaslat szövege a következő:

1. §. Budapest székesfőváros zárt adóterületén a házi szárnyasok, vadak, kivágott vagy földarabolt és vad szárnyasok után az 1887. évi XLVII. törvényzikk 3. szakaszában, illetve az e törvény kiegészítő részét képező árszabás 12., 13., 14. és 15. főtételszámai alatt megállapított husfogyasztási adó szedése megszüntetetik.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapest, 1912. január 15. Lukács László pénzügyminiszter, sk.

A törvényjavaslat megokolásában a miniszter hangoztatja, hogy az élelmezettek s különösen a hus árának az utóbbi években tapasztalt nagyobb mérvű emelkedése különösen a városokban, elsősorban pedig a székesfővárosban vált érezhetővé. A székesfővárosi fogyasztóközönség husszükségletének kielégítése szempontjából mind nagyobb jelentőséget nyerő házi szárnyasok és vadhus forgalmának megkönnyítését s ezzel a főváros élelmezésének javítását van hivatva ez a törvényjavaslat előmozdítani az által, hogy az eddig a vadra kivetett husfogyasztási adó szedését megszünteti. A főváros a maga részéről ennek az adónak eltörlését már elhatározta. Megokoltnak mutatkozik azonban, hogy az állami fogyasztási adó szedése is megszűnjék ezek után a cikkek után annál is inkább, mert oly cikkek adójáról van szó, amelyek után az állami fogyasztási adót ez idő szerint is csak a székesfőváros zárt adóterületén szedik be. A megokoláshoz fűzött statisztika szerint az elmaradó bevétel a jelen törvényjavaslat rendelkezéséből kifolyóan, kereken mintegy 750—800.000 koronára tehető.

Népgyűlés Budapesten a választójog mellett. A Választójog Országos Szövetsége Justh Gyula elnöke alatt ezúttal este tartott végrehajtó bizottsági ülésen elhatározta, hogy a Választójogi Szövetség a függetlenségi és 48-as párttal és a szociáldemokrata párttal karöltve február 4-én Budapesten az általános, egyenlő és titkos választójog mellett nagyszabású népgyűlést rendez. E népgyűlés megnyitója azon újabb gyűléssorozatnak, amelyet a katonai javaslatok ellen és a választójog mellett rendeznek.

EGYHÁZAK.

(Zsigmond Jenő beiktatása.) A bányai evangélikus egyházkerület ma délelőtt iktatta be nagyszabású ünnepség keretében új világi vezérét, dr. Zsigmond Jenő udvari tanácsost, a dr. Zsilinszky Mihály lemondása folytán megüresedett egyházkerületi felügyelői székbe. A beiktatás rendkívüli egyházkerületi közgyűlés keretében történt és résztvettek az evangélikus és református egyházi főhatóságok képviselői. A diszteremben Scholtz Gusztáv püspök üdvözölte a kerület képviselőit és az egybegyűlt vendégeket. A világi elnöki székot Földváry Elemér, a rangon legidősebb esperességi felügyelő foglalta el, aki néhány üdvöző szó után beszámolt az egyházkerületi felügyelői választás eredményéről, mire küldöttség ment az új felügyelőért. A hivatali eskü letétele után Scholtz Gusztáv püspök intézte Zsigmond Jenőhöz szép üdvöző beszédet. Beszédében hivatkozott a Zsigmond család tradíciójára, amelyek az új egyházvezért is már fiatal korában az egyház szolgálatába állították. Foglalkozott az új felügyelő eddigi érdemeivel és meleg szeretetűbe ajánlotta mindazokat az ügyeket és érdekeket, amelyek az egyházban, különösen a jelenben felmerültek. Így többek között az 1848:XX. t.-cz. s az evangélikus teológiai fakultás ügyét is. Scholtz Gusztáv beszédét lelkes, hosszas éljenz követte, mire Zsigmond Jenő mondotta el egy tetszéssel fogadott programmés szót.

A beiktatási ünnepély végeztével a kerületi közgyűlés tárgyalta a felállítandó evang. teológiai

fakultás ügyét. A közgyűlés fentartja a korábbi határozatát, mely szerint követeli a viszonzás elve alapján a budapesti tudományegyetemen az ev. teológiai fakultást, azonban addig is kéri az egyetem egyház lépcsőit aziránt, hogy a debreczeni ref. fakultással parallel a pozsonyi egyetemes teológiai akadémiát ruháztassék fel az egyetemi fakultás jellegével. — Este diszvacsoza volt a Vaupeics-féle vendéglő nagy külön termében, ahol dr. Zsigmond János, Scholtz Gusztáv püspök, Geduly Henrik püspök, dr. Antal Gábor püspök, báró Prónay Dezso egyetemes felügyelő, dr. Sztelho Kornél, dr. Wagner Géza s többen mondtak felköszöntőt.

A budget-törvény.

— Lukács László a helyzetről. —

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, január 17.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután hat órakor Lukács László, Székely Ferenc és Beöthy László miniszterek részvételével báró Láng Lajos elnöklésével ülést tartott.

Az 1912. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat volt a napirend első tárgya, amelyet Hegedüs Lóránt előadó beható szakszerűséggel ismertetett a bizottsággal.

Ellenvetések.

Földes Béla utal arra, hogy az ellenzék a lehető legnagyobb abstinenciával óhajtottá előmozdítani a költségvetésnek kellő időben való elkészítését. Hogy ily kedvező körülmények közt sem készült el a költségvetés a törvény, amellyel szél, hogy a rendszer rossz és mielőbb arra kell törekedni, hogy áttérjünk egy helyes rendszerre. Az appropriációt, mely bizalmi kérdés, sem saját, sem pártja nevében nem fogadhatja el.

Báró Léva Lajos: A törvényjavaslat 11. szakaszában a kormány 150 millió 4 százalékos koronajáradék-kötvény értékesítésére kér felhatalmazást, amelyet megad, de felhívja a miniszter figyelmét járadék-árfolyamunk elhanyagoltságára.

Az ellenzék a békéről.

Mezőssy Béla: Sajnálja, hogy a kormány a költségvetési tárgyalások időtartamát nem használta fel a béke előkészítésére. Olyan a kül- és belpolitikai helyzet, hogy végzetes hiba lenne, ha a bonvitalan hatalmi eszközökkel akarnák megkísérelni. Ne aggódjon a kormány amiatt, hogy az ellenzék azért akarja a békét, mert e révén a hatalomra jut. Attól tart, hogy ha a véderéform erőszakos kezzeztülvitele megkíséreltetik, ez először is nem fog sikerülni és azon felül elmulasztják a kedvező alkalmat a választói reform megteremtésére. Nem hiva a radikális választói reformnak, de ha ez a kérdés felvetett felülről, akkor meg is kell oldani oly kompromisszum útján, amely megfelel a kor szellemének, a demokratikus előhaladás kellékének. Ma megoldhatják esetleg e kérdést jól, később ki tudja, tudnak-e annyira biztosítani a magyarság fölényét, amely határon túl menni vétkes könnyelműség lenne.

Heltai Ferenc: Nem helyesli annak sürgétését, hogy a járadék árfolyamának javítására intézkedés történjék.

Bakonyi Samu: Már pártállásánál fogva is ellenzi a javaslat elfogadását és álláspontját különösen amiatti bizalmatlanságával indokolja, hogy a kormány a legfontosabb kérdésben a választói reform dolgában mind a mai napig még csak állást sem foglalt. A helyzet az, hogy az adóreformot sem lehet életbeléptetni, csak úgy, hogy éppen a választóigra való tekintettel előbb az adómentes létminimumnak a szavazati jogra való hatása miatt előbb új törvényt kell alkotni. Ezen magában véve helyes szándék bejelentéséből sajnos arra is lehet következtetni, hogy a kormány a választói jog reformját ismét teljesen bizonytalan időre akarja elodázní, ami annál kevésbé biztató jelenség, mert a pénzügyminiszter ur tegnapi nyilatkozatából az is megállapítható, hogy a kormány a választói jog megállapíthatóknak látszik, hogy a kormány a választói jog gyökeres reformjára nem is gondol, amennyiben pusztán a jog kiterjesztéséről beszél.

Nagy Ferenc védi a kormányt.

Nagy Ferenc: Nézete szerint a jelen vita során nem lehet sem a véderő, sem a választói reform ügyét a vitába vonni, mert ezek nem függenek össze a költségvetéssel. Ha az ellenzék öszintén sürgetni akarja a választói reform ügyét, akkor ne akadályozza a már napirenden lévő véderéform megoldását, mert a sorrend kérdésében nem lehet a kormányt presszionálni. A kormány annak idején kijelentette, hogy a választói reformot a vé-

deréform elintézése után kívánja megoldani és így a választói reform megoldására a legalkalmasabb sürgető eszköz a véderéform elintézése. Meg van róla győződve, hogy ha rákerül a sor a választói reformra, akkor ki fog tűnni, hogy éppenséggel nincs kizárva a békés kompromisszum lehetősége. Sajnálattal utal arra, hogy az ellenzék a véderéformnál a normális legitím parlamenti fegyverek mellőzését annyira természetesnek tartja, hogy nem is akarja koncedálni a parlamentárismus alapelveinek érvényesülését.

A pénzügyminiszter beszéde.

Lukács László pénzügyminiszter: Rajta nem fog mulni, hogy a költségvetés idejében elkészüljön a jövőben is és a maga részéről, amint ezt a Házban is jelezte, javaslatot készít a költségvetési tárgyalások menetének gyorsítására, ami azonban csak a házszabályok némi módosítása mellett lesz lehetséges. A maga részéről kiváló gondot fordít a költségvetés egybeállítására alkalmával arra, hogy a kiadások az állam teljesítő képességével arányban álljanak. Kívánatos volna, hogy a törvényhozás részéről ne csak általánosságban, de konkrét kérdésekben is a takarékoság érvényesítése sürgettesék, az mindenesetre közrehatna a tekintetben is, hogy a közvélemény ne várjon lehetetlent az államtól. Emlekeztet egyes külföldi államok példájára, hol a parlament a költségvetési tételeket csak mérsékelheti, de nem emelheti. Hogy a hitelügyek rente vagy törlesztéses kölcsön emittálása által elégtessenek ki, az számítás kérdése. Elvi akadály a törlesztéses kérdésnek nincs, de megjegyzi, hogy olyan államban, mely évente emittál szűkre szorul, a törlesztéses kölcsön szavakkal való játék. A rente kurzusa tekintetében a dolog úgy áll, hogy annak árfolyama igaz, hogy kedvezőtlen, de ezen jelenség a legerősebb államokban is mutatkozik s vigaszul szolgálhat az, hogy Ausztriával szemben a disparitás eohasem volt oly csekély, mint most. A rente kurzusára nagy politikai okokon kívül a közönség izlése is igen lényeges behatással van.

Véderő és választójog.

A béke feltételei tekintetében nem nyilatkozik. Elhiszi, hogy az ellenzék minden árnyalatát objektív okok vezeték, kéri, hogy a kormány helyzetét is objektív szempontból itéjék meg. A véderéform tíz évet meghaladó idő óta aktuális. Illetékes nyilatkozatokból köztudomású, hogy milyen helyzetben van a hadsereg. Eminens érdeke tehát nem a kormánynak, de a magyar államnak és a monarchiának, hogy az állam véderejét mielőbb biztos alapokra fektessék. Bár az ehhez szükséges áldozat súlyos, de több ízben bebizonyította, hogy ezt elbirjuk és utal arra, hogy a véderéformot sehol olesőbban meg nem oldották. A választói jog reformját nem akarja elodázní, de a legnagyobb könnyelműség lenne egy ilyen századokra kiható fontos kérdést a szükséges adatok ismerete hiányában kezdeményezni. A statisztikai adatok összeállítása több százezer korona rendkívüli munkadíj reá fordításával folyik. Erről bárki meggyőződhetik a statisztikai hivatalban és arról is, hogy éppen a legfontosabb és a legszükségesebb adatok összeállítása a megfeszített munka dacára sem volt eddig eszközölhető. Igen nagy az anyag, melynek feldolgozása pontos munkát és hosszú időt igényel, de azért — bár nincs felhatalmazása — mégis annak az egyéni nézetének ad kifejezést, hogy a folyó év folyamán a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat már készen lehet. Az egyes pártok közötti ellentéteket nem tartja áthidalhatatlannak, mert meg van arról győződve, hogy midőn a kellő adatok rendelkezésre fognak állani, maguktól fognak adódni azon határok, ameddig minden magyar ember elmeget. Tegnapi parlamenti nyilatkozatát Bakonyi félreértette. Azt, hogy az adóreform novellában intézkedni kell oly czéllból, hogy időlegesen se veszítsék el választójogukat azok, akik azt az adóreform folytán — nevezetesen a létminimum következtében — törvényhozási intézkedés hiányában elveszítették, még nem jelenti a választói reform eltolását. Amidőn pedig a választói jog kiterjesztéséről szólt, éppen azért nem használt közelebbi megjelölő kifejezéseket, nehogy ebből különböző következtetéseket vonjanak le, mert hiszen hivatása nem az volt, hogy választójogi programot adjon, hanem csak jelezni akarta, hogy időlegesen sem volna tűrhető olyan állapot, hogy a jelen-

legi választók egy része választói jogától az adó-törvények reformja folytán megfosztassék. (Tetszés.)

Kisebbségek javaslatok.

Ezután a bizottság többsége a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta. A mesterséges édesítő-szerek állami egyed-áruságáról szóló, valamint a vámvonalon át behozott dohány és dohánygyártmányok után fizetendő engedély-illeték megváltoztatásáról szóló pénzügyminiszteri törvényjavaslatokat Hegedüs Lóránt előadó javaslatára észrevétel nélkül, de az utóbbit azon módosítással fogadták el, hogy az életbeléptetés időpontja 1912. július 1. legyen.

Heltai Ferenc előadó ismertette ezután a közlekedésügyi bizottság által ma délutáni ülésében letárgyalt javaslatokat, amelyeket szintén elfogadtak.

A háboru.

— Apró események Tripoliszban. — A török kamara feloszlátása. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

Az olasz-török háboru ez idő szerint még mindig csak czirkulásokból, apró hadi kalandokból áll, a csapatok itt-ott megkísérlenek egy-egy előnyomulást éjszakánként, hol az olasz, hol a török előrsők kapnak valami rejtett helyről puskatüzet, de végeredményben a háboru ügye megállt és a harc-téren jelentősebb esemény nincs.

Törökország politikai válsága, — amely szoros kapcsolatban van a háboruval, — nem sokára véget ér. A kamara feloszlátása már elkerülhetetlen és az új választások megejtése után Törökország politikai irányzatában némi változás fog beállni. Ez a változás pedig a háboru ügyére döntő befolyással lesz. Táviratainkat a mai eseményekről itt adjuk:

Az olasz-török háboru.

Milano, január 17.

A Corriera d'Italia jelenti a harcztérről, hogy az arabok és törökök viszonya az utóbbi hetekben megváltozott. Az arab beszüllöttek most már nem viseltetnek olyan engesztelhetetlenül ellenséges indulattal az olaszok iránt, mint kezdetben és emiatt igen sokat kell szenvedniök a törököktől. Tudorában, Gorgarozban és Ainzarában emiatt heves öszszetüzések voltak törökök és arabok között. Növeli az ellentétet az is, hogy török rablócsapatok alakultak, amelyek megtámadják az arabok falvait és kifosztják őket. A rablókat az olaszoknak eddig nem sikerült szétszórniök. Olyan vakmerők ezek a fosztogató bandák, hogy éjjelenként az olasz előrsőket is megtámadják. Intézkedés történt olasz részről, hogy nagyobb lovascsapatok kutasák fel Ainzara környékét és pusztítsák el a rablókat, akik az olasz annektáló seregére is veszedelmek lehetnek.

Páris, január 17.

Olaszok és francziák között diplomáciai konfliktus támadt a tripoliszi hadjáratból kifolyólag. Egy olasz czirkáló néhány ágyugolyója tripoliszi területre esett és a hajó parancsnoka kijelentette, hogy a lövések azért történtek, mert neki az volt a gyanuja, hogy Tripoliszba szánt fegyvereket csempésznek a tuniszi partvidékre.

Páris, január 17.

Hír szerint a franczia kormány az olasz kormánnyal szemben fentartotta magának a Carthage gözössel történt incidens miatt teendő lépéseket. A kérdés most jogi szakértőknek van kiadva megbírálás végett.

Róma, január 17.

A király kihallgatáson fogadta a tengerészeti minisztert, s nagy dicsérettel emlékezett meg a flotta Vörös-tengeri akciójáról; egyszersmind köszönetét küldte a „Garibaldino”, a „Piemonte” és az „Artigliere” czirkálók parancsnokainak hősiességükért.

A török politikai események.

Konstantinápoly, január 17.

A szenátus külön bizottsága a kamara feloszlatása mellett foglalt állást, amennyiben nem foglalkozott azokkal a prejudikáló kérdésekkel, amelyek különben a szultán Szaid basa első kormányának lemondásának elfogadásával már elintézték. Hír szerint a szenátusi bizottságban csak Hümâd basa volt nagyvezér és Szalîh basa volt hadügyminiszter szólaltak fel a feloszlátás ellen. Bizonytalan azonban, vajjon vonakodni fognak-e a bizottsági jelentést aláírni. A szenátus holnapra halasztotta a jelentés tárgyalását. A bizottság sürgetésére a nagyvezér és az összes miniszterek ellenjegyezték a szultán leiratát. A fölloszlási dekrétum fölolvastása előreláthatólag holnapután lesz.

A kínai rémuralom.

Merényletek az anyacsászárné és Juansikkai ellen. — A dinasztia lemondása. — A köztársasági párt győzelme. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

A kínai forradalomba már belekeveredik a bomba és mérgezés is és teszi borzalmasá a Tahing-dinasztia utolsó napjait. A kínai anyacsászárné ellen méreggel akartak merényletet elkövetni a forradalmárok, Juansikkai császári miniszterelnök ellen bombamerényletet követtek el, a rémuralom tetőpontjára hágott és már nincs más menekvés, mint a dinasztia lemondása. Ez néhány nap múlva be is fog következni és az 1644 óta uralkodó Tahing-dinasztia mindörökre száműzetésbe vonul.

Hireinket a kínai eseményekről itt adjuk: :

A dinasztia lemondása.

London, január 17.

Pekingből jelentik, hogy három-négy nap múlva meg fog jelenni egy császári ediktum, amely a dinasztia lemondását és a köztársaság föllállítását jelenti ki s felszólítja a kínai nemzetet, hogy a köztársaság elnökét válassza meg. A „Newyork Herald” pekingi tudósítója egy császári hercegtől kapott értesítése alapján megerősíti ezt a hírt.

Holnap publikálják a lemondást?

Páris, január 17.

A New-York Heraldnak táviratozzák Pekingből: A titkos tanács elhatározta, hogy a dinasztia lemondását nem lehet tovább halogatni és a trónról való leköszönést valószínűleg már holnap közhírré fogják tenni.

Merénylet az özvegy császárné ellen.

London, január 17.

Pekingből táviratozzák: Tegnap este az a hír terjedt el a városban, hogy az özvegy császárnét meg akarták mérgezni. Az özvegy császárné, akit még idejében figyelmeztettek a készülő merényletre, nem evett a feltálat ételből. A palota újbb alkalmazottját letartóztatták.

A Juansikkai elleni merénylet.

Peking, január 17.

Juansikkai a merénylet előtti reggel a császári palotába ment, ahol nagyfontosságú értekezletet tartottak a dinasztia küszöbön lévő lemondásáról. Juansikkai délben kocsiin akart a lakására visszatérni. Amikor kocsija áthaladt a város belső falának a kapuján, egy nagyobb csoportban álló ember bádogszelencét dobott a kocsi felé. A szelence azonban nem a kocsiba esett, ahová a merénylő célzott, hanem a kocsi mögé és ott robbant fel. Juansikkai megőrizte hidegvérét és moolyogva ülve maradt a kocsiiban. A bomba Juansikkai kíséretéből két katonát megölt és több embert súlyosan megsebesített. A kaszárnévában azonnal riadót fuvattak és futólépésben jött a katonaság, mely a teret elzárta. A katonaság, miközben a tömeget elkergette, több ízben kénytelen volt fegyverét használni. A harcokban egy rendőrt és egy katonát megöltek. A merénylő az általános pánikban el akart menekülni, de utját állották és letartóztatták. Neve Hung-Fui-Seng, 21 éves és előkelő kínai család sarja. Amikor kihallgatták, azt mondta, hogy a forradalmárok megbizásából követte el a merényletet. Később két czinkostársát is letartóztatták és egy bombagyárat felezték fel, mire újabb letartóztatások történtek. Tegnap három férfit, akiket a Juansikkai elleni merénylet miatt letartóztattak, lefejezték.

London, január 17.

A Juansikkai ellen megkísérelt bombamerényletről még a következő részletek érkeztek Pekingből:

Juansikkai fogatán éppen visszatérőben volt a császári palotából, ahol a forradalmárok és a dinasztia közötti megegyezésről tárgyalt a régensherceggel. Utközben három ember rohant ki egy teaházból és bombákat vetettek Juansikkai fogata elé. Az első bomba a kocsi mögé esett és a dörrenéstől annyira megrémültek a lovak, hogy megbokrosodtak és vad iramban ragadták magukkal a kocsit. A második bomba ilyenformán szintén a kocsi mögé esett és ott robbant fel, de a harmadik pokolgép nem explodált. A robbanások zaját igen messzire hallották és emiatt városzerte nagy izgalom támadt. Mindenfelől katonák és rendőrök siettek a merénylet színhelyére, ahonnan néhány perc alatt elkergették a népet. Mindhárom merénylőt elfogták és a bombavetőket nem tagadták, hogy meg akarták ölni Juansikkait. Azt mondták, hogy merényletük jel akart lenni az ellenforradalom megkezdésére s a forradalom vezetőinek legvilkolására. Az a körülmény, hogy Pekingben pokolgyárat fedezett fel a rendőrség, megerősíteni látszik a merénylők vallomását. Juansikkai palotája körül katonaság zárta el az utcákat.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár utazásai. Berlinből jelentik: A császár február 3-án este érkezik Bernbe, 5-én és 6-án résztvesz a svájci hadgyakorlatokon, egy napot pedig a hegyek közt fog tölteni turistakiránduláson. — Rómából jelentik, hogy Vilmos császár április havában, miközben Korfu szigetére utazik, Velencében találkozni fog Viktor Emánuel királlyal. A császárt Kiderlen-Waechter külügyi államtitkár, az olasz királyt pedig San-Giuliano külügyminiszter is el fogja Velencébe kísélni.

Az angol királyi pár tiszteletére. Párisból jelentik: Toulonból jelentik: A tengerészeti miniszter által tett új intézkedések szerint az angol királyi pár üdvözlésére kiküldendő hajóraj egy Dreadnoughtból, több páncéloshajóból és cirkálóból, valamint torpedóuzózból fog állani. A hajóraj vezére Boue de Lopeire altengernagy, volt tengerészeti miniszter lesz. A hajóraj, amelynek feladatán az angol középtengeri hajóraj tisztjeinek és legénységének fogadtatására külön berendezkedések lesznek, e hét végén indul el Maltába.

A szerb kormány lemondása. Belgrádból jelentik: A kedvezőtlen parlamenti helyzet következtében a kormány tagjainak többsége a lemondás mellett döntött. A Milovanovic-kormány mindjárt a szkupstina összlésén be fogja jelenteni lemondását s ebben az esetben a király feloszlítja a szkupstinát és új választásokat ír ki, amelyek márczius elején fognak kezdődni. Az új választásokat mindkét radikális párt tagjaiból alakuló koalíciós kormány fogja intézni.

Nagy-Bulgária. Bukarestből jelentik: A román sajtó egyrésze állandóan a román-bolgár háború rémével fenyeget. Bizonyos, hogy Bulgária sok nyugtalanságra ad okot Romániában, amikor csapatait a román határszélén gyakoroltatja, másrészt a bolgár sajtónak rideg török-ellenes hangja is azt sejteti, hogy a bolgár kormány a tavaszra újból akcióba lép a Balkán békéjének felkavartására. A komoly és alapos „Opinia” című bukaresti lap illetékes helyről tudni véli, hogy a bolgár vezető-körök rokkantással kísérnek minden agitációt, amely Nagy-Bulgária álmát táplálja és a nagy-bolgár vágyak tárgyát a Dobrudzsát jelöli

ki, amely országrész tudvalevően az 1877-iki függetlenségi harc alkalmával kebelezetett be a román királyságba.

Szerbia új államadóssága. Belgrádból jelentik: Párisból az a távirat jött, hogy Vesics követnek sikerült a francia piacon elhelyeznie a 250 millió frankos új kölcsönt. Ezzel a kölcsönrel Szerbia államadóssága 920 millióra emelkedik. Az új kölcsönt vasutépítési célokra fogják felhasználni.

Megszüntetett ostromállapot. Madridból jelentik: Valencia tartományban, ahol a múlt és szeptember havában kitört forradalmi zavargások miatt felfüggesztették az alkotmányos garanciákat, megszüntették az ostromállapotot.

Uj német flottajavaslat. Berlinből jelentik: A Taegliche Rundschau közli: A birodalmi kormány már kidolgozta az új flottajavaslatot, de a hadseregjavaslat még nem kész. A flottajavaslatot február végével fogják megküldeni a szövetséges kormányoknak. Az új flottajavaslat a nyolc tartalékhajóból harmadik hajórajt akar szervezni s mivel már két sorhajó szolgálatba van állítva, még hat hadihajó felfegyverzésére van szükség. A költségek fedezetéről még nem döntött a kormány. Nagy összegek szükségesek a harmadik hajóraj alapításához, ugyszintén az új tengeralattjáró zászlókiépítéséhez. A póthitel, amely 25—30 millió márka között ingadozik, a birodalmi kormány az örökösödési adónak a leendő ágbeliekre való kiterjesztésével akarja kikerülhetővé tenni, mert ez az adónem ma egymaga bőven behozza a flottaköltségeket.

Az Egyesült-Államok és Kuba. Washingtonból jelentik: A külügyminisztériumnak az a szándéka, hogy Cuba szigetén interveniáljon, arra a jelentésre vezethető vissza, hogy Havannából érkezett táviratok szerint a veteránok ellenzik az utolsó forradalom volt ellenfeleinek belépését a kormányba. A veteránok egyesülete azt kívánja, Gomez elnöktől, hogy azt a törvényt, amely katonáknak Cuba politikájába való beavatkozását megtiltja, hagyja figyelmen kívül. A veteránok követeléseit katonai párt alakulására és további zavargásokra engednek következtetni.

Jelenet

hangversenyteremben.

— Csodagyermek zongorázik. —

Férj (csodálkozva): Ez a gyerek fog játszani ennyi pénzért? Ezért a praktikánsért öltöztél így föl?

Feleség: Ne kiabálj... Légy boldog, hogy egy csodagyermeket hallhatsz...

Férj: Ezért nem kell idejönnöm... Otthon három olyan gyerek ugrál, eszik, rombol, hogy csoda, hogy egyáltalán még meg vagyok.

Feleség (leint): Csönd... Figyelj ezekre a futamokra...

Férj: Nem figyelek... Egy ilyen gyerek fusson a kertben, ne a zongorán...

Feleség (átzellemlen): Ez Chopin...

Férj: ... És lopjon dunsztot a spájzban...

Feleség: Bűbajos...

Férj: És ugorjon három fokot a lépesőn...

Feleség: Ne dörmögj... Mindenki idefigyel...

Férj: Figyeljen... Okosabb, mintha mindenki odanézne arra a szegény kis gyerekre, aki azt se tudja, hol van és mit csinál.

Feleség (figyel): Ez Bach...

Férj: Egy Bachot én is ismertem... Az utazó volt a...

Feleség: Az Istenért Jaques...

Férj: Miért nem hívsz Jakabnak, mint otthon...? Nem én miattam jötték ide a népek...

Feleség: Igazán megható, hogy ez a kis gyermek milyen szépen interpretálja Schubertet...

Férj: Talán rokona neki... Együtt kondicionáltam egy Schuberttel...

Feleség: Az égre Jaques, hallgass... Nem kell mindenkinek tudni, hogy utazó vagy...

Férj: Mi lesz, meddig játszik még ez a szegény praktikáns?

Feleség: El tudnám hallgatni itéletnapig...

Férj: Igazán?... Nem eladó ez a gyerek? (Nagy taps. A házaspár a zajban folytatja a veszekedést.)

Ray.

Felmentették a Zsilinszky-fiukat!

— A bűnpör utolsó felvonása. —

Budapest, január 17.

A háromnapos tárgyalás fonala gyorsan pergett le az esküdtszék rokkáján. Ma estére már ítéletet hoztak a sokat hánytorgatott ügyben: a budapesti esküdtszék sem találta bűnösnek a Zsilinszky-fiukat és felmentette.

Tegnap talán, a bűnpör tegnapi tárgyalási fázisában, még meglepetésszámba ment volna a felmentés, de ma, a dolgok teljes ismerete és a kérdések feltétele után tudtuk, hogy vagy a jogos önvédelem alapján marasztalják el az apai becsület védelmében vétközöket, vagy pedig felmentés alakjában nyújtja át nekik az esküdtszék a társadalom és az igazságszolgáltatás bocsánatát. Ez az utóbbi történt meg és az ősz, sokat szenvedett Zsilinszky Endre boldogan ölelhetette magához fiait. S ami ezt a boldogságot, a régóta sóvárgott megenyhülést somorúvá teszi, az a tudat, hogy egyik fél nem kaphatott elégtételt, mert a kettő közül csak az egyiknek billenthete némileg helyre a lelki egyensúlyát az igazságszolgáltatás. Achimné gyászával kielégítetlen maradt, de kell hogy némi megnyugvást, némi engedékenységet érezzen az esküdtszék alkotó polgárok kifejezett vélekedésében, hogy a két fiu nem akarták Achim halálát. Talán ha az a Browning-golyó csak sebet ejtett volna rajta, okultató lezle gyanánt szolgált volna a temperamentumos Achimnak, talán... Hiszen maga Achimné vallotta, mint kérte az urát... „Ne irtálj Andris...“ Andris irt, szegény nagy árat fizetett érte: az életét. Csendesüljön el immár minden gyűlölség csabai fölött. Ítélet után vagyunk.

A mai napon az elnök meghallgatta még egyszer az orvosszakértőt, majd próbálóvást tette a Browninggal. S miután a védők előcsatározásukat vívták a még mindig kisértő „kitanítás“ meséje körül, megtörtént a kérdések szövegezése. Ezután Sélley Barnabás mondta el kemény hangon tartott vádbeszédét. Kenedi Géza és Keppich védőbeszédét a főügyész reflexiói követték és nyolcz óra után az esküdtek visszavonultak ítélethozatalra.

A tárgyalásról szóló tudósításunk a következő:

Az ezredorvos.

Ma az első tanu Sternschusz János ezredorvos volt, aki Békéscsabán szolgált. Beszélte Achimmal megsebesülése után a kórházban. Ott Achim a következő szavakkal fogadta: „Tessék megnézni, uri emberek ezt tették velem. Háromszor meglöttek és hátulról leütöttek.“ Azt mondta, hogy az urak be-
rontottak hozzá és az egyik bottal ütötte, a másik pedig kétszer rálőtt.

Dr. Kenedi Géza védő: Emlékszik ezredorvos ur, hogy ez alkalommal azt is mondotta Achim, hogy megbotlott a szőnyegben és elesett?

— Igen, mondotta, biztosan tudom.

A tanut letett vallomására a bíróság megeskette.

Következett dr. Osváth János polgári iskolai igazgató tanukénti kihallgatása. Jelentéktelen kérdések után így vallott a tanu:

— A főtárgyalás előtt irtam Fényes ügyvéd urnak, hogy jöjjön le. Az ügyvéd ur le is jött, hogy a tényállást megismerje. Achim házához eljöttek párthívei közül többen, valamint azok is, akik az esetnek közvetlen szemtanúi voltak s megadták a kellő felvilágosításokat. Mindez azonban csak azért történt, hogy az ügyvéd ur, mint Achimné jogi képviselője, a tényállást megismerje s nem azért, hogy mi talán ott a tanukat kitanítsuk a főtárgyaláson teendő vallomásaikra.

A védők összekoczezanása.

Ezután dr. Fényes Samu, Achimné jogi képviselője, szólalt fel. A védelem részéről az a gyanúsítás érte őt, mintha ebben a perben ő ügyvédi tisztességével ellenkezően járt volna el s türte volna a tanuk kitanítását. Ezt a meggyanúsítást visszautasítja.

A kezei között levő okiratok tanusítják, hogy neki a felsőbb hatóságok is igazat adtak. Nem ő volt az, aki tanukat tanított ki, hanem a védelem tanított ki tanukat. Ennek ő tanuja is volt, mert látta Vilim Istvánt és Kocsinszky Mátyást Pestről való visszaérkezésük után egyenesen dr. Keppich Frigyes irodájába menni, ahol másfél óráig időztek. Az elnök: Ebből még nem következik, hogy Keppich ügyvéd ur kitanította volna őket, a két tanu másért is mehetett az ügyvéd ur irodájába.

— Ezért, amit most mondtam, szintén vállalom a felelősséget.

Dr. Kenedi Géza védő szólalt fel ezután. Azon az értekezleten a vádnak tíz tanuja volt jelen s a védelemnek kötelessége firtatni, hogy miért jöttek oda és mit csináltak ott. Kijelenti, hogy ő Fényes ügyvédet nem gyanúsította meg azzal, hogy a tanukat kioktatta vallomásaikra. Ő csak mint védő, lelkiismeretes kötelességét teljesítette s védeneczeirek érdekében járt el.

Ezután dr. Keppich Frigyes ügyvéd szólalt fel s a maga részéről is visszautasította dr. Fényes vádját. Ha dr. Fényes ur abban a véleményben van, hogy ő büntetendő cselekményt követett el, tegyen ellene feljelentést.

Dr. Fényes Samu: Meg is fogom tenni.

Próbálóvés.

Ezután bizonyítási eljárás kiegészítése tárgyában döntött a bíróság, majd az elnök, aki némely kérdésre még szükségesnek tartotta az orvosszakértők meghallgatását, addig, amíg az orvosszakértők megérkeznek, a tárgyalást felfüggesztette. Mikor a tárgyalást tizenegy órakor újból megnyitotta, az elnök a következő kérdést intézte Minnich Károly törvényszéki orvosszakértőhöz:

— A tegnapi egybehangzó orvosi szakvélemény azt mondotta, hogy mindkét lövés egy állásból indult ki. A lövések eltérő irányba mellett lehetséges ez?

— A lövéseknel a bemeneti nyílás és azoknak egymástól való távolsága bir fontossággal. Ahol a bemeneti nyílások egymáshoz közel fekszenek, ott fel kell tételezni, hogy a lövések gyors egymásutánban történtek.

— Minthogy Ajtay tanár ur tegnap szakértői véleményével össze nem függő módon azt állította, hogy a szobában füstöt nem láthattak, mert a Browning-fegyver füstnélküli löpörrel van töltve, a bíróság elrendeli, hogy a bűnjelként szereplő fegyverből két próbálóvés tétessék.

A próbálóvéseket az esküdtek szobájában tették meg és az elnök annak végeztéig felfüggesztette a tárgyalást.

Pár perc múlva a bíróság tagjai, a vádhatóság képviselője, az esküdtek és a védők bementek az esküdtek tanácskozó termébe. Velük ment Benitzky Tamás rendőrfelügyelő is, kezében Zsilinszky Gábor Browning-revolverével, amelyet előzőleg már megtöltött a lefoglalt töltényekkel. Az elnök megbízásából dr. Mikovich bíró megkérdezte a vádlottaktól, hogy ennél a bírósági aktusnál jelen akarnak-e lenni. Mind a két vádlott kijelentette, hogy ott akar lenni. Erre azután ők is bementek az esküdtek tanácskozó szobájába. Alig értek a küszöbre, mikor a tanácskozó szobából kihallatszott az eldördült két lövés zaja. Nyomban utána kijött a bíróság, az esküdtszék és dr. Balogh elnök megnyitva újból a tárgyalást, hivatalosan konstatálta a szemle eredményét a következő szavakkal:

— Amint méltóztatnak tapasztalni, füstöt nem láttunk.

A kérdések.

Ezzel a bizonyító eljárást befejezték s az elnök felszólította az ügyészt, hogy tegyen indítványt az esküdtek elé terjesztendő kérdésekre.

Sélley Barnabás kir. főügyész helyettes a következő két kérdést kéri az esküdtek elé terjeszteni:

1. Bűnös-e Zsilinszky Gábor vádlott abban, hogy 1911. évi május hónap 14-én délelőtt 8—9 óra között Achim L. András lakásán Zsilinszky Endre vádlottal együtt azzal az előre elhatározott szándékkal, hogy Achim Andrást tetteleg bántalmazták, megjelent, annak testére szándékosan, de ölési szándék nélkül — míg Zsilinszky Endre Achim Andrást testére bottal ütéseket mért, — golyóra töltött browning-pisztolyból kétszer rálőtt s az ekként okozott súlyos testi sértés folytán Achim András halála következett be. Igen, vagy nem?

2. Bűnös-e Zsilinszky Endre abban, hogy 1911. május 14-ik napján délelőtt 8—9 óra között Achim András lakásán Zsilinszky Gábor vádlottal együtt azzal az előre elhatározott szándékkal, hogy Achim Andrást tetteleg bántalmazták, megjelenve, annak testét szándékosan, de ölési szándék nélkül akként bántalmazta, hogy arra ütéseket mért, mely ütések közben Zsilinszky Gábor golyóra töltött browning-pisztolyból Achim Andrára kétszer rálőtt s az ekként okozott súlyos testi sértés folytán Achim halála következett be. Igen, vagy nem?

Dr. Kenedi Géza védő bejelenti, hogy az ügyész által fölített két kérdéshez hozzájárul, de külön kérdések föltevését indítványozza Zsilinszky Gáborra vonatkozólag a jogos védelem esetére, s ha az esküdtek erre nemmel felelnének, külön kérdést arra, hogy Zsilinszky Gábort a tett elkövetésénél az erős felindulás vezette. Zsilinszky Endrére vonatkozólag külön kérdés föltevését kéri arra nézve, hogy önvédelmi állapotban volt-e akkor, amikor Achim a fejére

botütéseket mért és a személye ellen oly támadást intézett, amelynek elhárítására Zsilinszky Endre visszautó tényére szükség volt és az ebből bekövetkezett haláloset neki nem számítható be. Külön kérdés föltevését kéri a védelem jogos védelemnek megzavarodottságból való tulhágására és az erős felindulásban elkövetett cselekményre. Még egy külön kérdés föltevését indítványozza az esetre, ha az előbbi kérdésre az esküdtek igennel felelnének, hogy Achim Zsilinszky Endrét bottal megtámadván, az rögtöni felháborodásában követte el rajta a bántalmazást.

Sélley főügyész helyettes az erős felindulásra vonatkozó kérdések föltevéséhez hozzájárul, de minden egyéb külön kérdés föltevését ellenzi.

A védők hozzászólása után az elnök a tárgyalás folytatását délután félnégy órára halasztotta el.

Délután fél négy órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást és feloivastatta az esküdtekhez intézendő kérdéseket, amelyek a következők:

I. 1. Bűnös-e Zsilinszky Gábor vádlott abban, hogy Achim L. András békéscsabai lakos testét 1911. május 14. napján reggel nyolcz óra tájban ennek lakásán, Békéscsabán, akár egyedül ő maga, akár pedig társa, ifj. dr. Zsilinszky Endre ő vele együtt vagy közösen botütéssel és Browning-pisztolyból intézett lövéssel szándékosan, bár ölési szándék nélkül bántalmazta és az ezáltal okozott súlyos testi sértés folytán 1911. május 15. napján Achim L. Andrásnak halála következett be? Igen vagy nem?

Ha az 1. főkérdésre hétnél több igen

2. külön kérdés:

Intézt-e Achim L. András ifj. dr. Zsilinszky Endre személye ellen jogtalan és közvetlen megtámadást, úgy, hogy Zsilinszky Gábor vádlott a cselekményét ennek a megtámadásnak elhárítása végett követte-e el; — anélkül, hogy Achim L. András lakásába való bemenetele vagy bentmaradása jogtalan lett volna? Igen vagy nem?

Ha a 2. külön kérdésre hétnél több igen,

3. külön kérdés:

Zsilinszky Gábor vádlott cselekménye az ifj. dr. Zsilinszky Endre ellen intézett támadás elhárítására szükséges volt-e? Igen vagy nem?

Ha a 3. külön kérdésként hétnél több nem,

4. külön kérdés:

Zsilinszky Gábor vádlott a jogos védelem határait félelemből, ijedtségből vagy megzavarodásból lépte-e túl? Igen vagy nem?

Ha a 2. külön kérdésre vagy a 4. külön kérdésre hétnél több nem,

5. külön kérdés:

Zsilinszky Gábor vádlott a cselekményét erős felindulásában követte-e el? Igen vagy nem?

6. külön kérdés:

Zsilinszky Gábor vádlottnak erős felindulását az okozta-e, hogy az ő testvérét ifj. dr. Zsilinszky Endrét Achim L. András jogtalanul súlyosan bántalmazta és Zsilinszky Gábor vádlott a cselekményét ebben a felindulásában rögtön követte-e el? Igen vagy nem?

II. 1. főkérdés: Bűnös-e ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott abban, hogy Achim L. András békéscsabai lakos testét 1911. május 14. napján reggel nyolcz óra tájban ennek lakásán, Békéscsabán, akár egyedül ő maga, akár pedig társa, Zsilinszky Gábor ő vele együtt közösen, botütéssel és Browning-pisztolyból intézett lövéssel szándékosan — bár ölési szándék nélkül — bántalmazta és az ezáltal okozott súlyos testi sértés folytán 1911. május 15. napján Achim L. Andrásnak halála következett be? Igen vagy nem?

Ha az 1. főkérdésre hétnél több igen,

2. külön kérdés:

Intézt-e Achim L. András ifj. dr. Zsilinszky Endre személye ellen jogtalan és közvetlen megtámadást, úgy, hogy ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott a cselekményét ennek a megtámadásnak elhárítása végett követte-e el; anélkül, hogy Achim L. András lakásába való bemenetele vagy bentmaradása jogtalan lett volna? Igen vagy nem?

Ha a 2. külön kérdésre négyenél több igen,

3. külön kérdés:

Ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott cselekménye az ő személye ellen intézett támadás elhárítására szükséges volt-e? Igen vagy nem?

Ha a 8. külön kérdésre hátnál több nem,
4. külön kérdés:

Ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott a jogos védelem határait félelemből, ijedtségből vagy megzavarodásból lépte-e túl? Igen vagy nem?

Ha a 9. külön kérdésre vagy a 4. külön kérdésre hátnál több nem,

5. külön kérdés:

Ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott a cselekményét erős felindulásában követte-e el? Igen vagy nem?

Ha az 5. külön kérdésre ötnél több igen,

6. külön kérdés:

Ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlottnak erős felindulását az okozta-e, hogy őt Achim L. András jogtalanul súlyosan bántalmazta és ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott a cselekményét ebben a felindulásában rögtön követte-e el? Igen vagy nem?

A vádhatóságot képviselő főügyész helyettes mind a két főkérdés szövegezése miatt semmisségi panaszt jelentett be.

A pörbeszéd.

Ezután dr. Selley Barnabás kir. főügyész helyettes mondta el vádbeszédét:

Az otthon szentesége nevében szólok Önökhöz. A két vádlott — mondotta — előzetesen egyetértett abban, hogy ketten elmennek Achim házához és őt, minthogy más módon a támadások miatt nem kaphattak elégtételt, megkérik a támadás visszavonására, azután pedig tetteleg inzultálni fogják. Ezt követte az eredmény, a halál. Tetüket jogtalanul követték el, az indító okok pedig tisztán állanak az esküdtek előtt. Elégge ismeretesek a békéscsabai állapotok. Két párt állott ott egymással szemben és sértő támadások jelentek meg a lapokban a pártok vezető férfiai ellen. Amikor Achim megunt a támadásokat, lapot vásárolt, hogy abban verje vissza az ellene intézett támadásokat. Nem Achim kezdte tehát a támadásokat. Megindult erre a Zsilinszkyék által alapított Szabadság, amelynek első száma a vezércikkkel kezdve egészen a hirdetésekig, kizárólag Achimmal foglalkozott, akinek minden dolgát a legkiméletlenebbül tárgyalta. Ilyen körülmények között jelent meg azután a Békéscsabai Friss Újságban az a cikk, amely miatt a két Zsilinszky-fiu elégtételt akart szerezni. Miért nem feleltek hasonló támadással? Hisz a lap oly jól indult meg, hogy maga Zsilinszky Endre is kijelentette, hogy ez a lap teljesen alkalmas arra, hogy Achimot letérje. Ebből is látszik, hogy a fiuk nem békés szándékkal mentek Achimhoz, amit egyébként az is bizonyít, hogy botot vettek magukhoz, zsebükbe kutyakorbácsot dugtak, ami intelligens uriemberéknél nem védelmi eszköz és azonkívül még a legveszedelmesebb fegyverrel, a Browninggal is felfegyverezték magukat. Az igazság és a jogrendről, nem érzelmi momentumokról van itt szó, tekintetes esküdtribák. De ha ide hozza a védelem a vádlottak busuló öreg édesapját és családját, meg ne feledkezzenek önként Achim nyomorult özvegyéről és megtört árvaírójáról sem. Beszéde végén marasztaló verdiktet kért.

Utána dr. Kenedi Géza tartotta meg védőbeszédét. Beszéde elején a budapesti esküdtszék igazságos ítéletébe vetett hitéről beszélt. Ez a két fiu sobasem mondta, hogy Achim elpusztítására tör, hanem volt egy kötelességük, amit teljesíteniük kellett. És én büszke volnék, ha hasonló esetben az én gyermekeim hasonló kötelességet, hasonló bátorságot teljesítenének, hogy t. i. édesatyjuk becsületét akkor, amikor arra semmiféle más törvényes eszköz nem áll rendelkezésre, azon a módon védjék meg, ami fiatal felfogásuk szerint a legcélszerűbbnek mutatkozik. Az ügyész a vád leszállításával talán azt akarta elérni, hogy a vádlottak valami kis büntetést mégis kapjanak. Alkudni lehet az életben, de itt nem, mert a kis büntetés mégis több büntetés, ami örökre tönkre teheti ezt a két életet. Az élet törvénye tragikái erővel mondotta ki a maga igazságszolgáltatását — fejezte be beszédét. Önöknek nem lehet más dolguk, mint megérteni ezt a szót és nemcsak a szeretet törvénye, hanem az igazságszolgáltatás törvénye szerint is felmenteni mindkét vádlottat.

Dr. Kenedi beszéde után dr. Keppich Frigyes, Zsilinszky Endre védője mondotta el rövid védőbeszédét.

A replikák.

Ezután a replikákra került a sor. Dr. Selley Barnabás főügyész helyettes: Ha szerepet cserélünk volna és én lettem volna ebben a bűnpörben a védő, ott a védő ur helyén, nem vettem volna bátorságot magamnak arra, hogy a védői székben büntetést dicsőítek. Az igazságszolgáltatásnak ebben a termében, a mi helyeinkről, tisztelt védő ur, nem szoktunk egyéneket képviselni és nem szoktunk alkudozni. Ezután szemrehányást tett a védőnek azért is, mert Achimnak halotti emlékét megsértette.

Dr. Kenedi: A közzétett replikájában súlyos váddal illet, minthogy ha én büncselekményt dicsőítenék fel, azt hiszem, hogy szerepemet és kötelességemet érte félre, amelyért a törvény minket ide rendelt. Én nem büncselekményt dicsőítem, mert én nem látok itt büncselekményt. Nincs tehát mit dicsőíteni. A másik vád, amelyet szememre hány az, mint hogyha én Achim emlékét bántottam vagy megsértettem volna. Önök lehetnek a tanuim esküdtek urak, hogy én Achimnak se előéletével, sem családi életével, sem magán erkölcsével, sem egyéni viszonyaival, sem szokásaival egyáltalában nem foglalkoztam, hanem arra szoritkoztam, hogy az általa ébresztett terrorizmust ismeressem pusztán azért, mert ennek megértése nélkül védői tisztemet lelkiismeretesen el nem láthattam volna.

Az elnök ezután a vádlottakat szólította elő s megkérdezte, kívánnak-e még valamit védelmükre előadni.

Hibásak, de nem bűnösök.

Zsilinszky Gábor: Máltóságos elnök ur! Tisztelt esküdtek urak! Talán hibás vagyok, de bűnös nem.

Ifj. dr. Zsilinszky Endre halk, el-elcsukló hangon mondotta a következőket: Hibás vagyok én is, de bünt én sem követtem el, csak arra kérem Önöket tisztelt esküdtek uraim, hogy kettőnket egyforma elbánásban részesítsenek.

Az elnök ezután felolvastatta újból az esküdtekhez intézendő kérdések szövegét, azután pedig a rezimét tartotta meg, amelyben szakszerű, jogi fejtegetésekkel oktatta ki az esküdteket a döntésre kerülő kérdések jogi természetére felől.

Az esküdtek ezután verdikthozatalra vonultak vissza.

Felmentő ítélet.

Másfél órai tanácskozás után este 9 órakor hirdette ki az esküdtek választott elnöke a verdiktet. Az esküdtek mindkét csoport első főkérdésére nemmel feleltek.

A verdikt kihirdetése után néhányan halkán éljenezni kezdtek, mire az elnök elrendelte a hallgatóság eltávolítását a teremből. Ennek megtörténte után a bíróság átvizsgálta az esküdtek felmentő verdiktjét s mivel azt alakilag teljesen kifogástalannak találta, meghirdette a vádlottak előtt. A felmentő verdikt alapján aztán a bíróság nyomban kihirdette ítéletét, amelyvel mindkét vádlottat a halált okozó súlyos testi sértés büntetésével vádjára alól felmentette és a fogva lévő ifj. dr. Zsilinszky Endrét nyomban szabaddá helyezni rendelte. A bíróság a bünyjelként lefoglalt két Browning pisztolyt és botot elkobozni rendelte, Achim András ruháit pedig Achimnének visszaadni határozta.

Az elnök indokol.

Az ítélet kihirdetése után, amelyet mindkét vádlott meghatóttan s mélyen meghajolva köszönt meg úgy az esküdtribáknak, valamint a bíróságnak, az elnök megindokolta azt a rendeletét, amelyvel a tárgyalás elején két szuronys börtönőr őrzete alá vétette elsőrendű vádlottat, Zsilinszky Gábort.

Az elnök szerint a fő tárgyalási elnöknek joga van a tárgyaló teremben a tárgyalás zavartalan rendjét minden tőle telhető eszközzel biztosítani. Zsilinszky Gábor vádlott, aki jelenleg katonai szolgálatát tölti, köteles lett volna az elnök azon felhívásának, hogy oldalfegyvert letéve álljon a bíróság elé, engedelmességedni. Mivel ezt nem tette, s hivatkozott arra, hogy katonai parancsnokságának meghagyásából nem tehet eleget az elnöki felhívásnak, az elnök erre jogosítva volt a tárgyaló teremben a tárgyalás zavartalan menetének biztosítása végett őt a tárgyalás tartamára polgári őrzet alá helyeztetni. Az esetről különben jelentést fog tenni az igazságügyminiszternek.

„Uri gyilkosok!”

Kint a folyosókon több száz főnyi tömeg várta a felmentett vádlottakat és a védőket, akik azonban kerülni akarták mindenáron a tüntetést, hosszabb ideig várakoztak benn a tárgyalóterem mellett lévő tanuk szobájában. Ezalatt Beniczky Tamás rendőrfelügyelő a kivezényelt rendőrséggel szétoszlatta a tömeget.

A távozó közönség soraiban volt özv. Achim Andrásné is, aki kétségbeesett sirással ment le a lépcsőn és egyre azt hajtogatta: „Uri gyilkosok! Uri gyilkosok! Szegény jó uram, édes uram!” Ügyvédje, dr. Fényes Samu hiába csitította Achimnének, aki sírva tárgyalt a törvényszéki palotából.

TÁVIRATOK.

A kabył-spanyol harcok.

Paris, január 17.

Az „Echo de Paris” jelenti Tangerből, hogy a rifkabyłok vezérei felszólították a spanyol hatóságokat, hogy egy Sivera nevű benszülöttet, akit a spanyolok fogva tartanak, haladéktalanul bocsátsanak szabadon, mert ellenkező esetben tizenhét spanyol fogolyt ki fognak végezni. Siverát ugyanis a spanyolok elfogták, dacára, hogy csak mint küldöncz járt Tangerben.

Felozlatott zendülő gyalogezred.

Lisszabon, január 17.

A kormány elhatározta, hogy a 29. gyalogezredet, amely Braganzában van helyőrségen, büntetésből felozlatja. Az ezred zendülő legénysége a parancsnok holttestét golyókkal lyukgatta át.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Csütörtök, január 18.

— Róm. kath.: Piroška sz. vt. — Prot.: Piroška. — Görög-ország: január 5. Teopont. — Zsidó: Tebeth 28. — A nap két reggel 7 óra 43 perczkor, nyugszik este 4 óra 36 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 40 perczkor, nyugszik délután 3 óra 12 perczkor.

A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. Molnár Viktor és Náray Szabó Sándor közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órakor. Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár fogad délután 5 órakor.

Némethy Károly belügyi államtitkár fogad délelőtt 12—2-ig.

A posta- és távirata vezérigazgatója fogad délelőtt 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

A főváros pénzügyi bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Művészeti géphimnuszok kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Lakásberendezési és Iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. Belépődíj 30 fillér. — Japánkiállítás a Terež-körut 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyóter 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kezd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Pedagógiai Könyvtár 9—7-ig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig. — Földtani Intézet Könyvtára 4—6-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok jubiláris kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona. — Feszty Árpád gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Barta Ernő festőművész kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A „Neukunst Wien” kiállítása a Művészházban (Kristófóter 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— Beteg a király? Bécsből a király egészségi állapotáról kedvezőtlen hírt jelentenek. A napokban kellett volna megtartani a király elnöklése alatt a tábornoki tanácskozást, amely mindez év januárjában szokott foglalkozni a legfőbb katonai személyi ügyekkel. Az idén a tanácskozást elhalasztották a király egészségi állapota miatt. A marsalltanácsos a király szokott elnökölni, de orvosa most azt tanácsolta, hogy egészségi állapota való tekintettel kimélje magát.

— Ferdinánd király betegsége. Jelentették, hogy Ferdinánd bolgár királyt az utóbbi hetekben esz gyötörte és azonkívül influenzában is szenvedett, úgy hogy most hosszabb üdülésre van szüksége. Szófiai tudósítás szerint a bolgár király orvosi egészségének teljes helyreállítása czéljából enyhe éghajlat alatt való hosszabb tartózkodást ajánlottak neki.

— Főhercegi esküvő Schönbrunnban. Bécsből jelentik: Végleges díczpozíció szerint György bajor herceg és Izabella Mária főhercegné február 10-én délelőtt fognak örök hűséget esküdni a schönbrunni kastély kápolnájában.

— Titkos tanácsosság. A király béró Schwarz Tivadar Krajna hercegségi tartományelnöknek és gróf Schaffgotsch Levin Salzburg hercegségi tartományelnöknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— A trónörökös-pár Konopistban. Bécsi jelentés szerint *Ferencz Ferdinánd* királyi herceg nejével hosszabb tartózkodásra Konopistba utazott.

— **Szterényi József felolvasása Bécsben.** A Niederoesterreichische Gewerbe-Verein, Ausztria legnagyobb iparegyesülete, amely a múlt évben kirándulást rendezett Magyarországra, most másodszor kérte fel *Szterényi József* volt államtitkárt, hogy Bécsben felolvasást tartson. *Szterényi József* erre hajlandónak nyilatkozott és az eddigi diszpozíciók szerint február 16-án fogja felolvasását megtartani az egyesület hivatalos helyiségében. A felolvasás címe: Magyarország iparfejlesztése.

— **A Marczali-ügy befejezése.** Marczali Henrik egyetemi tanárt az Alkotmányban *Görcsöni* (Friedreich) István székesfehérvári tanár és hírlapíró annakidején megvádolta azzal, hogy *Singer* Arthur fővárosi lapszerkesztőnek a tudori szigorlat megkönnyítése céljából, mintegy 14 nappal a szóbeli vizsgálat előtt tudomására hozta, minő kérdéseket fog hozzá intézni. A leleplezés szerint a tanár közölte a jelölttel, hogy a szigorlaton főleg *Mária Terézia* korára és a magyarországi szászok letelepülésére vonatkozó kérdéseket fog tenni. Még nagyobb feltűnést keltett, hogy a cikk megjelenésének napján, közvetlenül *Singer* Arthur lapszerkesztőnek a sikeres szigorlat után való promóciójának kitűzött időpontja előtt *Zboray* Miklós, *Beniczky* Ödön és *Szmrecsányi* György néppárti képviselők azzal jelentkeztek dr. *Sághy* Gyula egyetemi rektor előtt, hogy nekik is tudomásuk van arról, hogy az előtte való napon lefolyt szigorlaton dr. Marczali Henrik tényleg oly kérdéseket intézett a jelölthöz, melyekről nemcsak *Singer* Arthurnak volt előzetes tudomása, hanem nekik is. Dr. Marczali Henrik értesülvén az ellene emelt vádról, azonnal fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, az Alkotmány cikkírója, valamint a három orsz. képviselő ellen pedig becsületsértés és rágalmozás miatt haladéktalanul pert indított. A megvádolt tanár által kért fegyelmi vizsgálat hosszabb ideig elhúzódott, különböző fórumokon fordult meg, míg végre most teljes befejezést nyert. Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter az ügy beható mérlegelése után döntést hozott, amely szerint a dr. Marczali Henrik bölcsészeti ny. rendes tanár ellen *Singer* Arthur szigorlata miatt 1910. január 25-én megindított fegyelmi ügyet felülvizsgálván, a Kir. Magyar Tudományegyetem tanácsának, mint fegyelmi hatóságnak ez ügyben f. évi június hó 23-án kelt *megszüntető végzését* azérvényesen helybenhagyja indokainál fogva és azért is, mert a felülvizsgálat alá vont vizsgálati anyag nem tartalmaz oly körülményt, amely dr. Marczali Henrik jóhiszeműségét kétségbe vonhatóvá tenné, avagy eljárásának vétkes voltára következtetni engedne. A fegyelmi eljárásnak illetékes befejezése után most már rövidesen rákerül a sor a Marczali által indított rágalmozási perekre is, amelyeknél a királyi ügyészség mint vádhatóság, *Görcsöni* (Friedreich) István távolléte miatt valószínűleg a fokozatos sajtójogi felelősség elvét fogja alkalmazni és egyelőre csak *Zboray* Miklóst, *Szmrecsányi* Györgyöt és *Beniczky* Ödönt fogja bíróság elé állítani.

— **A bécsi pápai nunciusz betegsége.** Bécsből jelentik, hogy *Bavona* nunciusz tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. Állapota rendkívül aggasztó. A nunciusz, akinél egy idő óta bronchitis tünetei mutatkoztak, ma reggel könnyű eszméleti zavarok állottak be, melyek változatlan erővel egész délelőtt tartottak. A késő délutáni órákban *Bavona* pápai nunciusz állapota jelentősen rosszabbodott. A nagybeteg eszméletlenül fekszik, érverése különösen gyenge és a nyálkaváladék torokban sűrűsödött.

— **Felrobbant löporraktár.** Lembergől jelentik: *Neumarktban* tűz ütött ki, amely átesapott a katonai löporraktárra, ahol több ezer patron és sok löporkezelő volt felhalmozva. A löpor egy része felrobbant és a városban borzasztó rémületet keltett. A tüzet csak akkor lehetett lokalizálni, mikor az egész löpor már levegőbe repült.

— **Zavargó ruthén diákok.** Lembergől jelentik: A Miló közli, hogy az egyetemi tanács azt a 101 ruthén diákot, akiket a zavargások alatt a lemberg egyetem szabadságvesztéssel büntettek, részint két, részint négy semesterre, részint végleg kizártak az egyetemről.

— **Havazás, fagyok.** A kegyetlen, rendkívüli hideg tél havazással, fagyokkal viharzik mindenfelé. Rendkívüli eseteket és helyzeteket jelentenek mindenfelől. Tegnap este Fiumében is beállott a havazás. A hó egész éjjel esett, úgy, hogy ma reggelre nagy hótakaró lepté el a várost, ami pedig ritkán szokott tengerparton előfordulni. Fiumében ma reggel másfél fok Celsius hideg volt. Magán az Adrián is hatalmas vihar dühöng, amelynek több hajó is áldozatul esett. Fiumei jelentés szerint tegnap este Fiuméba érkezett a „*Samos*” német Levante-gőzös, amelynek parancsnoka bejelentette a révhatárnál, hogy a *Scio* nevű 1300 tonnás gőzös az Adriai-tengeren elsüllyedt. A 26 főből álló legénységnek csak két tagja tudott megmenekülni. A katasztrófáról részletek még hiányoznak. Az osztrák Lloyd-társaság *Leukonia* nevű gőzöse Fiume mellett zátonyra jutott. A mentési munkálatok folyamatban vannak. *Hódmezővásárhelyen* is olyan nagy hideg volt a múlt éjjel, hogy a hőmérő még ma reggel napkelte után is 13 fok Celsius volt. Reggel az utfélen sok madár volt megfagyva és a nagy hidegtől az aszfaltjárda is sok helyen megrepedt. *Baján* napok óta éjjel 22 fok, nappal 14—18 fok hideg van. A 22 fokos fagnak áldozata is van. Egy eddig ismeretlen embert a vasuti hídnál dermedten találtak a rendőrök. Bevitették a kórházba, ahol félóra múlva meghalt. Személyazonosságát mindeddig nem sikerült megállapítani. *Tapolcáról* erős havazást jelentenek 12 fokos hideg mellett. *Karásbészen* a hőmérő napok óta 30 fok éjjel, még a délelőtt folyamán is 21 fok hideg van. *Biharmegye* hegyes vidékein óriási a hideg. *Élesdről* jelentik, hogy a hegyek között a nagy hideg miatt nemcsak a kisebb madarak esnek le dermedten a fákról, de a nagyobb vadak is pusztulnak. A báródi erdőőrök ma azt jelentették, hogy 15 megfagyott vaddisznót találtak a hegyek között a hóban. Eddig még nem volt rá eset, hogy a vaddisznóállományban a hideg kárt tett volna. A megfagyott vadak gróf *Zichy* Ödön vadászterületéről valók. A farkasok garázdálkodásáról is újabb hír érkezik. Nagybányai jelentés szerint a *Gutin*-hegység környékén annyira elszaporodtak a farkasok, hogy a hegyvidéki községek lakosságát valóságos veszélyeztetik. Némely községben, különösen a *Rozsály* aljában, már alig mernek kimozdulni a községek. Az ügyről jelentést tettek a nagybányai főszolgabíróságnak, mely intézkedni fog, hogy hatóságilag irtás a farkasokat. Érdekessé kalandról számolt be tegnap egyik erdővéd. Egy farkascorda megtámadott egy hatalmas medvét, mely szorongatásában egy fára menekült fel. A farkasok a fa alatt órákig tartottak és a havat annyira legázolták, mintha egy ménes tepozkolt volna rajta. Végre elunták a várakozást és elszárguldoztak. Ekkor lejött a fáról a medve is, de még akkor is annyira meg volt ijedve, hogy a hórétgen öles ugrások mutatják menekülését. A medve a máramarosi havasok felé menekült. Az elszaporodott farkasok irtására legközelebb hivatalos hajtóvadászatot rendeznek.

Fiuméből jelentik: Fiumében az éjszaka 12 óra tájban megereedt a hó. *Husz év óta másodszor hullott hó* és a hőmérő 3 fokon áll a fagyponnalatt. A közönség nagyon élvezte a Fiumében ritka természeti tüneményt és az utcéken vígan hajigálóztak hólabdákkal az emberek.

Bécsből jelentik: Alsó-Ausztriában dermesztő a hideg s három ember ma megfagyott. Badenben megfagyva találtak egy 65 éves gyári munkást, *Scheibba* mellett egy fiatal munkás fagyott meg az országúton és *Mária Taferl* zárandokhelyen egy kocsi fagyott meg szekeren.

— **Borzalmas gyilkosság Berlinben.** Berlinből jelentik: Az *Alte-Jakobstrassen* ma borzalmas felfedezést tettek. *Schulz* 50 éves ékszerész és feleségét vértócsában találták boltjuk közepén, nem messze tőlük pedig szétzúzott koponyával holtan hevert 18 éves leányuk. Még nem állapították meg, hogy rablógyilkosság történt-e, mert nincs kizárva, hogy *Schulz*, aki rossz viszonyban élt nejével, nem maga ölte-e meg leányát és akarta elpusztítani feleségét önmagával együtt. A súlyosan sebesült házaspárt kórházba szállították.

— **Elsüllyedt gőzös.** Fiuméből jelentik: A révhatárban ma reggel a *Samos* gőzös kapitánya jelentette, hogy a *Deutsche Linie* *Scio* nevű gőzöse, amely Fiume felé volt utban, a *Csendes Ozeánon* egész donga-farakományával elsüllyedt. A gőzös 26 főnyi legénysége közül csak 2 menekült meg a közelebbi részletek hiányoznak.

— **Új eljárás a Kintzig-ügyben.** Aradról táviratozzák: Az ismeretes *Kintzig Dénes-féle gyámsági ügyben* a belügyminiszter új az árvaszék, mind pedig a közigazgatási bizottság összes határozatait megsemmisítette. Együttal *Jombart* főhadnagyot, kiskoru *Kintzig Dénes* gyámját, a gyámság alól feloldotta és az árvaszék új eljárás utasította.

— **Az angol-belga sztrájkok.** A lavrenci véres sztrájkokról Londonból még a következőket jelentik: Tegnap éjjel 15 ezer sztrájkoló munkás támadta meg a szövögyárakat s az épületeket is le akarták rombolni. Négy század katonaság vonult ki szuronytszegezve a zavargók ellen, akikkel a rendőrség sem bírt. A munkások közpárral fogadták a katonaságot, sokan megsebesültek s ekkor a csapatok szuronyral rohantak a sztrájkolókat ellen. Elkeseredett küzdelem fejlődött ki, amelyben 20 katona megsebesült és 150 sztrájkoló véresen hevert a földön. Közülük ötvenet a katonák szuronyai jártak át. Tegnap óta a gyárakat katonaság tartja megszállva. Negyven fegyveres munkást elfogtak. A tüzoltóság egész nap készenlétben áll s mihelyt a munkások csoportosulnak, fecskendővel vizsugarakat lövelnek rájuk. — Egy manchesteri távirati jelentés szerint a gyapotmunkások és munkaadók közt a kizárás megszüntetése dolgában folyt tárgyalások eredménye az, hogy a munkások valamennyien ebből megkezdik a munkát. Hat hónap múlva *Sir George Asquith*, az értekezlet elnöke mindkét félnek, ha kéri, végleges javaslatokat fog tenni. Ha azután megegyezés nem jönne létre, a két fél kötelezettséget vállal, hogy a nem szervezett munkások érdekében semmiféle lépéseket nem fog tenni hat havi előzetes felmondás nélkül. — Brüsszélből jelentik, hogy a belga szénbányászok nem fogadták el a békeltető bíróság döntését s így megszünt minden remény, hogy sikerülni fog a sztrájkot megszüntetni. 30.000 bányász áll sztrájkban, de a munkáspénztárak nem bírják sokáig a munkabeszüntetést. Az iparvállalatok már érzik a szénhiányt és külföldről rendeltek szenet.

— **Nagy bankeskalás Nagyváradon.** Nagyváradról táviratozzák: Nagysitli bankeskalást fedezett fel ma a nagyvárad rendőrség. *Kis Ferencz*, a *Büchler* *Zsigmond* butornagykereskedő cég könyvelője mintegy száz hamis váltót helyeztet el a különböző nagyváradai pénzüzeteknél és a pénz felvétele után már három-négy hónap előtt átvitorlázott Amerikába. A nagyvárad bankok már hónapokkal ezelőtt sorra perelték a legelőkelőbb nagyváradai embereket, mert az aláírásukkal ellátott váltókat nem rendezték. A bíróságnál azután kitűnt, hogy az aláírások hamisak voltak és ilyen módon ugyszólván valamennyi nagyváradai pénzüzetet jelentékenyen megkárosodott, amennyiben a váltóhamisító 600—800—900 koronáról szóló váltókat nyújtott be és a pénzt mindenütt kifizették. A bankok azonban az ügyet titokban tartották és csak ma került nyilvánosságra a *Bihareana Takarékpénztár Részvénytársaság* feljelentése nyomán. Ez a román-pénzüzetet ugyanis bűnügyi feljelentést tett a rendőrségnél egy ismeretlen fiatalember ellen, aki mintegy öt hónappal ezelőtt *Farkas József* nagyváradai háztulajdonos aláírásával ellátott váltóra 850 koronát vett fel, de a jótálló ellen indított polgári per során kitűnt, hogy az aláírás hamis volt. A bank szolgálja emlékezett az illető fiatalemberre, aki annak idején a pénzt felvette. A rendőrség megállapította, hogy a váltókat *Kis Ferencz* könyvelő hamisította, ugyanaz, aki gazdáját, *Büchler* *Zsigmond*ot több ezer korona erejéig megkárosította, úgy hogy fizetéseketlenességbe jutott. A rendőrség eddig negyven hamisított váltónak jutott birtokába, de ezeken kívül még hatvan hamis váltó van forgalomban. A 25 éves fiatalember, aki feleségét Nagyváradon hagyta, 70—80.000 korona erejéig megkárosította a nagyváradai bankokat.

— **A hajduböszörményi gyilkosság.** Néhány nap előtt hírt adtunk arról, hogy *Hajduböszörményben* *Kiss* Gyula iparost és gazdálkodót egy éjjel ágyában meglöve találták. Kihallgatásakor azt mondotta, hogy álmában emelte maga ellen a fegyvert. Kisst a debreczeni Láng-szanasatóriumba szállították. ott a vizsgálóbíró kihallgatta és megállapította, hogy öngyilkosság esete ki van zárva és csakis gyilkosságról lehet szó. A debreczeni vizsgálóbíró utasítására ma *Kiss* Gyula feleségét a rendőrség letartóztatta. Ismét tagadja a terhéről eszelekményt. Ma újabb ki fogják hallgatni. A szanasatóriumban megkísérelték, hogy *Kiss* Gyula homlokából a golyót eltávolítsák, de ez mindeddig nem sikerült. Teljesen eszméletlen van és újabb kihallgatásakor megváltoztatta előbbeni vallomását és kijelentette, hogy ő nem lett öngyilkossá, hanem más valaki lötte meg. A vizsgálatot folytatják.

— **Leégett Thermos-gyár.** Berlinben, az északi városrészben ma délelőtt földig leégett *Ros* Ernő Thermos palackgyára. Ez a gyár állítja elő az edeleket melegen tartására szolgáló Thermos-készülékeket. A gyártelep teljesen elpusztult.

— Az összeesküvő gimnazisták merénylete. Tegnap jelentették, hogy a sucavai gimnáziumban egy tanuló merényletet követett el a matematika tanára ellen. Mint Csernoviczból jelentik, a vizsgálat kiderítette, hogy a sucavai gimnáziumban történt merénylet az egész osztály összeesküvése volt a matematika tanára ellen, mert mikor Crecius rálőtt a tanárra, levelet adott át neki, amely e szavakkal kezdődik: Tanár ur, ütött a boszu órája. A diákok kisorsolták maguk közül Creciust, hogy ő lölje agyon a tanárt. Két nappal ezelőtt a számtanár lakásának ablakán belöttek, de akkor a golyó célzott tévesztett. Az illető osztály növendékei nem hajlandók addig bemenni az osztályba, míg a padlót fel nem loosolják szentelt vízzel.

— Földrengés. Stuttgartból jelentik: Ma reggel 6 óra 10 perczkor itt heves földrengést éreztek. Ehingenben két igen erős földrengés volt érezhető.

— A házaló ékszereszek ellen. A magyar Arany-, Ezüstművesek és Ékszereszek Országos Szövetsége tegnap este nagygyűlést tartott, amelyen felolvasták a házaló ékszereszek ellen kiadott rendeletet, amelynek a szó szerinti szövege a következő:

A Magyar Arany-, Ezüstművesek és Ékszereszek Országos Szövetsége panaszt tett nálam, hogy egyes kávéházakban és éjjeli mulatóhelyeken az ékszeresekkel, arany- és ezüsttárgyakkal való házaló kereskedés még most is nyíltan folyik és némely kávéházban iparigazolvánnyal bíró egyének egész napon át állandóan üzik ilyen tárgyakkal a kereskedést. Kétségtelen, hogy ékszereseknek ily helyeken való árusítása a vagyonbiztonságra följőtte veszedelmes, mert egyrészt lopott vagy elvesztett ékszerek nyomozását megnehezíti, másrészt az arany- és ezüsttárgy fennmaradásának állami ellenőrzése ily módon lehetetlenné válik. Ezenkívül ékszeresekkel és arany-, ezüsttárgyakkal üzött házalás az 1852. évi házalási nyílt parancs 12. szakasza k) pontja szerint kihágás is, amely a 19. szakasz c) pontjában megszabott büntetésen felül még a tiltott áruk elkobzását vonja maga után. Ez okból fölhívom az összes kerületi kapitányságokat, a rendőrfőparancsnokságot és a detektívtestületet, hogy közegeik által azokat a kávéházakat és mulatóhelyeket, amelyekben ily tiltott üzelmek előfordulni szoktak, fokozott erélyvel ellenőriztessék és a tettenért zugkereskedők ellen a törvényszerű eljárást azonnal indítsák meg. Budapest, 1911. évi december 27-én. Dr. Pekáry főkapitányhelyettes.

— Az eltűnt osztrák képviselő. Zell am See-ből jelentik: A Silberer Ferenc Reichsrath-képviselő felkutatására küldött expedíció tegnap késő este érkezett vissza Zell am Seebe. Az expedíciónak sikerült megállapítania az eltűnt képviselő utját a hegyek közé. Silberer az Upringer-csúcsra igyekezett, onnan letért a Griebenbach-fok felé, ahol nyoma veszett.

— A mozik és az előzetes cenzúra. A Magyar Kinematografusok Országos Szövetségének választmánya ma délelőtt ülést tartott. A választmány megütközéssel értesült arról, hogy az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség a lapokban elhelyezett kommunikációjuk szerint felterjeszt intsz a belügyminiszterhez és a felterjesztésben a gyermekeknek a mozikba való járását előzetes cenzurától kívánja függővé tenni. A közlemény úgy hangzik, mintha a felterjesztés az ő javaslatukra létesült volna. Ezzel szemben a kinematografusok szövetsége kijelenti, hogy ez a felterjesztés ugyan róluk, de nélkülök, sőt ellenük készült. A választmány mai ülésén tiltakozását fejezte ki minden olyan terv ellen, amely a mozgóképek előzetes cenzurálását a kinematografusok tudta és beleegyezése nélkül óhajtja keresztülvinni. Elhatározták, hogy memorandumban a belügyminisztériumhoz fordulnak és abban kifejtik, hogy a gyermekek mozibejárását a szülői oltalom alá helyezik olyformában, hogy a gyermekek esteli órákban tartott előadásokat csakis felnőttek kíséretében látogathatják.

— Tűz egy üzletben. Linder Salamon Horánszky-utca 7-ik szám alatt lévő kárpitos üzletében ma délután eddig ismeretlen okból tűz támadt. A lángnyelvek nagyon hamar elterjedtek és az egész üzlet elégett. A tüzet a nyolczadik kerületi tűzörség oltotta el. A kár ugyan elég jelentős, de biztosítás utján megtérül.

— A bérkocsissegédek mozgalma. Annak idején jelentették, hogy a bérkocsisok a főkapitányhoz fordultak, hogy a békét közvetítse a bérkocsitulajdonosok és segédek között. A kérelem értelmében dr. Boda Dezső főkapitány tegnap délutánra békéltető tárgyalást hívott össze. A tárgyaláson megjelent hat bérkocsissegéd és hat bérkocsitulajdonos. A bizottságban dr. Boda Dezső főkapitány elnökölt. A tanácskozáson jelen voltak Markovits Inéze és Schreiber Emil rendőrtanácsosok. Mind a két fél kijelentette, hogy készek békét kötni, csak nem találják meg a békétárgyalásokra szolgáló alapot. A főkapitány ekkor közölte a megjelentekkel, hogy a rendőrségnek van egy ajánlata. A rendőrség ugyanis egy hétre visszamenőleg megállapította, hogy amióta a taxaméter alkalmazták a bérkocsikon, mennyi jövedelmet érnek el. Konstátálta, hogy az egyfogatu bérkocsik taxamétere naponta huszonkét korona jövedelmet mutat ki, amely majdnem megegyezik annyi, mint amennyi a taxaméter alkalmazását megelőzőleg volt. A kétfogatu bérkocsik jövedelme ellenben esett. Most csak tizenhat koronát keresnek naponta. A rendőrségnek tehát az az ajánlata, hogy a bérkocsissegédek ne követeljenek fix fizetést, hanem állapotodjanak meg a tulajdonosokkal perzentuális részesedésben. A főkapitány ajánlatát mind a két fél elfogadta a tárgyalás alapjául. A főkapitány azt indítványozta, hogy a segédek részesedése a jövedelem negyven százaléka legyen, a tulajdonosoknak maradjon hatvan százalék. A segédek elfogadták az ajánlatot, a munkaadók küldöttei azonban kijelentették, hogy a választmányi ülésen még megbeszélnek a rendőrségnek az ajánlatát és meghatalmazást kérnek a társulattól a további tárgyalások folytatására. A következő békéltető tanácskozás kedden délután lesz. A többi kérdésekre vonatkozólag eltérések nem mutatkoznak, s így valószínű, hogy sikerül a rendőrségnek a békés megegyezést létrehozni. A rendőrség azért ajánlotta a perzentuális részesedést, mert ezzel meg akarja szüntetni a borraaló-rendszert. Ezt az alkalmat is megragadja a rendőrség arra, hogy figyelmeztesse a közönséget, ne adjon borraalót a bérkocsissegédnek, csak annyit fizessen, amekkorára összeget a taxaméter mutat. A taxaméter díjazása olyan magas van megállapítva, hogy a bérkocsisok által teljesített szolgálat honorálására teljesen elegendő.

— Sikkasztó gondnok. Dr. Ladányi Ármin ügyvéd ma megjelent a rendőrségen és följelentést tett Svetkovits Győző ellen sikkasztás miatt. Svetkovits a Magyar élelmezési ipartestület szakosztályának volt a gondnoka és ilyen minőségében dézsmálta meg a Rákóczi-ut 63. szám alatt lévő raktár pénztárát. Az elsikkasztott összeg eddig ezereszt korona, de a vizsgálat tovább folyik. Az ügyvéd a gondnok azonnali letartóztatását kérte, de a rendőrség nem teljesítette a kérését, mert a gondnok a lakásán betegen fekszik, a lába törött el. A sikkasztó azzal fenyegetődik, hogy ha szegény éri, öngyilkos lesz. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Templomrablások. Fiuméből jelentik: A dóm kezelősege följelentést tett a rendőrségen, hogy a templomból ismeretlen tettesek ellopták Mária ezüsből készült, erősen aranyozott szobrát. A tolvajoknak semmi nyomuk. — Varsóból jelentik, hogy a constechau fogadalmi templomból elloptak drágaságokat Lublinban megtalálták. Ezek azok az ékszerek, amelyeket a gyilkos Macsoch ezetes szüz Mária képeről elloptott.

Bajáról jelentik: A bajai templomok perselyéből mintegy fél év óta állandóan loptak, de a tettesek nyomára nem akadtak. Ma reggel a plébánia templomban a sekrestyész észrevett egy inasgyereket, amint az egyik perselyt fészegette, mire elfogta. A csendőrségnél megállapították, hogy az illető Varju Antal 13 éves inasgyerek, aki bevalotta, hogy Szovald István nevű 11 éves inasársával együtt régóta lopták a perselyeket és a kirakatot is.

— A gavallér tolvaj a cizme annak a remek kómikus detektívtörténetnek, mely mint új „Kinema-Sketch” ma kerül először bemutatásra az „Omnia” mozgókép-palota színpadán, a nagy népszerűségnek örvendő Nick Winter detektív-művész és társulatának fényes előadásában. Nick Winter csodás alakítóképeségét eddig is bámulta mindenki, de az eddiginél is nagyobb hatást ér el ezen új „Sketch”-ben, melyben női szerepben mutatkozik be és úgy mulattatja hallgatóságát, hogy mindenki felejthetetlen benyomásokkal távozik a vigkedélyű, kedves francziáktól.

— Akkordutazás a Rivierára. Az ideális utazásnak egy Magyarországon eddig még nem ismert nemét léptette életbe a Világjárás R.T. menetjegyjelöltés és alkalmazza azt első sorban a most aktuális rivierai utazásokra. Az akkordutazás szerint utazók élvezik a társaskirándulás kedvezményei mellett az önálló utazás függetlenségének előnyeit. Meggyőződésünk, hogy közönségünk, mihamarabb megkedveli az akkordutazás rendszerét, amit mi sem bizonyít jobban, mint az az óriási érdeklődés, amely még a kevésbé tehetősek részéről is máris megnyilvánult. Illusztrált prospektusait az iroda mindenkinek díjmentesen megküldi és Fürdő-utca 1. sz. alatti helyiségeiben, vagy 152—52. telefonján készséggel szolgál további felvilágosítással.

— Életuntak. Ma éjszaka a Rákóczi-tér 11. számú ház udvarán Szulmann Ádám huszonhét éves sarkantyukészítő-segéd föbelötte magát. Eszméletlen állapotban vitték a Rókusba. — Ma délelőtt a Nyár-utcai fürdőben egy iparososztályhoz tartozónak látszó fiatalember föbelötte magát. A mentők a Rókusba vitték. Csak annyit tudnak róla, hogy Banyik Károly a neve és a Rákos-utca 2. szám alatt lakott. — Pár nappal ezelőtt már jelentették, hogy egy nyolcz-tíz év körüli iskoláslány a parlament előtt a Dunába akart ugrani, de a rendőr még idejekorán észrevette és megakadályozta a kis leányka könnyelmű szándékát. A lány a főkapitányságon elmondotta, hogy Kajta Rózának hívják és azért akart meghalni, mert mostohaanyja rosszul bánt vele. A kis életuntat átadták az atyjának, Kajta Kálmán villamosvasuti kalauznak. Kajta most a rendőrségen kijelentette, hogy a kis leány rossz bizonyítványt vitt haza az iskolából, ezért megdorgálták és emiatt buzdosott el, mostohája nem bánt rosszul vele. Kajtának ezt a vallomását jegyzőkönyvbe vették. A vizsgálat folyik. — A nyár-utcai Hungária-fürdő egyik kabinjában ma délelőtt egy urias külsejű, 25—28 év körüli fiatal ember revolverrel a jobb halántékába lött. Eszméletlen állapotban akadtak rá az alkalmazottak. A zsebében Pányik Károly névre szóló névjegyet találtak. A mentők halálos sebével a Rókus-kórházba szállították. — Stomanovics István husz éves kereskedősegéd Medve-utca 27-ik szám alatt lévő lakásán öngyilkossági szándékából megcsesztavot ivott. Még idejében észrevették a mérgezést s a mentőkét hívták, akik gyomormosást alkalmaztak. Az életunt fiatalembert beszállították az Új Szent János-kórházba. — Schwarz Etel tizennyolczesztendőslány a Wesselényi-utca 41-ik szám alatt lévő lakásán szíven lötte magát és azonnal meghalt. Semmiféle irást nem hagyott hátra és így nem tudják, hogy végtetes tettét miért követte el. Az apja ügynök, anyagi bajok nem bántáhták, csak a szerelem kergethette a halálba.

— Royal-Orfeum. Tegnap este lépett fel először a Royal-Orfeumban Hans Homma, a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és elragadó humorával, ötletes játékkal egy csapásra meghódította a közönséget. A kiváló vendégművész úgy a „Der selige Octav” című bohózat czímzerepében, mint eredeti szóló-számokban nagyszerűt produkált. A zsúfolt ház közönsége elragadtatva tapsolt a zenés művészeknek és úgy öt, mint a sikerben részes társait elismerésének és tetszésének öszinte jeleivel tüntette ki. Ma, csütörtökön, január 18-án délután fél négy órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás lesz a teljes műsorral.

— A baccarat áldozatai ezímen szenzációs kétfelvonásos társadalmi drámát mutat be az Apolló-színház teljesen új felhethi műsora záróképeül. A zárókép a baccaratnak, ennek a veszedelmes játéknak sajnálatraméltó áldozatait; néhány baccarat hősnék szerencsétlen tönkretütését illusztrálja megkapó realizmussal. A közönség kívánságára műsoron marad a FTC diadalutjáról készült felvétel, amely a fogadattási ünnepeket és a tizenegyek életnagyságu mozgóképeket tartalmazza. A műsor minden egyes száma nagy érdeklődésre tarthat számot.

— Divat és Művészet. Január 15-én jelent meg a lelegegánsabb és legjobb magyar divatművészeti folyóirat második száma gazdag és változatos képbeli és szövegbeli tartalommal. A kezdő farsang, a színházi premiérek: a „Kis kávéház”, „Nem lehesen tudni” és a „Csitri” legérdekesebb divatalkotásainak fényképei adják a lap gazdag illusztrált tartalmát. A „Sikk” és „Látogató-toilettek” cikkek pedig értékes utmutatóul szolgálnak az ültözködés művészetében. Gazdag szépirodalmi és művészeti rész egészíti ki a lap gondosan összeállított tartalmát. A lap előfizetési ára egy évre 15 korona, egyes szám ára 1 korona 60 fillér. A kiadóhivatal IV., Váci-utca 7.

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.
Főraktár Budapesten: EDESKUTY L.-nél.

— **Villamos kocsi összejutása.** Ma reggel a Rákóczi-ut és Klauzál-ut sarkán a 618 számú közúti villamoskocsi nekiment a 341-es számú városi villamoskocsinak. Az összejutás következtében a közúti villamoskocsi első perronján álló Vig István háziszolga súlyos sérüléseket szenvedett. A rendőrség abban az irányban nyomoz, hogy kit terhel a felelősség.

— **Halálozás.** Saxinger Gyuláné, Szentlélek Mészáros Amália 82 éves korában meghalt Budapesten. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett.

Nyegruzs Dániel, Szolnok-Doboka vármegye bírójának és Szamosújvár képviselőtestületének tagja 73 éves korában Szamosújváron meghalt.

Kelemen Margit, Kelemen unitárius esperes leánya 18 éves korában Marosvásárhelyen meghalt. Deák Károly, a selmeczi erdészeti akadémia hallgatója 21 éves korában Marosvásárhelyen meghalt.

x **Royal-Orfoum, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz.** Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x **Fodor-féle vívóterem a Koronsherczegnő utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Filharmoniai hangverseny.** Három érdekes ujdonság, melyek közül kettő magyar termék és egy nagytehetségű fiatal magyar virtuóz közreműködése tette nevezetessé és határozottan nemzeti jellegűvé a Filharmoniai Társaság ezidei ötödik hangversenyét. Szigeti József, aki néhány óvvel ezelőtt még csodagyermek gyanánt járt a Európai hangversenyteremtől s azóta mint kiforrott, megerőltetett komoly művész tért hozzánk időnként vissza. Lálás tanítványa a budapesti Zeneakadémiának. A helyett, hogy rég kipróbált, hálás hegedűkoncertet választott volna mai produkciójához, a Zeneakadémia két érdemes professzorának új szerzeményét mutatta be a magyar közönségnek, mi — ha Elch és Hubay nevei még egy is kezkeskednek a művek nivójáért és kvalitásáért — mindenképpen megdöbbentő vállalkozás nálunk, ahol a közönség ab ovo bizalmatlan a honi termékek iránt. Szigeti vállalkozása azonban éppen úgy sikerült, amilyen merész volt. Bloch Józsefnek 64. műve az Anna hegedűverseny, melyet a Zeneakadémia érdemes tanára a fiatal művésznak ajánlott, hálás invenziós koncertdarab, finom izléssel alkalmazza három tételben mindazokat a mesterfogásokat, amelyek elengedhetetlen kellékei a hegedű-virtuóz érvényesülésének. Disztinált magyarossága, mely nem közhelyekkel és ríktó, bántó szinekkel hangoztatja faji jellegét, különösen szimpaticusá teszi a munkát, amelyet egyébként nobiles dolgozói mód és ötletes, modern hangszerelés is jellemeznek. Hubay Jenő tendenciózusan magyar darabot írt megint, magyarsága azonban nagyon elütő Bloch finom stilizálásától. A „Csárdásjelenetek” komponistájának új műve a Magyar változatok címet viseli s alapjában véve nem egyéb, mint egy négy periodusból álló magyar dalmak a magánhegedűzenekari kísérettel előadott tiz, meglehetősen szablonos változata. — Hubay, mint vérteli hegedűművész szintén arra törekszik kompozíciójában, hogy minél hálásabb technikai nehézségekkel terhelje az előadó művészt, ez a versenydarabnál természetesen törekvése azonban nem gátolja meg abban, hogy a hangversenyterem nivójához nem illő czigányos modorosságot is ne alkalmazza minduntalan, ami bizonyos dilletáns erőltetettséget és erőlködést kölcsönöz az egész kompozíciónak. Hubay magyarsága különben sem tiszta, sőt mondhatni álmagyarság, ami sehogy sincs helyén ma, amikor kiváló zenészeink folklore-kutatásai nyomán világosan meg tudjuk különböztetni a tényleges magyarnak nevezett, de valójában tiszta czigány-eredetű melódiákat és frázisokat a hamisítatlan, eredeti magyar dallamtól és harmonizálástól. Ugy tudjuk, Szigeti nagy sikerrel mutatta be már Berlinben is ezt a művet, melynek a mai csak első honi előadása volt. A fiatal művészt ezért a tettéért nem érheti gános, hiszen érzelmi szempontból is meglehetősen erős kötelek fűzik Hubayhoz, meg aztán — legyünk őszinték — egyéb hasonlító tendenciájú munka alig áll rendelkezésére. Hubaynak ma hallott kompozíciója azonban

ujból erősen rezgettette meg érzéseinkben azt a vágyat, hogy bárcsak akadna már magyar szerző, aki „magyar” elnevezésű kompozícióiban valóban a magyar róna, a magyar mező vadon termett virágait szedné a modern zene nagy apparátusával koszoruba, hogy ezek helyett a külföldön „magyar”-nak akkreditált művirágok helyett azoknak friss, üde illata töltse be a nagy nemzetközi hangversenytermeket. Szigeti József hegedűje teljes pompájában szólalt meg ma ismét nálunk a két magyar ujdonságban meleg és fiatalos temperamentumos előadásában, melynek technikai része a legkényesebb igényeket is kielégíti. Szigeti komoly, előkelő muzikus, akinek ambíciója nem szemfényvesztő külsőségekben csucosodik ki, akinek játéka megérzik a folytonos, gondos tanulás, amely produkcióit értékes és nemesé teszi. A fiatal művésznak nagy sikere volt és ez meghozta az ujdonságok eredményes sikerét is. A közönség mindkét szám után lelkesen tapsolt és melegen ünnepelte az előadó művészzel együtt a szerzőket is. — A hangverseny harmadik ujdonsága Liadow Anatole-nak, a fiatal orosz zeneszerzőgárda egyik talentumos tagjának „Kikimora” című meseképe volt. A partitúra programját Szakharovnak misztikus népmeséje adja, amelyet a zeneszerző apró motívumoknak kaleidoszkopszerű összeállításával dolgoz fel zeneileg. A rövid kompozícióban sok az érdekes ötlet, zenei finomság, bár egészben véve minden bizarrsága mellett sem közelíti meg modern francia mintaképeit. Hangszerelése szinében gazdag, a modern nagy zenekarnak celestával, xylophonnal súlyosbított minden raffinementjét kiaknázza. A közönségnek nagyon tetszett az ujdonság és lelkesen tapsolt Kerner karnagynak és derék zenekarának, akiknek a zenekart vezető Weber-féle Oberonyitány és a súlyos Bruckner-szimfónia (V-ik) előadásai után is méltán járt ki az elismerés. (—na.)

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön a Lakmé kerül előadásra. A czinszerepet Sándor Erzsé. Ellent Ambrusné, Rosát R. Berts, Bentsont N. Várent, Mallicát Payer, Geraldót Arányi, Nilakantét Szemere, Hadjít Kertész, Frédéricit Mihályi, Dombot Hegedűs, Kouravart Ney, a kínai kereskedőt Juhász énekl. A második felvonásbeli táncokban a balletkar élén Pallai Anna lép fel. Az előadást Kerner István karnagy vezényli s Alszeghy Kálmán főrendező rendezi. (Évi bérlet 14. szám.) — Pénteken a Toseát adják Szamosi Elza, Váradi Margit, Környey, Rózsa, Kornai, Hegedűs, Kertész, Ney és Kárpát közreműködésével. (Bérletszűnet 4. szám, olesó helyárak.) — Szombaton Marák Ottó mutatkozik be mint vendég a Parasztszület és a Bajazzók dalművekben. (Évi bérlet 15. szám.)

(*) **Ujházi szabadsága.** A Nemzeti Színház műsorának megváltozása itthon tartja Ujházi Edét is, aki január 20-án akart Abbáziába utazni, ahol a tél egy részét rendszeren tölti. A „Rang és mód” azonban előreláthatólag csak februárban kerül színre. A mester tehát csak februárban mehet szabadságra, mert a darab reprizén tudvalevőleg neki és Blaha Lujának is szerepe van.

(*) **Furulyás Janesi.** Külföldi sikereibez méltán a legnagyobb érdeklődéssel várja a budapesti közönség a Néopera pénteki új operettjét, amely Louis Ganne legszebb alkotása. A mozgalmas libretto első felvonása egy holland város pittoreszk milieujében indul meg és a város macskáinak felvonulásával végződik, amelyek Janesi furulyájának varázshangjára a folyóba vetik magukat. A második felvonásnak egy táncos halászünnepélye, a harmadiknak pedig Bábaország felvonulása ad színt és érdekességet. A Furulyás Janesit Grosskopf Márk dirigálja, kiállítás, főként a második felvonás világitó diszleto látványosságnak ígérkezik. Az operettet megszakítás nélkül négy estén játssza a színház.

(*) **Rablólovag.** A Magyar Színház legközelebb ismét eredeti ujdonságot hoz. Biró Lajosnak, a „Sárga lilium” népszerű szerzőjének, új darabja, a „Rablólovag” lesz. Biró ez új darabjára Vajda László rendező vezetése mellett a legnagyobb gondal készült a színház személyzete. E hét műsorán a „Varsányi csata” holnap, csütörtökön és szombaton van kitűzve, míg a „Kis kávéház”-at pénteken és vasárnap este adják.

(*) **A szatmári színház bérlete.** Szatmárról jelentik: A szatmári színházat a színügyi bizottság ma tartott ülésében Krómer Sándor igazgatóval szemben Hencs Béla jelenlegi igazgatóak adta ki három évre.

(*) **Sztrájk a párisi operában.** Párisból jelentik: Tegnep nem volt előadás a nagy operában, de nem is lehetett volna, mert a balletkar sztrájkjához csatlakoztak a diszletezőmunkások, a gépészek, az énekkar s ujjában a zenekar tagjai is hajlandóságot mutatnak a sztrájkra. Este gyűlés volt, amelyen kimondták az általános sztrájkot, de egyben megállapították azokat a feltételeket is, amelyeknek alapján békét lehet kötni. A táncosok és táncosnők évi 5—600 frank fizetésemelést sürgetnek, követelik, hogy Riccotti és Rouvier táncosnőket bocsássák el és az igazgatóság hagyja meg a rövid ballet-szoknyákat. Messenger igazgató kénytelen lesz beadni a derekát, mert különben a zenekar is sztrájkba lép s az előadások megakadnak.

(*) **Feszty Árpád kiállításának megnyitása.** A Nemzeti Szalon termeiben ma délután nyitotta meg ünnepélyesen Molnár Viktor államtitkár a Feszty Árpád műveiből rendezett gyűjteményes kiállítást. A kiállítás megnyitását díszes, előkelő s műértő nagyközönség jelent meg, amelynek soráiban ott voltak: gróf Apponyi Albert és neje, Berzeviczy Albert és neje, Bárczy István polgármester és neje, K. Lippich Elek, Dárday Sándor, Szalay Imre, Wlassics Gyula és neje, Fülepp Kálmán főpolgármester, Szmezsányi Miklós, Erdődi Béla, báró Bónis Zsigmond, Holtsy Pál, gróf Wickenburg István, Róna József, Horváth Géza, Bródy Sándor, Pap Zoltán, Barabás Béla, Basch Gyula, Hódy Gyula, Ihász Aladár és igen sokan mások. A vendégeket a kiállító művész, továbbá Déry Béla igazgató, Kézdi-Kovács László, Kacziány Ödön, Gellért Jenő, Weiser Kálmán igazgatósági tagok, Rubovics Márk műtáros és Bende János titkár fogadták és kalauzolták az érdekes kiállításon. A jelenlevő nagyközönség, köztük igen sok szép asszony és leány este 7 óráig gyönyörködtek a kiállításban.

(*) **Várdai Szilárd kitüntetése.** A képzőművészeti főiskola ügyvivő igazgatóját, Várdai Szilárdot Vilma, Hollandia királynője a nassau-orániai rend lovagkeresztjével tüntette ki. A hollandi királynő figyelmét azok a sikeres vonták Várdaira, amelyeket intézetének kiállításával a külföldön mindenütt aratott és amelyeknek hatásá alatt Hollandia a maga rajztanárképzésének reformjánál a magyar intézetet veszi mintául.

(*) **Vacsora Feszty Árpád tiszteletére.** A Nemzeti Szalon igazgatósága Feszty Árpád kiállításának nagy sikere alkalmából a művész tiszteletére folyó hó 20-án, szombaton este 8 órakor az Andrássy-uti Bokros-féle vendéglő I. emeleti különtermében társasvacsorát rendez. Akik a vacsorán résztvenni óhajtanak, folyó hó 19-ig, péntekig jelentkezhetnek a Nemzeti Szalon titkári hivatalában.

(*) **Svéd népművészeti gyűjtemény Magyarországon.** Az Iparművészeti Társulat a stockholmi Nordiska Museettől egy szép és értékes svéd népszinművészeti gyűjteményt kapott, viszonzásul annak a magyar népművészeti gyűjteménynek, amelyet a Társulat ajánlott fel az északi muzeumnak. Az értékes gyűjteményt besorozták a Társulat mintatárába.

(*) **Hangversenyek.** Springer Gizella zongoraművésznő pénteken, január 19-én a Royal-teremben nagy zongoraestélyt rendez: Bach, Beethoven, Smetana, Karbach, Paderewsky, Tschaikofsky és Chopin műveiből. — Culp Julia pénteken, január 26-án, a Royal-teremben Brahms, Schubert, Liszt, Chopin és Strauss dalokat ad elő. — Hegedűs Ferenc hegedűművész vasárnap, január 28-án tartja bucsuhangversenyét a Royal-teremben. Műsorának főszámai: Brahms, Vivaldi, Bruch, Lalo, Vieuxtemps művei lesznek. — Yvette Guilbert hétfőn, január 29-én a Royal-teremben tartandó első Chanson-estélyére tódul a budapesti közönség. A művésznő 4 különböző dalciklust ad elő párisi fuvolaművész, Gustave Ferrari zongorakísérettel. — Csütörtökön, február 8-án a Capet-vonós-négyes, amelynek tagjai: Lucien Capet (I. hegedű), Maurice Casadesus (II. hegedű), Henri Casadesus (viola), M. Hewitt (gordonka) hangversenyt rendeznek. A Capet-négyes vendéggé lesz Gabriel Fauré, az ismert francia zeneszerző, a Párisi Conservatoire illustre igazgatója. Hétfőn, febr. 12. a Royalban Koenen Tilly hollandi énekművésznő, a budapestiek egyik régi kedvence rendezi dalestélyét eredeti műsorral. — Pénteken, február 16-án Moissi Alexander, a berlini Reinhardt-színház művésze a Royal-teremben egyetlen drámai estélyt rendez klasszikus német műsorral. Jegyeket Springer, Culp, Hegedűs, Guilbert, Capet, Koenen és Moissi estélyeire kizárólagosan Méry Béla ártsít. — Isori Ida, a hírneves olasz kamaracékesnő ma, csütörtökön tartja dalestélyét a Vigadó kistermében. Másorát majdnem kizárólagos régi olasz mesterek remekből állította össze; többek között Lotti, Marcello,

A kitűnő ízű és étvágygerjesztő

Szaplonczai korona gyógyviz
páratlan hatású az összes hurutos bántalmaknál. Kapható
Brázay Kálmán czégnél
Budapest, VIII., Baross-u. 43.

Paisiello, Scarlatti, Caccini és Salvator Rosa kiválóan érdekes, részben eddig ismeretlen dalait találjuk. Jegyek *Rózsavölgyinél*. — *Vágó Lénárt* Gita január 18-án tartja hangversenyét a Royal-teremben. Műsor: Das Veilchen; Schubert: Wanders Nachtlied I., Heidenröslein, Meeresstille, Atlas; Mendelssohn: Neue Lieb; Franz: Mailied; Schumann: Aus Alten Maerchen. Es leuchtet meine Liebe; Grieg: Das alte Lied; Gruss; Löwe: Wanders Nachtlied II., Erste Liebe; H. Wolf: Die Bekehrte, Anakreons Grab, Cophtisches Lied; Nádor Mihály: A rablégény (Népballada), Falu végén (Népballada); Reinitz Béla: Csak virits kiki-rius, Husz év után, Az üstökös. Jegyek a *Harmóniában* 3—10 koronáért kaphatók. — Az Orsz. Szimfóniai Zenekar vasárnap, január 21-én tartandó hangversenyének bevezető száma *Weber* nagyszerű *Euryanthe*-nyitánya lesz. Az ily című operát, amelynek szövegét *Chézay* Helmina költőné írta, 1822-ben mutatták be Drezdában elsőször. A daraból legmaradandóbb sikert a nyitány érte el, melyet, mint a szimfonikus irodalom díszét, a világ valamennyi koncert-zenekarában állandóan játszanak. Az est műsorán szerepel még *Saint-Saens* Herkules ifjúsága című műve, továbbá az orosz *Conus* szubtilis apróságai: Scenes enfantines; az est betetőzése *Mihalovich* Ödön nagyarányú III. Szimfóniája lesz. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók *Bárd* jegyirodájában.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Magyar Földrajzi Társaság e hó 18-án, csütörtökön este hat órakor a régi országház ülés-teremben ülést tart, amelyen dr. Bezdek József, főgimnáziumi tanár rendes tag előadása szerepel: Japán természeti viszonyairól és népességéről. (Saját utjának eredményeiből. Vetített képekkel.)

* A Matematikai és Fizikai Társulat január hó 18-án délután 6 órakor a tud. egyetemi I. sz. fizikai intézetben (Esterházy-utca 3.) rendes ülést tart. Tárty: Pécsi Gusztáv: Az Atwood-féle ejtőgép és a mozgás törvényei. Előadás után társasvacsera az Országos Kaszinóban.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Francia léghajó a Felvidéken. Szombaton délután egy óriási nagy, sárga katonai léghajó vonult el Beregszász fölött mintegy 5—600 méternyi magasságban. A léghajó kosarában francia katonatisztek ültek. Sárosorosi község határában a légi utasok képeslapokat szórtak ki „Grus aus Frankreich“ fölirással és itt csak 80—100 méter magasságban haladtak. A léghajó Máramarosziget felé tartott.

Bamberger tanár, a bécsi orvosi iskolának örökidőre kimagasló oszlopa, következőképen nyilatkozott: „A természetes Ferencz József-keserűviz egyike a leghathatósabban hashajtó-ásványvizeknek, amelynek még hosszabb használatnál sincs semmiféle káros mellékhatása.“ Gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben kapható. A szétküldési-igazgatóság Budapestén.

FŐVÁROS.

Bárczy a Közuti ellen.

— Heltai leleplezi a szénuzsorásokat. —

A főváros mai közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 17.

Az új esztendő első közgyűlése csendesen és még váratlanul szenzációval kezdődött és még nagyobb szenzációval végződött. A java-dalmi díjjegyzék érvényének meghosszabbítása szerepelt elsőként a napirenden és ennél a pontnál *Kriszhaber* Leó bizottsági tag állást foglalt a koksztárnak 6 fillérről 24 fillérré való felemelése ellen — mely szerinte a szénnagykereskedőknek súlyos sérelme — és a gázgyárak vezetőségét vádolta meg azzal, hogy a vám felemelésének forszírozásával a fogyasztókörözés érdekei ellen cselekszik. *Kriszhaber*nek e kérdésben való teljes tájékozatlansága és elfogultsága rövid felszólalásra késztette *Heltai* Ferenczet, a városi gázművek vezérigazgatóját, akinek minden szava egy-egy leleplezés volt a szénnagykereskedők csuf üzelmeinek, melylyel a fogyasztókörözés ellen törnek. A közgyűlés minden egyes tagjának feszült figyelme és érdeklődése mellett mutatott rá arra a már hstelek óta tartó rendszeres agitációra, mely a koksztárgy-kereskedők érdekében nem a legtisztább eszközökkel folyik. Konkrét leleplezéssel is szolgált *Heltai* a rendkívül feleslegessé érdeklődésű közgyűlésnek és elmondta, hogy ugyanazok a szénnagykereskedők, akik a felemelt koksztárnak elleni harcot szitják: őt, a gázgyárak vezérigazgatóját állandóan ostromolják, hogy a gázgyárak emelje fel a kokszt árát. Csak egyetlen egy szénnagykereskedő kimélte magát ilyen irányú zaklatástól, az is csak azért, mert a gázgyárak vele még soha semmiféle összeköttetést fenn nem tartott. És ő — *Heltai* — erre az ostromra azzal válaszolt, hogy a gázgyárak kokszttermékét — a gázgyárakban ma egymillió métermázsza kokszt vár eladásra — január 15-én 4 korona 20 fillérről leszállította 3 korona 60 fillérré. Ennek az árnak a felemelését pedig semmi körülmények között sem tartja indokoltnak. Látnivaló tehát, hogy a gázgyárak éppen a fogyasztókörözés érdekeire van tekintettel és nem törődik a szénnagykereskedők magánérdekeivel, akik a külföldről — Felső- és Osztrák Sziléziából — importált koksztot a felemelt vámtarifával mellett ilyen olcsó áron a fogyasztókörözés rendelkezésére nem bocsájthatják. A fővárosnak pedig kétségtelenül elsőbrendű érdeke, hogy a gázgyárak kokszttermelésének az im-

portált külföldi és rosszabb minőségű kokszt konkurencziát ne csináljon, semmint az, hogy néhány szénuzsorás a fogyasztókörözésben való órvágással drágább és rosszabb minőségű koksztkészletén tulajdon. *Heltai* Ferencz bátor és önzertesz szavainak frappáns hatása mellett bizonyít, hogy a közgyűlés perczekig tapsolta felszólalása befejeztével és a szokatlanul népes közgyűlés csaknem egyhangulag tette magáévá a felemelt koksztárnak vonatkozó tanácsi előterjesztést. *Kriszhaber* pedig — mit tehetett volna egyebet? — válaszképen *Heltai* Ferencz kiválóságát és szenialitását dicsérte, amely dicsérete a közgyűlés egyetemében lelkes visszhangra talált.

A közgyűlés végére maradt a mai nap másik — emennél talán nagyobb jelentőségű — szenzációja. A Wesselényi-utcai villamos ügyében elmondott interpellációra ugyanis *Bárczy* István polgármester nyomban megadta a választ és ebben nyíltan állást foglalt a közuti vasutársaság ellen. Elmondotta *Bárczy*, hogy e szerinte is fontos vonal megvalósításának eleddig éppen ő állta az útját, mert nem akarta, hogy a Közuti vasut — mely amugyis a főváros legfőbb utvonalaits birja — a Wesselényi-utcai villamosvonal által még egy fővonal birtokosává legye. Ő ennek a vonalnak a megépítését a városi villamosvasut részére akarja fentartani. Bejelentette *Bárczy*, hogy már a legközelebbi közgyűlésen betérjesztik a városi villamos vasutnak — általunk már korábban ismertetett — nagyszabású programját és ezzel kapcsolatban kívánja a Wesselényi-utcai vonal megépítését is tárgyalatni.

A közgyűlésekről szóló részletes tudósításunkat alább adjuk:

A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután *Fülepp* Kálmán főpolgármester elnöklésével rendes közgyűlést tartott. Az ülés megnyitása után bejelentette az elnök, hogy a kijelölt választmány megejtette az üresedésben levő állásokra a jelöléseket. Árvaszéki elnökhelyettesi állásra jelölték: *Morlin* Imrét, *Szécsi* Ignácot és dr. *Rill* Ágostont; árvaszéki ülnöknek *Hámory* Zoltánt, dr. *Ágoston* Gézát és dr. *Wurm* Elemért; a két tanácsjegyzői állásra első helyen *Kiticsán* Miklóst és *Károlyi* Józsefet.

A napirend első tárgya a tanácsnak a java-dalmi díjjegyzék érvényének meghosszabbítása ügyében tett előterjesztése volt. Ezzel kapcsolatban szóba került az Országos Iparegyesületnek az a kérelme is, hogy a kokszt kövezetrámját a megállapított 24 fillérről a régi 6 fillérré szállítsák le. A tanács ezt a kérelmet elutasító javaslatlall terjesztette a közgyűlés elé. *Kriszhaber* Leó a díjjegyzéknek meghosszabbításához hozzájárult, de a tanács elutasító javaslatával szemben védelemben veszi az Országos Iparegyesület kérelmét és ilyen értelmű indítványt is tett.

Dr. *Heltai* Ferencz gázgyári vezérigazgató szólalt fel ezután. A kokszt kövezetrámjának leszá-

LEGALKALMASABB AJÁNDÉK!

Legújabb divatu amerikal estély czipőink,
Legtízesebb kivitelű és elsőrendű minőségű

férfi-, női és gyermekczipőink

Igen tartós sport- és vadász-czipőink.
Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

Budapest V., Dorottya-utca 6., VII., Erzsébet-körut 42.

Kérje képes árjegyzékünket.

Kérje képes árjegyzékünket.

litása az újabb időben rendszeres agitáció tárgya, amely a koksznagykereskedők érdekében folyik, még pedig nem mindig a legbizarrabb eszközökkel. A fővárosi gázművei most egy millió méterháza kocsz felett rendelkeznek, amely készlet a termelés arányában növekszik. A legnagyobb körültekintésre és erélyre van szükség, hogy legalább a budapesti piacot tartsák meg a gázművek által termelt kocsznak, mert a vasut tarifapolitikája folytán a vidéken a sziléziai kocszszal a versenyt felvenni nem tudják. A gázművek a kocsz árát 1911. január 15-én 4 korona 20 fillérről 3 korona 60 fillérré szállították le és így valótlanság az, hogy a gázművek a kisipart ki akarják uzsorázni, hiszen tíz év óta nem voltak ilyen alacsonyak a kocszárak. A szénagykereskedők állandóan ostromolják a gázyárak igazgatóságát, hogy a kocsz árát emeljék fel. Ugyanazok a kereskedők, akik ma panaszkodnak a vámemelés miatt, nem áttalják a kocsz árának a felemelését kérné. Ha a főváros a kocszárakat feleméli, akkor a nagykereskedők azonnal Sziléziából hozatnának kocszot és a pesti piac elveszne a gázművek számára. Ő mindaddig, amíg a szénárak változatlanok maradnak, nem kapható arra, hogy a kocsz árát fel emelje, mert ma a gázyár ezen a téren árszabályozó hatással van. Szabad-e ilyen körülmények között néhány nagykereskedő érdekében a gázyár ellen izgatni? A kisiparos is, ha beigazolja, hogy ipari célokra használja a kocszot, minden formáltság nélkül visszakapja a vámkülönbözetet. Kéri a tanácsai előterjesztés elfogadását. (Zajos helyeslés.)

A közgyűlés az indítványozó zárszava után túlnyomó többséggel elfogadta a tanács javaslatát. A napirend többi jelentéktelen pontját vita nélkül fogadták el.

Ezután az interpellációkra került a sor.

Bárczy István polgármester válaszolt dr. **Havass Rezsőnek** a pályaudvarok rendezése ügyében előadott interpellációjára. Ez az ügy egyike a legfontosabb és legfontosabb ügyeknek, amelyek megoldására várnak. E meggyőződéstől indítva már hivatalba lépése után azonnal érintkezésbe lépett a kereskedelmi kormányval és különösen Szterényi akkori államtitkárral tárgyalt ebben az ügyben. A jelenlegi kereskedelmi miniszterrel is tárgyalt már ebben az ügyben, aki kijelentette, hogy a kérdést a lehető legrövidebb időn belül napirendre kívánja tűzni és megígérte, hogy a tárgyalásokba bevonná a főváros közegeit is. A főváros azonban addig is maga is igyekszik előkészíteni a kérdést és a tanács már meg is indította az erre vonatkozó munkálatait. Kéri a válasz tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Dr. **Havass Rezső** felszólalása után a közgyűlés a választ egyhangúlag tudomásul veszi.

Dr. **Déri Ferenc** tanácsos dr. **Oláh Dezsőnek** arra az interpellációjára válaszolt, amelyet ez a tanulóknak az iskolákban vallásfelekezetek szerint való szétosztása ügyében előterjesztett. A tanácsos kijelentette, hogy a tanács helytelenül ezt az eljárást és intézkedni fog, hogy a jövő tanév elejétől a parallel osztályokba a jelentkezés rendjében sorozzák a tanulókat. Dr. **Oláh Dezső** és a közgyűlés tudomásul vették a választ.

Dr. **Harrer Ferenc** tanácsos dr. **Pető Sándor** és dr. **Neumann Árpádnak** az építkezési báncsetek ügyében előterjesztett interpellációjára adott választát, **Antal Gyula** tanácsosnak dr. **Bötenhard János** az óbudai temetőben építendő új sírboltok ügyében tett interpellációjára adott választát, végül **Rényi Dezső** tanácsos választát arra az interpellációra, amelyet dr. **Bródy Ernő** a gépjármű bérkocsik ügyében intézett a polgármesterhez, úgy az interpellálók, valamint a közgyűlés tudomásul vették.

Ehrlich G. Gusztáv mondotta el ezután interpellációját a Wesselényi-utcai vasut és az Erzsébet-sugárut ügyében.

Dr. **Bárczy István** polgármester azonnal válaszolt az interpellációra. Hogy a Wesselényi-utcai vasut kérdését mindeztideig nem sikerült megoldani, annak egyik oka az, hogy a Wesselényi-utca egész hosszában még nincsen annyira kiszélesítve, hogy ott akadálytalanul lehetne két sínpart vezetni. A másik körülmény az, hogy a Wesselényi-utcai vasut különösen a villamos városi vasut szempontjából bir jelentőséggel, amelynek szükség van levezető vonalakra. Ami a vonal kiépítését illeti, ő hisz, hogy a városi villamos vasutal olaj a tekintetben tárgyalni és ha ez bármely okból nem volna hajlandó a vonal megépítésére, úgy a legjobbnak tartja, ha a város maga építi meg a vonalat és üzemeltetéstől bérbeadja a városi villamos vasutnak. A tanács legközelebb elő fogja ter-

jeszteni a városi villamos vasut programját és ennek kapcsán valószínűleg már a Wesselényi-utcai vasut ügyét is. Az Erzsébet-sugárut ügyében bejelenti, hogy ezzel a kérdéssel állandóan foglalkozik. A sugárut tervét egyébként készen vannak és azt hiszi, hogy az erre vonatkozó előterjesztés körülbelül két hónapon belül a közgyűlés elé kerül. A közgyűlés a választ helyesléssel vette tudomásul.

Végül dr. **Gerber Béla** interpellált a tejhámitás szigorú ellenőrzése dolgában, aminek különösen a gyermekalkalosság szempontjából van nagy jelentősége. Az interpellációt kiadták a polgármesternek.

(**Az autotaxi.** A budapesti bérkocsis ipartársulat automobilforgalmi szövetkezetének küldöttsége járt ma **Förster Aurél** orsz. képviselő vezetésével dr. **Bódy Tivadar** alpolgármesternél. A küldöttségi memorandumot nyújtott át, melyben azt kérték, hogy az automobil-bérkocsis adományozásánál a főváros elsőbbségben a bérkocsikat részesítse. Az alpolgármester, aki **Rényi Dezső** tanácsos jelenlétében fogadta a küldöttséget, kijelentette, hogy a főváros ennek a fontos kérdésnek elbírálásánál mindenesetre tekintetbe fogja venni a bérkocsis ipartársulat érdekeit és lehetőleg oly megoldást fog keresni, amely mellett a bérkocsisok érdekei sem fognak sérelmet szenvedni.)

(**Melegedő-szobák a fővárosban.** A napok óta uralkodó nagy hidegben mind többen keresik fel a főváros és a községek egyesületének által fenntartott melegedő szobákat. A budai I. kerületi általános közjótékonysági egyesület Attila-körúti 41. szám alatti helyiségében a melegedő szoba mellett megnyitott a munkásolvastól is, mely naponta reggel 9-től este 9-ig van nyitva vasárnap kivételével, amikor csak délután 3-tól este 9-ig áll a látogatók rendelkezésére. Ezenkívül működésben van a népkonyha is, ahol husz fillérért kapható egy adag tápláló étel. A jótékony egyesület választmányának holttagjai, akiknek élén gróf **Apponyi Albert** elnök buzgólkodik, többiben felkeresik egy melegedő szobát, mint a népkonyhát és ügyelnek a kiszolgálás rendjére és pontosságára.)

(**Az új állatkert.** A székesfőváros új állatkertje, mint már jeleztük, ez év május havában a pünkösdi ünnep alkalmára okvetlenül megnyílik. Tervbe vették, hogy az új állatkertben idővel időre bemutatják az exotikus emberfajokat is, s evégből máris megtették az előkészítő lépéseket. Az állatkertben még ez év folyamán több afrikai és ázsiai néptörzs típusú képviselőit fogják bemutatni. Ezenfelül azt is tervezik, hogy egyes magyar vidékek népszokásait megfelelő csoportozatokban az illető vidékek férfiai és asszonyai által mutatják be a budapesti közönségnek.)

TANÜGY.

= **Egy jogakadémiai tanár kitüntetésé.** A király a miniszterelnök előterjesztésére dr. **Horvitz Simon** eperjesi ág. hitv. evangélikus jogakadémiai nyilvános rendes tanárnak a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

= **Új egyetemi magántanár.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. **Tuka Béla** pécsi jog licenziát nyilvános rendkívüli tanárnak a budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karán a „Politika”-ból egyetemi magántanárrá történt kinevezését jóváhagyólag tudomásul vette és megerősítette.

= **Új állami iskola.** Gróf **Serényi Béla** földmivelésügyi miniszter határozat támogatása mellett Putnokon is átvetette az állam az iskolákat. Tizenegyre tantermu. új, modern állami iskola épült rövid idő alatt Putnokon, melybe ötszáz gyermek jár. Most volt az új iskola felavatása.

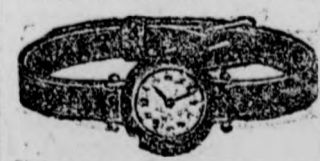
= **Kitiltott tankönyv.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a „Geografia Patriei Elemente diu Geografia Universala pentru scoalele populare de Jón Dariu. Editiunea a VIII. revartuta si indreptat. Editura librarié Ciurcu, Brassó 1907” című tankönyvet, erősen tendenciózus szerkesztésénél, valamint önmagában is elavult és a földrajzi tanítás nivóján mélyen alatt álló volta miatt és végül, mert az 1908. évi IV. t.-cz. rendelkezései nem vettek figyelembe, a közjogellenes meghatározásokat foglal magában, az 1911. évi 149.565. sz. alatt rendeltetével a hazai összes elemi iskolák használatából kitiltotta.

= **Tanítói és tanítónői kinevezések.** Gróf **Zichy János** vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyszámu tanítói állást töltött ma be. A kinevezések a következők:

Abaujtonamegyében a szádéli állami elemi népiskolához **Takács Gyulát**, Szepsibe **Frimmer Róbertet**, Hernádvecsére **Vértessy Gizellát**. Alsófehérmegyében: **Lándorra Duma Jenőt**, Marosújvárra **Kovács Józsefet**, Magyarzentenedekre **Lázár Mária**t, Nagyenyedre **Kovács Ilonát**. Aradmegyében: **Seprőre Prikel Margitot**, Székudvarra **Szántó Gabriellát**, Világosra **Ruzsonyi Adélt**, Jifánádra **Sipos Ilonát** és **Láng Mihályt**, Magyarpécskára **Lopos Jánost**, Feted-pusztára **Bobori Jánost**. Árva megyében: **Ksznére Vas Istvánt**, Felsőzabrizsára **Becker Ernőt**. Bars megyében: **Kékkellőre Hrudina Józsefet**, Kunosvágásra **Vető Flóriánt**, Zsarnócra **Frics Józsefet**, Garamkovácsba **Gottl Emmát**, Bács-bodrogmegyében az apatini állami elemi népiskolához **Adrián Irmát**, a gonbosihoz **Viuter Mária**t, a pincedihez **Némethy Emiliát**, a Zenta-tanyaihoz **Csöti Juliót**, továbbá a bilke-pinkovicsaihoz **Balogh Jánost**, a csendeséhez **Szűcs Jánost**, a mezőtereheséhez **Kövári Szilviát**, a rekeszhez **Bura Józsefet**, a voloczihoz **Távoly Irmát**, a laposfalvihoz **Szabó Imrét**, a csorvákúrtihoz **Néman Gézá**t, a kőrösszegizhez **Kozsik Ilonát** és **Szilágyi Jánost**, a berettyókohányhoz **Jákob Istvánt**, a kőrösszakálihoz **Priskin Gyulát**, a miskolcra **Márki Rózsát**, a berezaufalvihoz **Mánthé Erzsébet** nevezte ki. Ezenkívül kinevezettek a ref. községházaihoz **Macskássy László**t, a magyarbányaihoz **Hári tanyaihoz Szábi Szilárd**at, a magyarbányaihoz **Kamandi István**at, a gyergyóremetiehez **Velsér Ottilia**t, a borszék-hollósarkaihoz **Szabó Béla**t, a gyimes-felsőlokihoz **Szotyori Amália**t, a csongrádihoz **Jeanovich Vilma**t, a hódmezővásárhelyihez **Csikesz Lajos**at, a mindszenthez **Ajtay Emília**t, a sári-sápihoz **Németh Imre**t, az alsószombafalvihoz **Mátéffy Róza**t, a helpaihoz **Frülich Nándor**at, a nagyveszvérséhez **Hénel Imre**t, a rakottvásihoz **Néky Imre**t, a debreczeni macsi pusztaihoz **Kiss Lajos**at, a debreczeni földmivisiskolához **Varga Sándor**at, a sepsi-bükkszádihoz **Kádár Árpád**at, a tatványhoz **Lakatos Lajos**at, a sarodihoz **Papp Vilmos**at, a mezőtúrihoz **Csukás Ilona**t, a kun-szt-mártohoz **Czapek József**at, **Lazkódi István**at és **Szabó Margit**at, az algyógyihoz **Puskásné Tolnai Erzsébet**at, a kudzsirhez **Ráduly Géza**t, a szentandrásiohoz **Bucsin Béla**t, **Kajlinger Mária**t, a komárom-szeméreihez **Bartalits Jozefia**t és **Papés István**at, az istvánfalvihoz **Kovács Aurél**at, a lugosihoz **Csiky Gyula**t, a nőrcse-hosszúvölgytelepihez **Molnár Ferenc**at, a ruszkabányaihoz **Ruppert Ferenc**at, a vásárosihoz **Varga Ferenc**at, a resiczabányaihoz **Ács Emma**t és **Klein Fülöp**at, a felsőszécséhez **Holt Péterné**t, **Illencsik Mária**t, a likavaihoz **Komár Károly**at és **Matisz József**at, a gódmesterházihoz **Barabás Gergely**at, a mezőföldmónihoz **Bojtos Ferenc**at, az óróraihoz **Merza Pál**at, a máramaroszigetihez **Szeker Józsefné**t, a tiszkarácsonyfalvihoz **Técsői Farkas**at, a bárdfalvihoz **Hozás Anna**t, a felsőpápaihoz **Székely Lajos**at, a dombosihoz **Bokor Miklós**at, a koborihoz **Fejes Károly**at, a héjasfalvihoz **Bakó Margit**at, a málnapatakihoz **Jakabovich Márta**t, a nagy-marosrihoz **Szibert Teréz**at, a lestyénhez **Koblenz Mária**t, a lobonva-klacskeihez **Málnási János**at, a léki-gergyfalvihoz **Szabó János**at, a morovnohoz **Surmán Józsa**t, a szilihez **Bobori Ilona**t, a szulóczihoz **Hajler Vilma**t, a dunahasztihoz **Erdőgh Olga**t, a pilis-vörösvárihoz **Szmda Erzsébet**at, a czinkota-éhmantelepihez **Geréb Adrienne**t, az isaszegihez **Boross Margit**at, a veszcsételepihez **Szilágyi Róza**t, az örkény-csurgai majorhoz **Kolfont András**at, a szankihoz **Antal László**t, a kiskunhalasihoz **Róna Gábor**at, a burszentgyörgyihez **Nizsnyánszky József**at, a keszölcsehez-fenyőszigetiehez **Tüske Aranka**t, a kapihoz **Tmák Jolán**at, a szedliczeihez **Papp György**at, a tótraszlagiecihoz **Voit Béla**t, a boroszlóihoz **Kafam Andor**at, a batizvasvárihoz **Oláh Margit**at, az avasföldfalvihoz **Zoltán Ilona**t, a nagyveszvésihez **Lémann Anna**t, a késmárkihoz **Szankó József**at, a szilcsenaihoz **Tinis Ilona**t, a magyarlápaihoz **Deák Károly**at, a székihez **Nikita László**t, a vicezeihez **Józsa Aranka**t, az erzsébetbányaihoz **Színhart Lajos**at, a déskanihoz **Körössi Tamás**at, a magyarlápaihoz **Vajdás Beáta**t, a kékesvásárhelyihez **Szoka Béla**t, a magyarbányaihoz **Bodola Lenke**t, a kuzsaihoz **Sándor Albert**at, a szilgyihez **Player Károly**at, a vaszapuzhoz **Sebestyén Ferenc**at, az alsószepihez **Nagy Tamás**at, a nickifalvihoz **Dörner János**at, **Endresz Jakab**at, **Krányik József**at, **Zaharadnyik Károly**at, a magyarmedvesihez **Dobrovics Dezső**t, a mosnyicaihoz **Kozes Péter**at, a begaszentmihályihoz **Oberting Mihály**at, a gerteyesihez **Szűcs Sándor**at, a klopodiához **Harsányi Gyula**t, a kevepátihoz **Piroska Irén**at, a marosményeshez **Ambrus Ferenc**at.

Ékszer, ezüst, óra,

Iparművészeti újdonságok, egyházi művek gyári áron bezárásból
Ékszerész és műtőrs **Sárga János** cs. és kir. udv. szállítónál
Budapest, IV., Elgyő-tér 3., Kolozsvár, Mátyás király-tér 19

Divatós óra-karpercc:
14 kar. finom arany K 110.—
14 kar. hórészijjal K 88.—
Ezüst, hórészijjal . . . . . 16.—
Acél, ... 14.—
Eredeti szabott gyári áruk. Szabad megtekintés, vételkényszer nélkül. Köpesztvényeket ingyen

és bérmentve. — Vidékre választókat közszéggel küldjük

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatát valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 60 fillér

Károly, az aranyospolyányihoz Jakab Miklós, a kübekházihoz Vener Gizella, a bánlakaihoz Pitner Sándor, a valkányihoz Major Gyula, az úrményházihoz Klacsó Jolán, a monostorihoz Izler Péter, az újhelyihez Boros Miklós, a szombolyaihoz Horváth Miklós, a kevedobrahöz Tjereőrné Szilvia, a perrehez Peneza Livia, az alsócsuzihoz Szádeczky Ágós, a csicsmányihoz Krasznanek János, a szoltvillabányaihoz Fricse Géza, a csarnólakihoz Singhoffer Béla, a felsőstubbányihoz Karasz Gyula, a tiszaujhelyihez Szklár György, a győröcskeihez Onody Zoltán, a homokihoz Pető János, a török-ruszkaihoz Rehényi Romulusz, a hegyfarkhoz Dudinszky Sándor, a hegyházihoz Szeibert Kálmán, a nagyvásonyihoz Molnár Margit, a drávadiósihoz Zubcsék Gyula, a zalabaksaihoz Sebestyén Janka, a szerecséhez Erős Rózi, a sátorlajuhelyihez Pallós Sándorné, a szinaihoz Pósbai Mária, a garamhalászihoz Bálint Lajos, az alsótörökehez Gurszki Vince, az erdőbányaihoz Szabadi Gyula és végül a tótpelszeihez Waldherr Ottilia okleveles tanítót, illetve tanítónőt nevezte ki. Áthelyezte a miniszter: Berky Mátyas, Ivaskóné Sándor Emilia, Szabó Mózes, Szentpéteri János, Molitorisz Mária, Orsy György, Piplinger Lajos, Torosy Olívia, Tako Antal, Danielisz Johanna, Nagy Sándor, Szentirmai Gyula és Gyuláné, Szegő Lajos, Rád László, Váci Viktor, Nagy Mária, Orbán Margit, Tarján Józsefné, Hirka István, Földes Zoltán, Varga János, Missuray Viktória, Simonyi Ella, Vajda Eszter, Sipos Zsigmond, Bodali Pál, Szabó Kálmán, Bardocz Attila, Benedek Julia, György Jakab, Kiss Lajos, Farkas Berta, Karácsonyi Kornél, öz. Manné, Medziraczky Mária, Budainé Eszter, Kemény Károly, Inezné Öz Anna, Balga Ilona, Szabóné Hiesz Regina, Kiss Géza, Gál Viktor, Kaeskovics Ilona, Rihász István, Simlberger Albert, Vitos Domokos, Szikba József, Révai Ida, Jancsó Berta, Veres József, Kirják József, Marun János, Kormos János, Gál Izidor, Gicz Béla, öz. Horváth Jenőné, Demuth Gyula, Murányi Irén, Timkó Sarolta, Schopf Ernesztin, Lenhartovics János, Kórényi Nándor, Hoffmann István, Nádosy Anna, Margitai Alajos, Heimbach Ilona, Nagy István, Rudai Éva, Derhoffer Erzsébet, László Irma, Mandula Sándor, Müller Irma, Nagy Antal, Nagy György, Várady Rezső, Harangozó Árpád, Zachradnyik Irén, Krasznai József, Hollek Gyula, Pásziczky Árpád, Alexius Péter, Hein Zsófia, Márton Géza és Gézané, Mahr Klementin, Sztancsó Mihály, Agárdy Margit, Pröbojevics Jenő, Ondrejovics István, Bánó Árpád, Beöthy Jenő, Bárdos Lajos és Mihalovich Jenő állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítónőket. Szolgáltatásra rendelte be a miniszter Hiza Aladár, Péterfy Jenő, Nagy Dániel, Kliszkó Rendlóvich Jolán tanítónőt, illetve tanítót.

A tömeges kinevezések a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelennek meg.

= Fizetés nélküli tanítás. Szinte hihtetlen dologról értesülünk. Vágó Károlyt még októberben megválasztották tanítónak a *csépai római katolikus iskolához*. A püspök megerősítette állásában, az esküt letette, a tanítást megkezdte és azóta szívvel-lélekkel folytatja, de *fizetést, azt idáig nem kapott*.

KÖZIGAZGATÁS.

Diszpolgár püspök. Székesfehérvár város folyó hó 21-én tartandó rendkívüli közgyűlésén diszpolgárrá választják Prohászka Ottokár megyés püspököt. A közgyűlésen gróf Széchényi Viktor főispán elnököl, az ünnepi szónoklatot dr. Kuthy József nyugalmazott főigazgató mondja és a beszéd után a közgyűlés átvonul a püspöki palotába, ahol Saára Gyula polgármester átnyújtja a diszpolgári oklevelet a püspöknek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagyváradai betörők. Nagyváradról jelentik: A múlt év szeptemberében négy ismert betörő behatolt Grünstein Sámuel gazdag erdőbirtokos lakásába. Revolverrel megfélemlítették Grünsteint és a fiát és elvlecezer koronát raboltak el tőlük. A csendőrség néhány napra rá Margittán tartóztatta Mihalovszky Dezső, Nagy Pál és Bubuj Pál csavargókat, amint éppen a rabolt pénzen mulattak. A negyedik tettest, Fekete János ismert betörőt Budapesten a detektívek fogták el egy keresztesmárcs erős dulakodás után. A négy rabló ügyét ma reggel kezdte tárgyalni a nagyváradai törvényszék dr. Korn Lajos elnöklété alatt. Először Mihalovszky Dezsőt hallgatták ki. Hat gimnáziumot végzett, előkelő családból származik, de már ötször volt fegyházban. Azt állítja, hogy a fegyházban ismerkedett meg Feketével és ez csábította őt minden rosszra. Májusban, mikor a fegyházból kiszabadult, Kecskeméten keresett munkát, de amiért nem talált, visszament Nagyváradra és itt találkozott Feketével. Fekete azt ajánlotta neki, hogy rabolják ki a postát, de ő ezt kockázatos dolognak mondotta, mire elhatározták, hogy a legelső alkalmas helyen betörnek. Négyen elmentek Grünsteinék házához. Itt ő levette a cipőjét, bemászott az ablakon és mikor látta, hogy szabad a tér, behívta társait. A zajra előjöttek Grünsteinék. Fekete és ő revolvert fogtak az öregre és a fiára, el-

kérték a pénztárkuleset, elvették a pénzt, amelyből ő hatszáz koronát kapott. — Azután Feketét hallgatták ki, aki viszont azt vallja, hogy Mihalovszky birta rá a rablásokra. Háromszor volt fegyházban.

§ Egy sajtópör előzményei. Schneider Gyula — január 11-én tartott sajtópöri tárgyalásával kapcsolatban, amelyben mint panaszos szerepelt, annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy kénytelen volt annak idején dr. Krausz Jakab polgári iskolai igazgatót becsületsértésért pörbe vonni, mert ennek bocsánatkérését nem tartotta elégséges mérvűnek. Schneider Gyula 400 koronás alapítványát a székesfővárosi tanácshoz nem abban az időtájjban küldte a szegény iskolásgyermekek részére, amelyben feljelentését a becsületsértésért a bíróságnál megtette. Majdnem három hónapig várt Schneider a megfelelő elégtételre s csak aztán indított pört igazgatója ellen. Alapítványozási szándékának bejelentése volt a kiindulási pontja a Schneideren megessett becsületsértésnek. Dr. Krausz az értekezleten e bejelentés után azt mondta Schneidernek: „Menjen a Lipómezőre!” Ez volt a sértés. Schneidert a székesfővárosi tanácsa nem az alapítványozási és tévedés folytán zavgyának mondott beadványának elolvastára mozdította el állásából, mert hisz a beadvány sorsa csak egy hónappal később dönt tanácsi végzéssel, mint ahogy szintén egy ilyenl mentették fel Schneidert a szolgáltatástól alól, csak azért, mert megfelelő képesítése nincs. A közoktatásügyi osztály akkori vezetőjétől aláírt írásban Schneidert sajnálattal értesítették, hogy *ig* megfelelő képesítése nincs, nem nyerhet alkalmazást a főváros iskoláinál. Tehát csak *addig* mentették fel a tanítás alól. Nem igaz tehát az, hogy felmentése után derült volna ki, hogy Schneider oklevél nélkül tanított. Őt övíg tanárkodott így a polgári iskolában; hisz ez évről-évre hivatalosan bevallott és nyilvántartott dolog volt. Képesítés nélkül ideiglenesen volt alkalmazva, amint ezt a székesfővárosi törvény a polgári iskoláknál megengedi. Egyébként Schneider előzőleg hosszú időn át a legelőkelőbb családoknál és fővárosi középiskoláknál is kifogástalanul eredményesen tanított és a székesfővárosnál töltött öt évi tanítása ellen sem volt kifogás. A becsületsértésben ítéltetett járásbíró felfogását, hogy Schneider abnormis ember, kinek iskolában tanítani többé nem volna szabad, még a tanácsi beadványának felolvasása után sem tette magáévá a felelővíteli bíróság, mert semminemű elfogadható alapja nem volt a járásbíró azon felfogásának, hogy főmagánvádló (t. i. Schneider) abnormális gondolkodású lett volna bármikor is. Ennek következtében a felsőbbfokú bíróság dr. Krausz igazgatót becsületsértésért, enyhítő körülménynek betudván annak készségét is, hogy a főmagánvádlónak írásban is kijelentette, miszerint őt sérteni nem akarta, másrészt súlyosító körülménynek vette azt, hogy a meggyalázó szavak tanári értekezleten, tehát fokozottabb nyilvánossággal használtattak — 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Megszüntetett és új járásbíró. A m. kir. minisztérium 1911. évi február 5-én tartott tanácsában az eperjesi kir. törvényszék kerületébe tartozó lemesai kir. járásbírósgot megszüntette és az e járásbírósg területéhez tartozó községeket a hozzájuk tartozó telepekkel és pusztákkal együtt az eperjesi kir. törvényszék kerületén belül az eperjesi kir. járásbírósghoz csatolta át; viszont pedig a pestvidéki kir. törvényszék kerületében Erzsébetfalva székhelyvel kir. járásbírósgot állított fel és ennek területéhez a pestvidéki kir. törvényszék kerületében levő ócsai kir. járásbírósg területéből Dunaharaszti, Erzsébetfalva és Soroksár, a pestvidéki kir. járásbírósg területéből pedig Csepel, Kispest és Pestszentlőrinc községeket a hozzájuk tartozó telepekkel és pusztákkal együtt átesztolta. Ez a rendelet 1912. évi május első napján lép hatályba. Ugyanezen naptól kezdődőleg az erzsébetfalvi kir. járásbírósgot az 1871. évi XXXI. törvény 24. szakaszában felhatalmazás alapján, a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett, saját területére nézve telekalknyvi ügyekben bírói hatáskörrel ruházta fel.

KÖZGAZDASÁG.

Változások a Belvárosi Takarékpénztárnál. A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága szombaton, január 20-án igazgatósági ülést tart, amelyen előterjesztik az *intézet mérlegét* is. Ez a mérleg, mint értesülünk, lényeges emelkedést mutat; a takarékpénztár az elmúlt évben oly kitűnő üzleteredményeket ért el, hogy a múlt évi 35 korona helyett az idén 36 korona osztalékot fizethet. A szombati igazgatósági ülésen véglegesítik azokat az új személyzeti beosztásokat, amelyek Székely Ferencnek a vezérigazgatói székből való távozásával függnék össze. Mint ismeretes, akkor, mikor Székely Ferenc elvállalta a Magyar Bank vezérigazgatói tisztét, lemondott a Belvárosi Takarékpénztárnál elfoglalt vezérigazgatói tisztéről és csak az elnöki szék betöltésére vállalkozott, amelyet továbbra is meg fog tartani. A takarékpénztár Székely helyébe új vezérigazgatót — legalább egyelőre — nem választ, ellenben az ügyek vezetésére egy végrehajtó-bizottságot fog alakítani, amelynek Wagner Géza és Bachruch Károly alelnökök, továbbá Benes József, Deutsch Sándor, Egger Gyula, Maróti Fürst Bertalan és Grünbaum Miksa igazgatósági tagok lesznek a tagjai. Ez a bizottság naponként ülésezni fog s elintézi Békffy Géza igazgató és Veres József igazgató-helyettes referálása alapján a folyó ügyeket. E két referens igazgatót egyébként ügyvezető igazgatókká fogják előléptetni s az ő feladatuk lesz a végrehajtó-bizottság határozatainak foganatosítása. Ugyancsak a szombati igazgatósági ülés fogja tárgyalni a Magyar Bankkal való szorosabb kapcsolat kérdését is. Tudvalevőleg Székely Ferenc révén a Magyar Bank és a Belvárosi Takarékpénztár Rt. között szorosabb üzleti kapcsolat is jött létre; az érdek-közösség külső kidomborítása céljából mindegyik intézet két-két képviselőjét bevalasztják a másik bank igazgatóságába. Így a Belvárosi Takarékpénztár két alelnökét, Wagner Gézát és Bachruch Károlyt fogja delegálni a Magyar Bank igazgatóságába, amely legközelebbi ülésén szintén kiküldi képviselőit. A takarékpénztár egyébként a hagyományos napon, február 3-án fogja megtartani rendes közgyűlését.

Magánétegből — részvénytársaság. A több mint 70 éve fennálló Deutsch Salamon és Fia kereskedő cég Kecskeméten részvénytársasággá alakul. Az üzlet eddigi tulajdonosa, Ormádi Adolf lesz a részvénytársaság igazgatója.

Változások a Máv. balparti üzletvezetőségénél. Az Államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségénél tegnap történtek meg azok a személyi változások, amelyekről már több ízben hírt adtunk. Stejskal József nyugalmazott üzletvezető-helyettes átadta helyét Littke Jenőnek, akit az igazgatóság nyugdíjostályának és betegsegélyző pénztárának éléről neveztek ki üzletvezető-helyettesé. Littke helyére Rohay Béla titkár, a balparti üzletvezetőség I. osztályának főnöke került, míg Rohay helyét dr. Polgár Mihály felügyelő foglalta el.

Gazdasági fejlődésünk irányai. Az Egyesült Lipótvárosi Kör tegnap este igen előkelő nagyszámu közönség jelenlétében felolvasó-ülést tartott, amelynek tárgya dr. Szende Pálnak, az OMKE főtitkárának „Gazdasági fejlődésünk irányai” című előadása volt. Az előadó kiindulva abból, hogy Magyarország gazdasági fejlődése mindig a nyugat gazdasági mozgalmaitól van feltételezve, a nagy államok legújabb gazdasági irányzatait ismertelve, arra a megállapodásra jut, hogy szerte a világon a drágaság és a védvamos tendencia uralkodik. Ezzel párhuzamosan viszont az állami kiadások és ezekkel a közterhek folyamatosan növekednek, ami az osztályellentétek és különösen a munkásmozgalmak kiélesítését okozza. Magyarországon is a drágaság állandó emelkedése óriási izgalomban tartja főképp a városi polgárságot és a mezőgazdasági és ipari munkásságot. Ezek a jelenségek politikánkban csak azért nem keltik a megfelelő viszhangozt, mert a választójog korlátozottsága folytán az elsősorban érdekelt elemek a közügyek intézéséből ugyszólván teljesen ki vannak zárva. Magyarországon egy agrárius kisebbség tartja kezében a vezetést úgy politikai, mint gazdasági és társadalmi téren és pedig azzal, hogy a közjogi sérelmek folytonos hangoztatásával a belpolitikai bajokat elhomályosítja és csak néha, a kényszerűségnek engedve, vállalja

ön maga is a reformok szükségességének hangsúlyozását, de csak azért, hogy mások azokat komolyan meg ne valósíthassák. Állami költségvetésünk folytonos emelkedését az adótörvények szigorításával, a fogyasztási adók és a vasúti díjszabás emelkedésével kívánják fedezni. Mindezt pedig a nagybirtokosság megkímélésével, a városi polgárságot és a munkásságot sújtja csupán. Jelentős korban élünk, amelyben az ellentétes értékű társadalmi osztályok földért és kenyérért fogják megküzdeni nagy világtörténelmi harcukat. A hallgatóság élénk tetszéssel honorálta a felolvasó nagy tudásra valló fejtegetéseit. Az előadást követő társasvacsorán dr. Glücksthal Samu, a kör főtitkára pohárköszöntőben ünnepelte az előadót.

Kedvező a jegybank állása. Olyan kedvező az Osztrák-Magyar Banknak január 15-ikéről ma közölt állása, amilyen hosszú hónapok óta nem volt. A státus minden tétele azt mutatja, hogy a jegybankot már nem veszik nagy mértékben igénybe s nagy a visszaömlés a jegybankhoz. A pénzügyi helyzete az utóbbi időben még sem javult annyira, mint a jegybank állásából lehetne következtetni. A státus ugyanis azt mutatja, hogy a jegybankon kívül egyéb pénzforsoroltnak is kell a piac rendelkezésére állniuk, minthogy az Osztrák-Magyar Bankhoz a benyújtás nem nagy. Van is külföldi pénzájánlat a piacon nap-nap után, de még mindig jól meg kell fizetni az idegen pénzt. Igaz, hogy a szükséglet is kisebb, amiben nagy része van annak, hogy a tőzsde igen csendes. A jegybank állása azonban arra enged következtetni, hogy rövidesen bekövetkezik a kamatláb-leszállítás, a pénz olcsóbb lesz s így a tőzsdei élet is megelevenedik. A bank kimutatásában a leglényegesebb az adóköteles bankjegyforgalom változása. A jegybank jelenlegi állásában már csak 460.000 korona az adóköteles bankjegyforgalom, kisebb 155 millió koronával, mint a január 5-iki kimutatásban. Világosan mutatja az adóköteles bankjegyforgalom nagy csökkenése, hogy a javulás erős a bank helyzetében. A váltótárca 148 millió, a lombardállomány 49 millió koronával kisebb, mint a megelőző kimutatásban. Egyedül az érczkészlet magasabb 9 millió koronával. Érdekes különösen a váltótárca csökkenése. A decemberi médió óta a jegybank minden kimutatásában milliárdon fölült a váltótárca, míg most már 895 millió korona. Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1912. január 15-én a következő volt:

Bankjegyforgalom 2.245.774.000 (—146.143.000),
Érczkészlet 1.645.313.000 (+9.320.000), váltótárca
895.078.000 (—148.781.000), lombardállomány
119.782.000 (—49.743.000), azonnal esedékes kö-
telezettségek 241.500.000 (—44.191.000), adóköteles
bankjegyforgalom 460.000 (—155.464.000) korona.

Ausztria a kartelek ellen. Mialatt nálunk csak gópnáknak a kartelek ellen, de maga a karteltörvény egyre késik, az alatt Ausztriában már serényen folyik a kartellelles törvény előkészítése. A nemsokára megtartandó osztrák kartelankét elő nagy érdeklődéssel néznek politikai és ipari körök egyaránt. A megvitatásra kerülő kérdésekkel a gazdasági érdekképviselők már nagyrészt foglalkoztak és ezeknek az adatoknak alapján fogják megszerkeszteni azt a kérdőívet, amely a tanácskozások alapját fogja képezni. Az ankét legelső sorban azoknál a cikkekkel fog foglalkozni, amelyek az általános fogyasztás tárgyát képezik. Így a tárgyalás első része a cukor-, petrolium- és spirituszkartelre fog kiterjedni. A második csoportban azokat a cikkekkel fogják tárgyalni, amelyek a mezőgazdaság szempontjából bírnak fontossággal, ilyenek a tejre, vagy más termékekre, pl. műtrágyára vonatkozó ármegeállapodások. A harmadik csoport tárgyalási anyaga a vas, továbbá építési anyagok, mint például téglák és csement. Az ankét a kormány, a parlamenti és gazdasági körök képviselői vesznek részt. A kartel-bizottság, a képviselőház, az ipar, a mezőgazdaság, a kézműves és munkástestületek kiküldöttéi az ankét állandó tagjai lesznek s a kérdéses jogával élhetnek. Szakértők valószínűleg az illető kartelek képviselői, az outsiderek, amennyiben ilyenek is vannak, továbbá a nyersanyagot szállítókat, a feldolgozó iparokat, valamint a kereskedelmi és fogyasztási egyesületeket képviselő egyének lesznek. Így a cukorkartel tárgyalásánál a cukorrépa-termelők, a nyerscukorgyárak, a finomítók, a kivülről üzemek, a

cukorgyárak, az en gros és az en detail cukor-kereskedelmek képviselői fognak befolyjni. Ezt a szakmaankétet követi majd az általános ankét. Az általános ankétén csak a kereskedelmi kamarák, az ipari testületek és fogyasztási szövetségek vesznek részt.

A MÁV. bajai. Azok az ipari és kereskedelmi szakszervezetek, amelyek november folyamán közös akciókat indítottak a vasúti forgalmi bajok ügyében és reformtervezetet nyújtottak be a kereskedelemügyi miniszterhez, tegnap délelőtt az Országos Iparegyesület ülésében ülést tartottak. Dr. Tonelli Sándor előadó ismertette a kiküldött szűkebb bizottság működését és bemutatta azokat a válaszokat, amelyek az akcióhoz csatlakozott egyesületek kérdőpontjaira beérkeztek. Kérte a bizottság határozatát abban a tekintetben, hogy ezek a válaszok terjesztessenek-e fel a kereskedelemügyi miniszterhez vagy újabb memorandumot dolgozzanak ki. Mindenesetre a cél az, hogy a kérdést a gazdasági érdekképviselők ne engedjék lekerülni a napirendről, mert a MÁV. mai állapota mellett, ha jó termés lesz és ha a mai magas konjunktúra folytatódik, egyenesen katasztrófa fenyegeti az országot. Dr. Szende Pál, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtitkára csatlakozott ahhoz a felfogáshoz, hogy az érdekképviselők egy nagyobb beruházási program megállapítását kérik a kormánytól, a keresztülvitel módzatára azonban azt javasolja, hogy az erre vonatkozó határozati javaslat egy nagyszabású meetingen fogadtassék el, amelyet az összes érdekképviselők közösen rendeznek. Erre a nagyközönség és a gazdasági érdekképviselők törekvéseivel rokonszenvező képviselők is meghívandók volnának. Többek hozzászólása után megbízták az előadót, hogy a beérkezett adatokat javaslatok formájában dolgozza át és azután fognak határozni a meeting megtartásának módzatára feljött.

Szervekednek a biztosítási hivatalnokok. Mai számunkban már említett tettünk arról, hogy a biztosító intézeti tisztviselők a nehéz megélhetési viszonyok miatt szintén mozgolódnak. Annyi tény, hogy a biztosító intézetek még rosszabbul fizetik hivatalnokaikat, mint a pénzügyi intézetek, jól lehet a bankhivatalnokok is állandóan harcolniuk a magasabb fizetés miatt. A nagy biztosító intézetek, melyek 300—400 hivatalnokot foglalkoztatnak, nem javadalmazták úgy tisztviselőiket, mint munkájuk után megérdemelnék. Érthető ezért a hivatalnoki kar mozgolódása, mert a nagy drágaság, a nyomasztó megélhetési körülmények súlyosan érintik őket. Különben ma a mozgalom vezetői az összes szaktársukhoz a következő felhívást intézték:

„A biztosító társaságok alkalmazottjai mind ez ideig nem voltak testületileg szervezve. A nehéz megélhetési viszonyok, a szolgálati jogviszonyok rendezetlensége oly nyomasztó hatással jelentkeztek, hogy e szakmány munkáit is sorsuk javítása érdekében egy tábortba szőlítették. Kedden este mintegy 300 tisztviselő gyűlt össze, hogy helyzetük javításáról tanácskozzanak. Az eszme ismertetése nyomán egyhangú lelkesedéssel kimondták az országos szövetség létesítését. Alapos és komoly megbeszélés után elhatározták, hogy már f. hó 21-én, vasárnap délelőtt megtartják az országos szövetség alakuló közgyűlését. Az értekezlet kiküldött bizottsága e hó 21-ig elkészíti az alapszabályokat s közben megejti a vezetőségre vonatkozó jelöléseket.“

Uj kölcsön. Mint ismeretes, Lukács László pénzügyminiszter a költségvetés kapcsán felhatalmazást kért a törvényhozástól, hogy 136 millió 655.400 korona értékű 4 százalékos adómentes járadékkölcsönt bocsásson ki. A kormány kölcsönmóveletének lebonyolítása márczius hónapra várható. Az eddigi diszpozíciók szerint erre az időre tervezik az új kölcsön kibocsátását. Értesülésünk szerint a Magyar Általános Hitelbankban már is serényen dolgoznak az új kölcsön kibocsátásának részletein, a kölcsönt a Rothschild-csoport fogja átvenni.

Fiume a közszállítók ellen. Ismeretes, hogy a közszállítási törvényt, illetőleg az 1907. évi III. törvényezelék második részét a kereskedelmi miniszter Fiume városában is életbe léptette. Ennek ellenére a fiumei „Servizi Publici“ hazai gyáraink ottani képviselői előtt oly értelmű kijelentést tett, hogy mint autonóm hatóság, az általa szükséges anyagok beszerzése tekintetében teljesen szabad keze van s nem köteles szükségleteit a hazai iparról fedezni. Minthogy ez a felfogás, amely konkrét esetekben azonos gyakorlatban is jutott kifejezésre, ellenkezik a közszállítási törvénnyel, a Gyáriparosok Országos Szövetsége ebben a dol-

ban felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez azzal a kérelemmel, hogy a fentebb idézett rendeletnek megfelelően a fiumei autonóm városi hatóságot a közszállítási törvény intézkedéseinek végrehajtására utasítsa.

A hosszulejáratu ipari hitel szervezése. A hosszulejáratu ipari hitel szervezése a legnehezebb problémák egyike, amelynek megoldása különösen hazánkban szinte legyőzhetetlen nehézségekbe ütközik. Ujabbban a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége is foglalkozik e kérdéssel s fölkérésére Fellner Frigyes, hitelügyünk emé európai hírű tudós mivelője dolgozik most egy tervezeten, amelynek megjelenését az ipari közvélemény óriási érdeklődéssel várja.

Személyi változás a Déli Vasutnál. A Déli Vasut Igazgatósága Frauschtz Adolf királyi tanácsost, aki 41 év óta állott a társaság szolgálatában, 1912. január 1-ével nyugalmazta. Az igazgatóság a nyugdíjazás alkalmával a legnagyobb elismerését fejezte ki Frauschtzknak kiváló szolgálataiért. Helyébe Weber József főfelügyelőt nevezték ki, aki egyike a legképzettebb tisztviselőinek.

Lovag Freystaedtler eladta birtokát. A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank, mely utóbbi időben sok kitűnő üzletével vonta magára a közfigyelmet, most ismét egy jó üzletet kötött. Bérbevető lovag Freystaedtler hatezer holdnyi területű birtokait, a bank a birtokot kisebb parcellákban fogja albeletben tovább adni.

Iparostanonczok jutalmazása. Az Országos Iparegyesület az idén több érdemes iparostanoncznak ad ötven koronás jutalmakat. A pályázati kérvények beadásának határidejét több oldalról érkezett óhajtsáknak megfelelően meghosszabbították. E szerint a kérvényeket 1912. márczius végéig kell benyújtani az Iparostanoncziskolai Tanítók Országos Egyesületéhez. (Budapest, IX., Üllői-ut 119.) A jutalmak kiadására nézve ez az egyesület tesz javaslatot.

Kereskedők gyűlése. Az OMKE. ungmegyei kerületi Ungvárott január 14-én tartotta Hámos Aladár elnöklésével rendes évi közgyűlését. A titkári jelentést, amelyet dr. Juszkovits Mór terjesztett elő, egyhanguan elfogadták. A középont nevében dr. Szende Pál főtitkár beszélt. Több, a helyi kereskedelem érdekeit érintő indítvány letárgyalása után megvált a tisztújítás.

Egybehívott közgyűlések.

Január 18. Magyar kir. szab. osztályorszájak r. t. (r. k.)
Január 20. Bárdi József automobil r. t. (r. k.)
Január 25. Általános Bank fuzója a Budapesti Polgári Takarékpénztárral (rendk. gyv.)
Január 27. Bácsmegyei cukorgyár r. t. (rendk. közgyűlése.)
Január 29. Első Magyar Általános Biztosító (rendk. gyv.)
Január 31. Magyar Telepítő és Parcellázó Bank r. t. (r. k.)
Február 2. Pesti Hazai Első Takarékpénztár r. t. (r. k.)
Magyar Fakereskedők Hitelintézete r. t. (r. k.)

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

**A zongorán kedves babád
Szép ujjai siklanak át.
Finom, fehér ujjak ezek,
Mert Kerpel-kézfinomítót
Használják a drága kezek.**

Kerpel kézfínomító 50 fill.
Kerpel arcfinomító 250 .
Kerpel ponder 200 .
Kerpel szappan (3 db) 130 .

V., Lípót-körút 29

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, január 17.

A készáru-piacon ma kissé nagyobb élénkésér uralkodott, mint az utóbbi napokban. Bőségesebb kínálattal szemben a malomok valamivel jobb vételkedvet mutattak, de valamivel jobb árakat csak az üzlet elején engedélyeztek, míg később a nem megfelelő határidőpiacra való tekintettel, már erre nem voltak hajlandók. Emiatt aztán nem öltött a forgalom nagyobb arányokat, mindössze mintegy 12.000 q. buza kelt el, eleinte 5 fillérig terjedő drágább, később pedig változatlan tegnapi árakon. A legdrágább eladási ár 12.25 korona volt 82 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.55 korona 78.4 kilós boszniai búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel, a zab 7 1/2 fillérrel, a tengeri 10 fillérrel drágább. Forgalmomba került: 1600 q. rozs 9.80—9.95 koronás árakon és 80 q. luczerna 59 koronás árakon. A határidőpiacra még a tegnapi események hatása alatt szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet. Kezdetben élénk vételkedvre pár fillérrel még tovább javultak a jegyzések, később azonban a vidékről érkezett havazási hírekre élénk kínálat támadt, amely, mivel a hivatalos prognózis is enyhébb időt jelez, még egyre fokozódott is, minek folytán lamyhult az irányzat és meglehetősen visszaszorultak az árfolyamok. Az áprilisi buza 11.88 koronán indult, nyomban 11.85-ig tovább emelkedett, aztán 11.76-ig csökkent és zárlatkor 11.77 koronán maradt. Az októberi buza 10.99 koronás kezdő árfolyama folytonos kínálatra 10.91-ig hanyatlott és így is zárult. Az áprilisi rozs 10.30 koronáról 10.23-ig, az áprilisi zab 9.83 koronáról 9.77-ig, az októberi zab 8.48-ról 8.41-ig, a májusi tengeri 8.73-ról 8.65-ig csökkent. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi buza 7 fillérrel, az áprilisi rozs 4 fillérrel, az októberi rozs 4 fillérrel, az áprilisi zab 2 fillérrel, az októberi zab 5 fillérrel, a májusi tengeri egy fillérrel ment ma vissza.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Készlet	kg	ár 100 kg.	kg	ár 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	23.40—23.75	79	23.40—23.75
"	76	23.55—24.00	80	23.55—24.00
"	77	23.85—24.20	81	23.85—24.20
"	78	23.05—23.45	82	23.90—24.30
Fejérmegyei				
"	75	23.15—23.55	79	23.15—23.55
"	76	23.40—23.75	80	23.40—23.75
"	77	23.60—23.95	81	23.60—23.95
"	78	22.90—23.20	82	23.00—23.30
Pestvidéki				
"	75	23.25—23.65	79	23.25—23.65
"	76	23.45—23.80	80	23.45—23.80
"	77	23.70—24.00	81	23.70—24.00
"	78	22.95—23.30	82	23.05—23.45
Bánsági				
"	75	23.40—23.75	79	23.40—23.75
"	76	23.55—23.90	80	23.55—23.90
"	77	23.70—24.00	81	23.70—24.00
"	78	23.05—23.45	82	23.15—23.55
Bácskai				
"	75	23.40—23.75	79	23.40—23.75
"	76	23.55—23.90	80	23.55—23.90
"	77	23.70—24.00	81	23.70—24.00
"	78	23.05—23.45	82	23.15—23.55
Rozs				
I. rendű uj		20.15—20.25		
középmínőségű uj		19.90—20.10		
Arpa				
takarmány I. rendű		19.00—19.40		
II.		18.60—18.90		
Zab				
I. rendű		19.65—19.95		
II.		19.15—19.45		
Tengeri belföldi				
uj		17.80—17.40		
ó				
Köles				

Kötöttet:
 Buza. Tiszavidéki: 1200 q 81 k 24.50 K, 400 q 82 k 24.50 K, 500 q 81 k 24.50 K, 300 q 81 k 24.50 K, 200 q 81 k 24.45 K, 500 q 81 k 24.45 K, 300 q 80 k 24.25 K, 100 j 80 k 24.25 K felső, 500 q 80 k 24.15 K felső.
 Fejérmegyei: 150 q 80 k 24.10 K, 100 q 78 k 23.80 K.
 Pestvidéki: 500 q 80 k 24.25 K, 200 q 80 k 24.30 K, 900 q 80 k 24.30 K, 400 q 80 k 24.10 K, 150 q 80 k 24.00 K.
 Bosnyák: 4200 q 78.4 k 23.40 K.
 Raktári: 1000 q 77 k 23.40 K, 100 q 76 k 23.30 K.
 Rozs: 100 q 19.70 K kp. p., 100 q 19.90 K kp. p., 100 q 19.85 K kp. p., 100 q 19.90 K kp. p., 100 q 19.70 K kp. p., 600 q 19.90 K kp. p., 100 q 19.80 K kp. p., 100 q 19.90 K kp. p., 200 q 19.60 K kp. p., 100 q 19.90 K kp. p.
 Zab: 100 q 19.70 K kp. p., 100 q 19.90 K kp. p., 300 q 19.95 K kp. p., 100 q 18.60 K dohos.
 Luczerna: 80 q 118 K kp. p.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezési gabonáraktárak gabona és orlemény forgalmáról és készleteiről 1912. január 6-tól 1912. január 13-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1911. jan. 6-án.	79557	288817	159277	826851	132241	102412	8992
1911. jan. 13-án.	19710	2065	7410	12662	17025	15982	700
1911. jan. 13-án.	42985	11288	18084	28908	32269	3181	1589
Készlet 1912. jan. 13-án.	767698	279847	153638	315110	116997	115218	8108

II. Az 1912. január hó 13-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak.	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
Baja	6054	9068	—	20606	—	—	158
Barcs	28805	3015	737	32517	74054	1050	—
Berettyófalva	7541	219	1638	567	—	—	—
Békéscsaba	61279	221	1687	2634	823	—	1451
Brassó	10556	428	10109	2189	8631	—	—
Budapest	135110	110392	8978	130024	9820	4085	—
Csáktornyai	1076	2412	1020	3817	16123	14	—
Czegled	29511	10385	5049	4358	—	—	1100
Debrecen	—	1645	1768	1590	90	—	—
Déaványa	17650	13698	—	—	—	—	—
Erményfalva	78 3	1247	18422	28655	52986	27904	—
Fünne	23928	3224	5285	—	502	—	—
Győr	191	—	—	—	—	—	—
Kaba	18122	118	2471	290	8	—	140
Karczag	—	—	404	—	687	4901	—
Kassa	6338	3818	—	1515	555	1858	—
Kisújszállás	65831	1056	10687	1018	246	—	—
Kisvárd	—	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	16320	1518	8954	—	—	—	90
Marosvásárhely	5680	1112	—	4885	8627	—	—
Marosudvar	6655	574	1839	1265	1047	493	—
Mátészalka	2910	1588	100	1765	121	—	—
Mezőkaszony	2335	92	3	1523	78	—	—
Mezőtúr	24833	13650	20248	5188	120	897	—
Miskolc	—	253	—	4444	255	—	—
Nagybacsanak	6800	7624	28688	3410	7358	—	50
Nagykanizsa	22929	6385	2796	2508	9487	—	—
Nagykároly	18861	517	213	2776	1	—	205
Nagyszalonta	21024	567	99	10511	408	—	699
Nagyzeben	3607	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad	22157	4238	1893	1670	24	155	687
Nyíregyháza	16183	89021	591	751	2015	—	—
Nyitra	1050	172	11857	1132	—	43	—
Pancsova	16670	—	3744	—	1496	—	—
Pozsony	17155	7852	30862	1264	699	—	—
Szarvas	16447	686	—	22	6589	—	—
Szatmárnémeti	19775	447	100	1682	18251	—	—
Szeged	2711	1072	—	1033	0128	—	162
Szoboszló	—	—	—	—	—	—	445
Szobothely	—	—	435	645	12	1725	—
Temesváros	—	156	—	6343	378	285	—
Vereczke	10604	207	762	1432	6651	—	1158
Eszék	31578	—	—	—	—	—	578
Sziszek	—	—	—	1825	27340	—	24
Zágráb	—	—	—	—	—	—	10
Zimony	—	—	556	—	—	—	—
B) Szövetkezési gabonáraktárak.	9698	1042	8918	3398	288	204	111

A határidőpiacra kötöttet:

Dátum	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.							
Buza 1912. áprilisra	23.66—70—52—56						
Májusi buza	23.40—22						
Buza októberre	21.98—82						
Rozs áprilisra	20.60—62—48						
Rozs októberre	18.10—08—12—02						
Zab áprilisra	19.62—66—54						
Zab októberre	16.94—96—92—98—82						

Tengeri 1912. májusra 17.40—38—46—30
 Tengeri júliusra 17.42—40—48—34
 Káposztarepeze augusztusra 31.20

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.54—23.56
Buza májusra	23.24—23.28
Buza októberre	21.82—21.84
Áprilisi rozs	20.46—20.48
Rozs októberre	18.04—18.06
Zab áprilisra	19.54—19.56
Zab októberre	16.84—16.86
Tengeri 1912. májusra	17.32—17.34
Tengeri júliusra	17.34—17.36
Káposztarepeze augusztusra	31.—31.20

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 15-től 1912. január 16-ig.

Erkezett	Elszállított	métermázsa
Buza	2616	—
Rozs	407	100
Arpa	3204	—
Zab	810	700
Tengeri	103	200
Liszt	168	7125
Korpa	—	1726

Ertéktőzsde.

A mai előtőzsde iránya kezdetben szilárd volt, amit a tegnapi szilárd külföldi zárlatnak s a berlini magánkamatláb javulásának köszönhetek. A nemzetközi piacon a két hitelrészvény, a helyi piacon a közúti vasutérsvény tünt ki az áremelkedésével. Utóbb a bécsi arbitrázs kínálata nyomán az árnyereség javarésze ismét elveszett. A zárlat csöndes volt. A készáru-piacon az árnívó tartott. A sorsjegypiacon a konvertált sorsjegy újra emelkedett. A déli tőzsde nagyon tartózkodott, bár Berlinből szilárd jelentés érkezett. A nemzetközi piac értékeinek ára lemorzsolódott. A helyi piacon a Kúzitit olcsóbban becsátották áruba. A készáru-piacon nagyobb üzlet nem volt. A zárlat kissé szilárd volt.

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 654.50—655.75, Magyar hitel 854.25—855, Jelzálogbank 496—497.25, Rimamurányi 696, Közúti vasút 312.25—314, Jelzálogorsorsjegy 178—180, Hazai bank 318.50—319.50, Magyar-bank 708.50—710, Agrár 535.50—537, Kerp. 4390—4392, Salgó 689—690, Auer 930—936.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 653.75—654.75, Magyar hitel 853.75—854.50, Leszámitolóbank 577, Jelzálogbank 495.50—497, Rimamurányi 694, Városi villamos 422.25—422.50, Közúti vasút 311.50—314.25, Jelzálogorsorsjegy 178—179, Hazai sorsjegy 129.75—130, Iparbank 423, Agrár 536—537.50, Magyar-bank 708.50, Kerp. 4392—4395, Belvárosi takarékos 693—694, Lipótvárosi takarékos 212, Északszén 418, Salgó 689.50—690, Magyar villamos 503, Bur 312.50—313.50, Spódium 136—138, Klottild 307.50, Polgári sör 738—746.

Az utótőzsde üzletelen volt. Kötés csak a Közúti részvényben fordult elő 811.50 és 812.50 koronán és zárult 812.25.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 17. (Saját tudósítónktól.) A kemény fagyra és magasabb külföldi jegyzésekre való tekintettel az irányzat szilárd maradt, de a forgalom csekély keretekben mozgott. Csak zab és tengeri emelkedett 5—5 fillérrel, gabonaneműek tartottak, arpa szilárd, de csendes.

Buza: Tiszavidéki 12.45—12.80, bácskai és bánáti 12.30—12.60, mosoni és győri 11.90—12.25, felsőmagyarországi és délvasuti 11.90—12.25, alsóausztriai 11.60—11.83.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.55—10.80, délvasuti 10.50—10.65, külföldi magyarországi 10.40—10.60, ausztriai 10.55—10.75.

Arpa: Morvaországi 10.75—11.50, felsőmagyarországi 9.65—9.95.

Magyar tengeri 9.40—9.70, Cinquantin 9.60—10.10 K

Magyar zab: válogatott 10.50—10.85, elsőrendű 10.40—10.65, közepes 10.10—10.50.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vígyszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
19 Péntek	Judith	Tosca	—	Furulyás Jancsi	Nincs tovább	A kis kávéház	Leányvásár	rófSchlesinger	A diadalmas Amerka	Thera L. Royal (M) Bennet J. (H) Zeneakadémia
20 Szombat	Judith	Parasztbecsület Bajazz								

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 17. Az előtőzsde szilárd irányzattal nyílt meg, később a piac nyugodt lett és az árfolyamok mérsékelten gyengültek. Kulissz-értékek közül petróleumrészvények és dohányértékek javultak. A bankok 6 és egynolczad százalék mellett reportáltak. Általában nyugodt irányzattal nyílt meg a déli tőzsde, a piac üzletlenn volt, később azonban javultak az árfolyamok, mert Berlin szilárd magatartást jelentett. Az üzleti forgalom mindvégig szűk keretek között mozgott, csak alé ausztriai leszámitoló társaság értékei emelkedtek.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 655, Magyar hitel 854, Laenderbank 552.75, Union 629.75, Államvasut 729, Déli vasut 112, Alpesi 887.25, Rimamurányi 694, Skoda 736.50, Galicziái Kárpát-petroléum 755, Dohányrészvény 337, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 264.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 654.50, Magyar hitel 854, Anglo 326.50, Bankverein 546.75, Osztrák Földhitelintézet 1315, Laenderbank 551.50, Union 629.75, Magyar Jelzálogbank 495, Államvasut 729, Déli vasut 111.75, Alpesi 887, Prágai vasut 2709, Rimamurányi 693, Török sorsjegy 248, Skoda 732, Alé ausztriai leszámitoló 804, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 264.80.

Bécs, január 17. (Magyar értékek zárulata), 4 százalékos arany-járadék 110,— Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 299.50, Magyar hitelbank részvény 854,— Magyar leszámitoló és váltó részvény 576,—, Rima murányi 694.40, Magyar cukoripar —, Adria hajzási részvénytársaság 535,—, Magyar koronajáradék 90.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyeresim-kölcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —, Magyar jelzálogbank 495,—, Magy. kereskedelmi bank —

Bécs, január 17. (Osztrák értékek zárulata), 4.2 százalékos papír-járadék 90.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 118.85, 1860-as sorsjegy 1610,—, Osztrák hite sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 326.90, Bécsi Bankverein 545.50 Osztrák-magyar bank 1992,—, Déli vasut 111.50, Dunagőzhajzási r.-t. 1138,—, Dohány részv. 336,—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.67, Osztr. Lloyd 60.50 4.2 száz. ezüst jár. 90.70 98.75 Osztr. koronajáradék 90.75, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 653.50, Union-Bank 629,—, Osztrák Landerbank 551.90, Osztrák-magyar államvasut 728,—, Elbevolgyl vasut —, Alpesi részvény 886.50 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 241.07, Lipótkohó 636,— Török sorsjegy 248,—

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 17. (Értéktőzsde.) A tegnapi szilárd alapisirányzat a mai forgalomban is tartotta magát, bár a tőzsde megnyitáskor itt-ott a realizációra való hajlandóság mutatkozott. Ezzel szemben azonban elég erőteljes vételkedv mutatkozott. Szilárd irányzatnak voltak különösen a bányáértékek, amelyek közül Phönix-részvények valamint olesóbban indultak. Élénkebb forgalomban csupán a Kanada-részvények voltak, amelyek New Yorkkal egybehangzóan lényegesen magasabb áron keltek el és futólagos elgyöngüléstük után folytatták fölfelé irányuló mozgalmukat. Egyébként az árfolyamok az első kötések után a Pakettfahtrészvények csökkenését követve, lemorzsolódtak. A forgalom azonban szűk korlátok között mozgott. A Pakettfahtrészvények a tervelt tőkeemelés kedvezőtlen megtétele következtében a megnyitáskor követett szilárd irányzatukat elvesztették és körülbelül 1 és fél százalékkal estek. A zárlat lényegtelenül elgyöngült árfolyamok mellett csendes irányzatu volt. Ez nem vonatkozik a Kanada-részvényekre, sem pedig a Baltimore- és Hanzarészvényekre, amelyek iránt élénk kereslet mutatkozott. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata nem volt egységes, irányzatuk csendes. Napi pénz 2 és fél százalék és az alatt, magánleszámitolási kamatláb 3 és egynegyed százalék.

Berlin, január 17. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék — 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.80, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 19.20 orosz bankjegy 216.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.10, Discontó Commandit 193.30, Dinamitruszt 198.20, Harpeni 203.40 Unifikált török járadék 91.50, 4.2 százalékos ezüst jár. 92.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.40, Magyar koronajáradék 90.40, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 196.60, Gejsenkircheni 198.90, Laurakohó 183.10.

Frankfurt, január 17. Zárlat. 4.20/0 papírjáradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 97,— Magy. ar-jár. 92.60 Osztr. hitelint. részv. 205.50 Osztrák-magyar államvasut 154,— Északnyugati vasut —, Busstiehl radi vasut —, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bank

vereln 137.70 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 75.40, 4.2 százalékos ezüstjáradék 94.—, Osztrák koronajáradék 90.90, Magyar koronajáradék 90.20 Osztrák-magyar bank 142.70 Déli vasut részvény 19.25 Elbevolgyl vasut —, Bécsi váltóár 848.83, Párisi váltóár 812.—, Union bankrészv. —

Hamburg, január 17. (Zárlat) 4.2 százalékos ezüst járadék 93.40, 1860. sorsjegy 180.—, Déli vasut 19.—, 4 százalékos aranyjáradék 96.50, Osztrák hitelrészvény 205.50 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.50

London, január 17. Angol consol 77.—

Páris, január 17. (Zárlat) 3 százalékos francia járadék 95.22, Osztr. aranyjáradék 98.40 Magyar arany járadék 94.60, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 515.— 3/4 százalékos Olasz járadék 100.—, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 277.—, 5 százalékos marokkói járadék 530.— 4 százalékos 1890. román járadék 96.90 4 százalékos amori románjár. 1905. 94.—, 5 százalékos orosz járadék 105.52 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.15 4 százalékos spanyol jár. 95.20 4 százalékos unifikált török jár. 91.75 Török sorsjegy 208.50 Török dohányrészvény 360.—, Osztrák földhitelintézet 1388, Osztrák Landerbank 603,— Magyar jellemzőlagbank 535,— Banque de Paris 17.85, Banque Ottomane 686,—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 116.—, Meridionalvasut 609.—, Hartman gépgyár 699.— Rio Tinto 17.82, Suererie d'Egypte —, Tula 725.—, Urlikányi köszén 177.25, Chartered —, De Beers 509.50 East Rand 84.75, Jagersfontein 189.—, Trans. Land Comp. 42.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 518,—, Olasz aranyváltó rövid 518,— Váltó Svájcra (rövid) 116.— Csekk Londonra 262.20, Magánkamatláb 3/8.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with 3 columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállításra, Irányzat: Igen szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with 3 columns: Finom korpa azonnali szállításra, Irányzat: 1912. január, január-májusra, Durva korpa azonnali szállításra, Irányzat: 1912. január, január-májusra.

Main financial table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Kézi- és gépi vállalatok. Includes various bank names, interest rates, and company information.

Zsiradékok.

Dísznözsír budapesti	154.—155.—
vidéki	—

Szalonna.

Városi 4 drbos	130.—131.—
3	135.—136.—

Vásárcsarnok.
Hivatalos jelentés. —

Január 17. Szarvas, egészben (1 kilogramm) 1—1.20 korona. Oz, egészben (1 kilogramm) 1.60—1.80 korona. Vaddisznó, egészben (1 kilogramm) 1—1.20 korona. Dámvad, egészben 0.90—1 korona. Nyul, nagy (1 drb) 3.40—4 korona. Vadlud (1 drb) 2—2.40 korona. Vadruca 1.60—1.80 korona. Fácán 3.20—3.40 korona. Fogoly 1.20—1.40 korona. Fenyvesmadár 0.30—0.40 korona.

Tojás. Friss tojás, teatojás (100 drb) 11—12 korona, főztojás 9.40—10.60 korona, alföldi tojás (1440 drb) 130—140 korona, erdélyi tojás 130—136 korona, meszes tojás 100—104 korona.

Budapesti sertésvásár.

1912. Január 17. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilg-on felül) 135—140 fillérig, közép (páronként 251—320 kilg.) 142—146 fillérig. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 kilg.) 147—148 fillérig. Sertéslétszám: 1911. január hónap 15-ik napján volt készlet 20893 drb, január 16-ik napján elszállított 203 drb, január 17-ik napjára maradt készlet 20690 drb. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 17. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Krisztinicz Elek adóhivatali ellenőrt adóhivatali főtisztté, Eckert Imre adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, Paál Béla adóhivatali ellenőrt adóhivatali főtisztté, Csizér Lajos adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, Krstić Vazul pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá, Cucu Illés adóhivatali gyakornokot ideiglenes adóhivatali tisztté, Cserveny Antal és Sávolyi Pál adóhivatali gyakornokokat ideiglenes adóhivatali tiszttekké és Zverina Ferencz trenseni lakost ideiglenes adóhivatali gyakornokká, Hódos János adóhivatali gyakornokot ideiglenes adóhivatali tisztté, Máté János adóhivatali díjnyokot ideiglenes adóhivatali gyakornokká, Schiller Izidor adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztté;

a budapesti ítélőtábla elnöke dr. Kemencs Károly

Jogazigoriót, dr. Hajdu József ügyvédjelöltet díjaz joggyakornokká;

a kassai ítélőtábla elnöke Papp Péter ügyvéd jelöltet a kassai ítélőtábla kerületébe joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Rend Aurel oklándi járásbírósi jegyzőt az erásébévárosi törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A lugosi pénzügyigazgatósági számvevőszéknek számgyakornoki állásra két hét alatt, a debreczeni dohányárutársulatnál hivataliszolgái állásra 1912. február 18-ig, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknek alügyvisi állásra 14 nap alatt, a kecskeméti ügyészségnek alügyvisi állásra 14 nap alatt, a Kuriánál hivataliszolgái állásra 1912. március 2-ig, a nagyváradi ítélőtáblánál joggyakornoki állásra 14 nap alatt, az eperjesi törvényszéknek irnoki állásra 1912. február 16-ig, a kékési járásbírószéknek irnoki állásra 1912. február 19-ig, a rimaszombati törvényszéknek fogházfelügyelői állásra négy hét alatt, a sátoraljaújhegyi pénzügyigazgatóságnál irodatiszti állásra 1912. február 20-ig, a kolozsvári ítélőtáblánál három joggyakornoki állásra két hét alatt lehet kérvényeket beadni.

VIZÁLLÁS.

jan. 16. jan. 17.

m é t e r		m é t e r	
Jan. 16.	Jan. 17.	Jan. 16.	Jan. 17.
ten Schárding	0.91 0.66	Flaza M.-Sziget	0.26 0.08
Duna Passau	2.98 3.24	Tekeháza	0.80 0.—
Linz	0.94 0.80	V.-Namény	1.26 0.85
Bécs	0.85 0.41	Tokaj	0.93 0.60
Pozsony	2.06 1.97	Tiszafüred	0.12 0.30
Komárom	3.07 3.29	Szőcink	1.80 0.48
Budapest	2.32 2.46	Csongrád	0.83 1.55
Paks	1.47 1.81	Szeged	0.96 0.62
Mohács	2.26 2.66	T.-Becse	0.24 0.04
Győr	2.70 3.10	Titel	1.54 1.78
Győr	1.89 2.25	Óndova	1.12 1.08
Ujváriák	0.— 2.—	Tapoly	0.08 0.08
Pancsova	1.88 2.40	Bodrog	0.84 0.92
Orsova	2.05 1.80	Ladmonca	1.60 1.59
Morvafalu	0.28 0.18	Sajó	0.10 0.10
Zsolna	0.40 0.38	Hernád	0.24 0.14
Trencsén	0.88 0.74	H.-Németi	0.80 0.24
Szered	0.26 0.30	Berettyó	0.48 0.82
Szt.-Gothárd	0.15 0.09	B.-Ujfalu	0.15 0.14
Sárvár	2.56 2.40	Csúcsa	0.15 0.14
Győr	1.22 1.20	N.-Vár	0.40 0.40
Vasvár	0.79 0.86	Báldnyas	0.60 0.10
Zákány	0.17 0.22	Tenke	1.20 0.10
Barcs	0.71 0.70	Garaboncs	0.64 0.—
Keszék	0.86 0.84	Borosjenő	0.30 1.10
M.-Szerdah.	0.— 0.—	Békés	2.50 1.82
Zágráb	0.84 0.75	Gyoma	0.08 0.92
Szilvák	3.78 4.13	Gy.-Fehérvár	0.40 0.22
Mitrovicsa	0.28 0.19	Branycsaka	0.70 0.64
Deés	0.78 0.72	Arad	0.38 0.02
Szatmár	0.86 0.40	Hekó	0.98 0.98
Kraszn. N.-Majány	0.12 0.12	Lugos	0.80 0.10
Latorfalviúti	0.09 0.08	K.-Kostély	1.04 0.60
Laborz Homonna	0.— 0.—	Kiszető	0.10 0.88
Ug Perocsony	0.— 0.—	Temesvár	0.46 0.54
		Becske	0.46 0.54

IDŐJÁRÁS.

„Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő megtartotta hideg és jobbra derült jellegét; havazás tegnap elvélve északon volt, ma reggel pedig a Dunántúlon havazik több helyütt.

A hőmérséklet állandóan igen alacsony és a délkeleti részeken a 30 C fokot is elérte; a maximum 2 C fok volt Fiumében és 4 C fok Eszéken, a minimum pedig 34 C fok Botfalun.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvélve csapadék várható.

(Sürgöny-prog.: Hideg, elvélve csapadék.)

Állomás	Légnyomás má. 760 +	A léghőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erő	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Szentanna	75.7	18.6	E	4	0	—	12	20
Ungvár	78.4	15.8	NN	2	0	—	12	18
Késmark	74.8	18.0	NN	2	0	—	11	18
Losoncz	72.9	17.4	NW	1	0	—	7	21
Ogyalla	72.2	18.2	SW	1	0	—	4	18
Budapest	72.6	14.7		2	4	—	3	13
Hérecy	72.7	12.0		0	0	—	2	13
Keszthely	71.7	11.8		0	0	—	2	11
Pécs	78.1	12.4		0	0	—	2	7
Zágráb	72.4	8.8	E	1	4	—	6	2
Flame	68.0	3.7	NNW	3	2	—	6	2
Eszeg	73.0	14.2	N	1	0	—	6	12
Temesvár	73.6	16.7	N	1	0	—	9	18
Nagyvárad	72.9	14.0		0	0	—	8	23
Kolozsvár	—	23.8	SW	3	4	—	10	15
Nagyszombat	75.4	22.8	NW	1	0	—	8	22
Szatmár	—	18.0	NW	0	0	—	5	20
Eger	—	24.0	N	1	0	—	13	27
Arvavárja	—	14.4		0	0	—	6	16
Selmeczbánya	—	14.8		0	0	—	5	15
Komárom	—	18.4	N	1	1	—	6	14
Magyar-Ovár	—	7.8	N	1	4	—	2	8
Sopron	—	10.0		0	0	—	2	10
Eszék	—	2.2		1	1	—	7	1
Cikvenica	—	18.0	N	2	1	—	9	27
Debrecen	—	17.4		0	2	—	6	17
Kecskemét	—	12.8	N	0	0	—	5	14
Oroszáza	—	—		—	—	—	—	—
Arad	—	11.8	N	2	4	—	4	15
Gy.-Fehérvár	—	16.4	NE	1	0	—	5	17
Versec	—	10.5	NE	4	0	—	12	12
Orsova	—	—		—	—	—	—	—

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irta: JEAN DE CARRE.

Ebben a pillanatban egy hang halkán szólalt meg mellettük:

— Ne maradjon, Sennor; távozzék minden esetre, bármint tesznek is, hogy itt marasztalják.

A tánczosnók egyike szólalt meg, a legfiatalabb és legcsinosabb, mialatt Rafael előtt tánczolt. Ez esodálkozva nézett rá, anélkül, hogy megértené. De mivel a tánczosnó táncz közben szóbeli kérelmét szeméinek ékesebben szóló könyörgésével is kísérte, a fiatal tiszt megragadta karját, magához vonta és nevetést szinlelve mondá:

— Magyarázd ki magadat. Ezek itt banták?

— A despennaperosi szorosban várják. Megállítják majd a kocsit, kifosztják és lemészárolják a szolgálkat, ha ellenszegülnek. Induljon, sennor, induljon gyorsan. Akadályozza meg, hogy bántalmazza azt az urnót. Nagyon szép, nagyon szelid és mindennek fölött nagylelkű. Nekem egy aranyat adott.

— Fogjad, itt egy másik, jó tettet jutalmául — szóló Rafael, mialatt erszénvét húzta elő. Haladjunk, pajtások — parancsolta katonáinak.

Hangja uralkodott a chatagmettek és gitárok lármaján. A zene elhallgatott oly gyorsan, hogy a tánczosnók lába a levegőben maradt. Az öreg cigányasszony kedve együtt tünt el azzal a reménységgel, hogy majd gazdag ajándékot csal ki a testőröktől s azok főnökét: l. Sopánkodni kezdett; de az arany, melyet leánya átadott neki, lassan lecsendesítette. Nevetett, amikor Rafael és a katonák eltávoztak a ventából.

A gazda kikísérte őket alázatos hajlon-

gások közben egészen az utig. Még egyszer megpróbálta megakadályozni elindulásukat; a legsötétebb vonásokkal rajzolta a veszélyeket, melyeket kockáztatnak és katasztrófát jövendölt nekik.

— Hagyd abba a prédikációt, te vészmadár! — kiáltott neki Rafael, mialatt nyeregbe ugrott. — Hasztalan fáradsz. Tudd meg azonban, hogy ha szerencsétlenség ér bennünket, vagy másokat is, te fogsz fizetni az áldozatokért. Ez a váratlan figyelmeztetés kővé dermedtette a vendéglőt. Állva maradt a venta kapujában, mintha oda szegeztek volna és rémült szemekkel követte a lovasokat, akik gyors ügetésbe kezdtek. Rafael utközben közölte embereivel a hallottakat.

Egy órán át a kis csapat változatlan sebességgel sietett előre. Nemsokára azonban az ut nehézségei kényszerítették őket, hogy meglássák a menetelést. A köves talaj mind meredekebben emelkedett s az ösvény, melyen a testőröknek haladniuk kellett, megszükölt. Az egyik oldalon nagy palaszínű sziklatömbök meredeztek a magasba, a másik oldalon pedig vad tenyészzettel ellepett mélységek tátongtak. Helyenkint fakeresztek jelezték az előfordult szerencsétlenségeket. Lenn a mélyben zúgó ár hömpölyögötte a kavicsot tova.

Szerencsére az éj nagyon világos volt. Ha az ég boros, Rafaelnek lehetetlen lett volna tájékozni magát a hegy-szorosban, amelyben kockáztatatta az utat. De a csillagborított boltozatot telehold tündöklött s remegő fényével besugározta a tárgyakat. Mindent meg lehetett különböztetni csak olyan jól, mint nappal a ragyogó éjszaka párái között, melyek úgy borultak a vidékre, mint valami rendkívül könnyű ezüst lepel. Jó ideig tartó szüntelen felfelé haladás után a testőrök eljutottak egy természetes terraszra, melyet sziklák alkottak; mely mint valami erődítmény uralkodott egy magas kaktuszokkal és pálmákkal benőtt elég széles terület

fölött. Tölcsérformájú czirkuszhoz hasonlított ez a terület, melyen tul ujra a szoros kezdődött és melybe a lépcsőszerűen egymásba rakott sziklák lehetővé tették a leszállást. Mikor a kis csapat erre a figyelőhelyre érkezett, puskaropogás zavarta meg a csendet. A lövéseknek számtalan visszhangja által visszsaadott zajban kétségbeesett kiáltások vegyültek.

— Teringette! — kiáltott fel Rafael; nagyon későn jövünk.

Gyorsan a tetőpontra lovagolt, ahonnan remélte, hogy beláthat a czirkusz melyébe és tájékozást szerezhet a történetekről. Reménységében nem csalatkozott. Fele uton attól a helytől, ahol állt és a szűk szoros ujra kezdésétől egy podgyászszal megrakott póstakocsi volt feltartóztatva; különféle rajzok és arabeszkok díszítették, amelyeknek nyers és rikító színeit a holdsugarak élénken tüntették elő a zöld alapon.

A kocsi körül fegyveres emberek tolongtak. Egy közöttük kinyitotta az ajtót, két nőt szállított le, sikoltásai daczára kissé tovább vonszolva őket, kényszerítette, hogy térdeljenek le s puskáját mellüknek szegezve, állt mellettük. A kocsi hátulján álló két inas közül az egyiket mindjárt a támadás kezdetén lelőtték; élettelenül feküdt a földön. A másikat durván a nők mellé taszigálták s kényszerítették, hogy úgy mint azok, térdeljen le. A póstakocsi, aki leszállt a bakról, nyugodtan fogta ki ösvéreit. Néhány rabló felmászott a kocsi tetejére, föltörték a podgyászokat s elkezdték azok tartalmát a földre hajigálni. Mások fölemelték a megölt inas holttestét s ledobták egy mélységbe, mely a czirkusz szélén tátongott.

Rafael szeméi egyetlen pillantással fölélték a tragikus jelenetet; megszámlálta a rablókat. Heten voltak, mind felfegyverezve törrel és puskával. Hogy szabadabban végezhessék a fosztogatást, letették puskáikat.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1912. január 18-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nem lehessen tudni.

Szindbár 3 felvonásban. Írták: Bernard Shaw. Fordította Hevesi Sándor.

Személyek:
Mrs Clendon Callig
Gloria Lenkey
Philip Mészáros
Mr. Campton Gál
Mab. Comas Bartos
Bohóc Ráczfalvi
Pincér Pál
Szobalány Keczeri L.

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Caltri.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:
Dalanny Maurice Hegedűs
Verzsaud Ditró
Alice Tanay
Simoneau Szerény
Serrin Pierre Kórmendi
Plebancs Vendrey
Collette Varsányi
Aglae Haraszthy
Valter Nancy Mészáros
Suberville L. A. Komlóssy

Kezdeté 1/8 órákor.

VARSZÍNHÁZ.

Sötétség.

Szimta 4 felvonásban. Írták: Ruttkai György.

Személyek:
Váry Szacovay
Klementin Heivoy
Emma Török L.
Andor Náljai
Rudas Gabányi
Vera D. Ligeti I.
Erdős László Gyenes
Istvány G. Somlai
Istvány L. Beregi
Ernestina Jászai M.
Vérsenő Paulayné
Bognár Rózsahegyi

Kezdeté 7 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Lakmé.

Dalm 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Delibes Leo. Szövegét írták: Gounod és Gille. Fordította: Abányi Emil.

Személyek:
Nilakantha Szemere
Lakmé Sándor E.
Miss Ellen Ambrusné
Miss Rosa Beris M.
Mrs Bentson Valent V.
Gerald Mihályi
Frédéric Fayer M.
Malika Körtész
Hadji Herédi
Domben Juhász
Chinal kereskedő Juhász
Konravar Ney B.

Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operetta 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerző: Jacobi Victor.

Személyek:
Harrison Boros
Harrisonné Erdély B.
Lucy, leánya Patrás S.
Rottenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Miris Tom Király
Korcsmáros Kovács
Hajóskapitány Krásznal
Beesi, szobalány Fedák S.
Sam. pincér Csizsér

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A diadalmas Amerika.

Kezdeté 1/8 órákor.

OMNIA

A hívdés legnagyobb és legdivisabb mozgóképprojektorja. Bejárat: József-körút 21. sz. Telefon 120-40

Uj Kinema - Sketch

A gaviellé tolvaj.

Komikus detektív történet 3 felv. Előadások kezdete: 5, 7 1/2 és 9 1/2 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI. Hegymező-utca 17. WALDMANN 1895. igazgató.

Ma és minden este:

„A HÁBORU”

„Az eltörött tükör”
Idomított medvék
és 16 más attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

! Legközelebbi délutáni előadás: !
csütörtökön, január 18-ikán. !

LEGKÖZELBBI KÉSZPÉNZTÁR!

ZONGORÁK

pianók, használtak is, legelőnyösebben vásárolhatók
FARKASHÁZI és BIRÓ
zongoratermeiben
Budapest, V., Váci-körút 12

Hangolás, javítás, becserzés, bérlés.
Kényelmes részletfizetés.

Telefon 185-48

Meghívás.

A Ráczkevei Takarékpénztár
1912. évi január hó 27-ik napján délután
3 órákor saját helyiségében

XL. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak azzal, hogy tekintettel az alapszabályok 17. §-ára, nevükre szóló részvényeiket f. évi január hó 26-ig bezárólag az intézet pénztárába letenni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnökválasztás a közgyűlés tartására.
2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, a mérleg előterjesztése és az 1911. évi nyereség felosztása.
3. Három igazgatósági tag választása.
4. A felügyelő-bizottság választása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi fizetésének meghatározása.
6. Fizetésjavítási kérvény tárgyalása.
7. A nyugdíjszabályzat revideálása.

Ráczkeve, 1912. évi január hó 16-án.

Az igazgatóság.

Ráczkevei Takarékpénztár mérlegszám- laja 1911. december hó 31-én.

Tartozik. Értékpapír K 227948. Bankváltók K 300340. Jelzáloggal biztosított váltók K 1183205. Jelzáloggal biztosított kötvények K 343107. Pénztárszámla K 5521790. Laczházai hitelszövetkezeti váltók K 173850. Osztrák Magyar Bank Giró K 101057. Idegen pénztintézeteknél K 107213. Adóssok folyószámlája K 20687. Berendezés K 4800. Porkótszág előleg K 18393. Intézeti ház K 4165904. Összesen K 245922144.

Követel. Részvénytőke K 150.000. Tartalék-alap K 17806965. Takarékbetétek K 195685474. Nyugdíjalap K 5011880. Laczházai hitelszövetkezeti biztosíték-alap K 996735. Laczházai hitelszövetkezeti tartalék-alap K 285950. Dömsöddabi hitelszövetkezeti tartalék-alap K 62056. Visszleszámitolt váltók K 21425. Értékpapír árfolyamkülönbözeti alap K 655160. Átmeneti kamat K 2962678. Állami díjhátralék K 408816. Jótékonyozás K 18855. Fel nem vett osztalék K 115550. Intézeti ház karbantartási alap K 17616. Tiszta nyereség K 4751909. Összesen K 245922144.

Az igazgatóság.

STEINHARDT MŰLATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 64-23.

Kezdeté pont 1/8 órákor! 11 órákor!

A GORDIUSI CSOMÓ

9 órákor! 9 órákor!

PAPA ÉS TÁRSAI.

Bohózatok írták: Glinger és Taussig. Ford. és átad. STEINHARDT

STEINHARDT uj kuplékkal.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyre előadás. Kezdeté fél 4 órákor. — Ejjéjután a remek telikertben Sárközi Pista zenekara, csabart és tánc. Bejépti-díj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a malatában és egész nap a Hirsch-féle nagy tőzsdében és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 ; TELEFON : 110-22

1912. január 17-től 25-ig.

a januári parádés műsor keretében: HANS HOMMA

a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendégzerepel.

- 1.) DER SELIGE OCTAVE
Posse von Mirande & Keronio.
  - 2.) SOLOVORTAGE
Eigene dichtung von Hans HOMMA
- Jegyek ezen előadásokra — elővételi díj nélkül — válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
1111111111 (Főpostával szemben) 1111111111

DARANYI LEGJÓBBA MODELLŰ Számoló

ES LÁTHATO IRÁS

összeadógépei

nem szorúlnak reklámra.
Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadógép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság árusztálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

Uj Styria kötőgépek

részletfizetésre
Fogl József Lajos
Budapest, VIII., József-körút 42.
Arjegyzők ingyen és bérmentve.

PALACE ÉTTEREM = és KÁVÉHÁZ

CAFE RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.
Estéknél Palace soupe
tolnal Korodi Gyula személynként
muzsikál. 3 korona.

Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 74. szám.
Telefon 88-89. Telefon 88-89.

A Kis Svábhegy lankás hegyoldalon, óségi árnyas park közepén, remek kilátással a budai hegyekre. Ozonduz levegő. Budapest legcsöndesebb területe. Harmoniz, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásai. Szanaszár, só, mór, fenyő, villamos és fényfürdők. A szanatóriumban rendelkeznek: emésztőszervok betegségei, anyagcsere bántalmak, cukorbetegség, máj, epekövek, vesebajok, neurasthenia, hátrorinaczorvadás ellen, szványtű- és hisztalékek szétvitelére. — Igazgató-főorvos: csornyfalvi dr. Kozmátsza Béla. — Felvételi a szanatóriumban, egész nap.

Modern tőkeértékesítés.

Magánosan álló egyének, gyermektelen házaspárok és olyanok részére, kiknek szükséglettel tullehadják vagyonuk kamatait, kiknek inkább áll érdekükben, hogy maguknak minden veszteség nélkül élethossziglan nagyobb évi jövedelmet biztosítsanak, mint az, hogy tőkéjüket örökösök részére megőrizték, legalkalmasabb egy életjáradék megszerzése. Például egy 65 éves egyen 10.000 K betét után a takarékpénztártól kamatokban 3,5% = 350 K-t kap évente, emelben életjáradék fejében 10,68% = 1068 K-t kap évente, tehát több, mint háromszoros jövedelmet szerez magának, ha a szerszödést

„AZ ANKER”

élet- és járadék-biztosító társaságnál

Budapest, VI., Deák-tér „Anker-palota”
küli meg.

Összes vagyon — 195,116.550.02 korona.
Biztosítási állomány — 90.008 Kötvény
596,142.373.27 korona biztosítási tőke
1,701.779.11 . évjáradék

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgraetz Lajos.

Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarországi kincse, a felséges tokaji bor nélkül!

Legbecesebb és legalkalmasabb ! alkalmi ajándék !

Társaságunk által forgalomba hozott borok kiválóság és eredetiségben felülmulhatatlanok.

5 klgmos bérmentes postakosár
2 palack 0.5 literes 1904. évi zamatos szamorodni és
2 . 0.5 . 1906. . két puttonos asszu és
1 . 0.5 . 1904. . három puttonos asszu
együttesen korona 17.20.

3 palack 0.7 literes 1901. évi szagos kiváló szamorodni korona 7.40

Központi iroda:
Budapest, V., Teréz-körút 25. sz.

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1912. január 18-án.

NÉPOPERA.

A kornevillei harangok.

Operett 3 felvonásban. Írta: Clairville és Gabet. Zenejét szer-zette: Robert Planquette. A ve-sek Evva Lajos, a próza Farago Jenő fordítása. Az előadást ve-zenyi: Reiner Frigyes karmester.

Személyek:
Serpolette Abányi R.
Germaine Sándor M.
Náni Kalocsayné
Jutka Lehner M.
Kató Krasznai M.
Erzsi Székini
Zsuzska G. Fenyvesi I.
Gáspár apó Bihar
Henri mári Nemeth
Grenicheaux Kertész
A városbíró Fehér
Fuinard Vajda

Kezdeté 1/2 8 óraker.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 21.
Telefon 110-22.

Ma, csütörtökön, január 18-án két előadás. Délután 3 1/2 óra-ker mérsékelt helyáru nagy családi előadás a teljes műsorral.

Este 8 óraker legelsőrangú színházi- és varié-előadás.

Hans Homma a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társu-lata vendég szereplése: 1) **Der selige Octave**. "Posse von Mirande & Kernele. Dargestellt von: Hans Homma, Baro-nette Bernau Löhringen, Karl Door, Hans Karl. 2) **Solo-vorträge von Hans Homma, Holden's Marionettes Morris Cronin Comp.** amerikai tréfa-mesterek, **Christie Duo**, a víg duettisták, **Rafaette** akrobata kutyái, **Le Déchaîneux**, francia excentrikusok, **Fraser Freres**, athéni jelenet **Redrigó** új bohózat, **Mao's & Merry Marvels** a kedves angol léányok, **The Empire Comedy** 4 angol vokalisták, **K. Solti Hermin** mint lipótvárosi nő, **Virág Jenő** mint F. T. C. játékos, **Baronette Bernau Löhringen** és a többi januári attrakció.
A télikerben **Royal-Cabaret**, Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kukó Vincze** és zenekara. Bal-mabilé. Keringő verseny. Táncz hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.
Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás.

MAGYAR SZINHÁZ.

A varsányi csata.

Komédia 4 felvonásban. Írta: Farkas Pál.

Személyek:
Báró Sromolnoky Szirmai
Oszkár Kertész
Jenő Jakabffy
Edith gyermekei Gombaszögi
Jolán Toth Irma
Brandels kapitány Dobi
Renneval, lehadn. Törzs
Hal'ler Antal Fetheő
Zador Herbert Sebostyán
Fazme Lajos Jágó
Tüzemester Körmeny

Kezdeté 1/2 8 óraker.

Széchenyi Városligeti Színház

Gróf Schlésinger.

Látnívos pesti bohózat 6 kép-ben, liták Farago Jenő és Feld Mátyás. Zenejét szer-zettek: Zer-kovitz Béla, Weiner István, Hu-ber Miksa, Chorin Géza.

Személyek:
Schlésinger Albin Fekete
Schlésinger Izso Radó N.
Schlésinger Kármér Török
Schlésinger Adolf Szász
Rikkancsleány Kornai B.
Házmesterleány Szabolcs
Dr. Blau Jónás Szalay
Leokádia, felesége Veszpréminé
Lili, leánya Mányoki L.
Berger Miksa Fenyvesi
Adalida, felesége Gellné
Gyóker, főpincér Gábor
Cigányprímás 35-ik Bácz Laci

Kezdeté 1/2 8 óraker.

APOLLO-PROJEKTOR

Széchenyi-utca 1-2.
Telefon 68-39.

Mozgófényképűjság (heti aktu-alítások). A férj születésnapja (amerikai humorcsk). Műsorton kívül színház. Az F. T. C. diadal utja Gyórtól Budapestig. A lovaglómester (komédia). A baccarat áldozatai (társadalmi dráma 2 felvonásban). Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 22-én. Minden pénteken délután fél négy óraker nagy gyormokelő-adás. Gál Mózsa meséi. Az első előadás hétköznapokon d. u. 5 óraker, vasár- és ünnepnapokon 4 óraker kezdődik.

FOLIES CAPRICE

Téli helyiségi Révay-utca 18. szám.
Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Ma „HOFJAGD“

Bohóság 1 felvonásban. Írta: SATYR.

Továbbá **R. Türk Berta** új szóló műsorával és

„A Regulátor.“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 8-6-ig. Hírszó nagyüzede Andrássy-ut 19. és Sopronyi nagytárszében Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-5-emeleti „Casino de Parisban“ teljesen új műsor a világ legelső tánc-atrakcióinak felleptével.

TROCADERO

VII. KIRÁLY-UTCA 77. Telefon 15-70

NEMZETKÖZI KABARET.

Dolesch és Zillbauer Hock Rudolf
utcai muzsikusok recitátor

Mlle Della Rosa avec son Bariton Marcello
Vivia des Varennes Erna Larsen Gerda Arnhoff
hegedűművész sajtó műsorával előadó szubrette

VÁGÓ GÉZA Eine Nüchtliche Boudoirscene
kómikus inscenirt von Ferry Rosen

Ezenkívül még 12 új szám fellépte, 12-1-ig 10 tánc-atrakció szabad bemenettel. — 1-5-ig karneválverseny Hegedűs Gyula cigányzenekarának kísérete mellett. Jegyek előre váltha-tók Zipser és Königiné, Andrássy-ut 4. Kezdeté fél 9 óraker.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőz-fűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.
Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

Benes Károlyné

VI-ik kor., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattörmelével kapcsolatos csapás

szabászári- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfo-lyamra megkezdődtek és na-ponta d. o. 10-12-ig, d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhető.

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkék áruháza.

Téli sportcikkékben, sportöltözékekben

specziálisták

IV., Haris-bazár 4.

Telefon: 113-59. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A lipcsei elővásár

áruminta és mintagyűjteményekből

és pedig porcellán és más kerámiai árukban, üveg, fém, bőr, fa, kosár, papír, japán- és kínai árukban, báb és játékszerek, hangszerek, díz-tárgyak, szappan, illatszerek, sport- és fényfény-és cikkekből, mindenféle háztartási és gazdasági felszerelésekben stb. kezdődik

hétfőn, 1912. márczius hó 4-ikén

A legtöbb kiállított cikkekből a vásár csak egy héttig tart, noha az egésznek tartama két hétre van engedélyezve. Lakásokat közvetít a forgalmi egylet üzleti helyisége, Leipzig, Handelshof.
Lipce, 1912. január hó 3-án.

Lipce város tanácsa.

MEGHÍVÓ.

A B.-Gyarmati Cakarék- és Hiteltörzset Részvény-társulat Balassagyarmaton 1912. évi január hó 28-án d. e. 10 1/2 óraker saját helyiségében tartja

XI.-dik évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt tüzletév lefolyása és annak eredményéről.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése.
3. A vagyommérleg és zárszámadások előterjesztése, ezek megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
4. Az igazgatósági jelentésben foglalt indítvá-nyok tárgyalása, azok feletti határozat, a 691-911. 831-911 és 75-912. számú igazgatósági határozatok feletti döntés, melyek szerint a tisztviselők fizetése felemeltetik, illetve rendeztetik.
5. A jövedelem és osztalék feletti intézkedés.
6. Az alapszabályok 55. §-ának 10. pontja sze-rint esetleges bejelentett indítványok tárgyalása.
7. Az elnök és alelnök választása.
8. Az igazgató választása és fizetésének az alapszabályok 55. §-ának 6. pontja értelmében leendő megállapítása.
9. Az aligazgató és 10 igazgatósági tag választása.
10. A felügyelő-bizottság és pedig 5 rendes és 2 póttag megválasztása.

Balassagyarmaton, 1912 január hó 16-án.

Nagy Mihály s. k. elnök.

Jegyzet. Csak az a részvényes vehet részt a közgyűl-ésen a tanácskozásban és bír ott szavazattal, ki a részvénykönyv-ben a közgyűlés megkezdéséig 3 hónappal mint részvényes be van vezetve. A közgyűlési jogok meghatalmazottak által is gyakorol-hatók, a meghatalmazottaknak azonban részvényeseknek kell lenni.

Takarékos, tiszta, kényelmes fűtés érhető el az

EFCO porosz

köszöntéglával!

EFCO

porosz

köszöntéglával!

Próbadarabok ingyen Irodánkban Pesten . . . . . 100 drb 4.10 kor. Budán . . . . . 100 drb 4.20 kor. 100 darabonként házhoz szállítja!

PONGRÁCZ ÉS PONGRÁCZ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Telefonszám: 177-41. és 158-03.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma, csütörtökön, január 18-án két előadás. Délután 3 1/2 óra-ker mérsékelt helyáru nagy családi előadás a teljes műsorral.

Este 8 óraker a januári parádés műsor.

HANS HOMMA a bécsi Deutsches Volkstheater tagja és társulata vendég szereplése: 1) **Der selige Octave**. "Posse von Mirande & Kernele. Dargestellt von: Hans HOMMA; Baronette Bernau Löhringen, Karl Door, Hans Karl. — 2) **SOLOVORTRÁGE** von Hans HOMMA.

Holden's Marionettes 1) Árkon át, bokron át. 2) Maud Allan, mint Salome. 3. Cowboy-jelenet. **Rafaette** akrobata kutyái. **Le Déchaîneux**, francia excentrikusok. **Mao's & Merry Marvels** a kedves angol léányok. **MORRIS CRONIN COMP.** amerikai tréfa-mesterek. **Christie Duo**, a víg duettisták. **Fraser Freres** athéni jelenet. **Redrigó** új bohózat. **The Empire Comedy** 4 világhírű angol vokalisták. **K. Solti Hermin** mint lipótvárosi nő. **Virág Jenő** mint F. T. C. játékos. **Baronette Bernau Löhringen** és a többi januári attrakció.

A télikerben **Royal-Cabaret**, Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kukó Vincze** és zenekara haj-nalig muzsikál. 46 új, szenzációs ének- és tánc-atrakciók.

Minden csütörtökön, ünnep- és vasárnap délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy családi előadás a teljes műsorral.

Közvetlen keleti behozatal.

Vatodi **Perzsa és Smyrna** szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti la-kóknak árfel-omelés nélkül részletfizetésre is.

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és T^A czégnél Budapest,

V., Erzsébet-tér 5. szám. TELEFONSZÁMOK: 73-06, 73-07, 73-08, 73-09.

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturállamokban szabadalmazott, különösen páratlan ozólszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kláritásban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gumiharisnyák stb. mérték szerint jóállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

A közimunka mint kereseti forrás.

GINEVERNÉ GYÓRY ILONA kiválóan praktikus könyvet írt az iparművészetnek ama technikáiról, amelyekkel a hölgyek otthonukban minden nagyobb felkészülés nélkül foglalkozhatnak. Művészi értékű s mégis könnyen megtanulható mesterségekéről van itt szó, amelyeknek közvetlen hasznát láthatják a hölgyek az életben s amelyek keresetforrássá válhatnak. A könyv minden tekintetben gyakorlati irányú, elejétől végig pontos, könnyen megérthető utmutatást ad csupa oly művészi technika gyakorlására, amelynek különösebb iskolázottság nélkül mindenki azonnal hasznát veheti, nem csupán saját otthonának izléses díszítésére, hanem keresetforrásul is. Angliában a legjobb családok hölgytagjai is foglalkoznak ilyesmivel. A körülbelül 200 képpel tarkított szép kiállítású kötet ára fűző 4.20 kor., kötve 7 kor.

A legvidámabb két könyv fiatal leányoknak.
Írta Tutsek Anna.

Gilke rövid ruhában,
képekkel. Diszkötésben ... 7.- kor.

Gilke menyasszony lesz
Mühlbeck Károly rajzaival. Diszköt. 7.- kor.

Gummi-övszerek

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K
STERYL legfinomabb Paara gummi-hélyas 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR románczott vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummi-harisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készítenek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

Neumayer Lipót kőszet, gummiáruk és betegápolási cikkek raktára V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

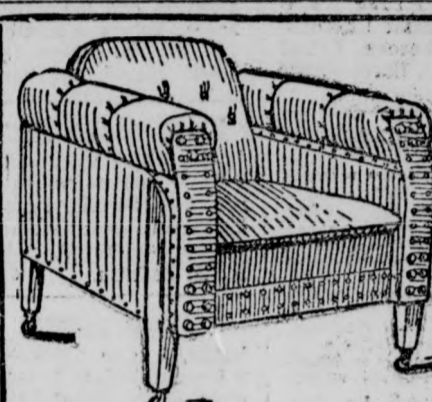
LINOLEUM üzleteim: VI. Váci-körút I. (Ankerkőz), VII. Rákóczi-ut 8. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Elsőrendű Singer-varró-gépeket

nagyban árban és minden ártalomelérés nélkül hávi 3 és 10 K részlete szállítunk s évi jóállású és vidékre is bárholva

Láng Jakab és fia varrógép-nagykereskedők Budapest, József-körút 41. Fióküzletek: Baross-ter 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bőrbutoripar!

Kendi Antal,
Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédli székek, tuteuilok, férúszobák és irodahelyiségek butorzása!

Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelelt gasdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

speczialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Működés sikertől a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerok.

Rendelés délelőtt 9-3-ig, és este 6-7-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Ájáróház a Pannónia szállóval szemben.) Lépcsőházi bejárat. Külön városzobák.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; moderu berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, me encze- és kádifürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénasavas és villamosvízfürdők. Irvó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatócsop.

REMEK AJÁNDÉKKÖNYV! LEGUJABB!

CSODALÁMPA

czimen Benedek Elek az ifjuságnak legkedveltebb mesemondója

A VILÁG LEGSZEBB MESÉIT

gyűjtötte össze. A búbájos mesekönyvgyűjtemény élén így szól Benedek: Van nekem egy csodalámpám, a melynek tündéri fényességét árasztó világáramlalt országot-világot bejártam s úgy szedegtettem össze a világ legszebb meséit. A színekben pompázó világ legremekbebb meséinek első kötete a

KÉK MESEKÖNYV

A remekül kiállított díszes mesekönyvet Anglia leghíresebb művésze, Pogány Willy és más művészek remek rajzai díszítik.

A kötet ára diszköt. 6 K

Kiadta az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részv.-Társulat és kapható minden könyvkereskedésben.

Tífkos betegségek

hugycsőfolyás, húgycsőszűkület, altesti sebek, bujakor (syphilis), az önfertőzés következtében fellépő éjjeli magömlések és idegbántalmak, elgyengült férfierő (impotentia), makacs bőrbetegségek, bármely nõi nemi bajok, méhbajok, fehérfolyás stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjánál fogva

Dr. GARAI

hírnemes szakorvos rendelő intézetét, Budapest, Andrassy-ut 28. szám.

Rendelés hétköznap: 10-12 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap déltől 2-ig. Feltűnés nélküli eredményes gyógyítás levélleg is.

Kívánatra gyógyszerokról is gondoskodik. „Ehrlich 606.” javított Jcha oltások.

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉS

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDEKI MEGBRENDELÉSRE KIVÁLÓ CONDOT FORDÍTOK.
ÁRLEJZÉK 2000 PÁRZSAL BÉRMENTVE KÜLDÖM.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár...

Sok száz vagyos hölgy ohajt férjhez menni. Keresztény hajdon 200.000 marka...

Házasság közvetítés legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek...

Akar Ön szellemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalognak tartásák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a 'Társalgás Művészete'...

Gyorsírás és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben...

Műkedvelők Által díszlet nélkül is előadható színdarabokról kabare számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld Rónyi Károly színházi könyvkereskedése...

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona bérmentve. Csomagekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkel konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Sonka-pác szépebbé, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkel konzervgyár, Barta József, Felka.

A világhírű 'THE ROYAL' Gramofonokat minden részecskéig vagy utószaj nélkül megvásárolhatók hanggal, szigorúan az eredeti, nagyban gyári árakon és minden arfőlemelés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítottak a vidékre is. Pénzügyi Gramofonok 20 kor.-tól feljebb.

Láng Jakab és Fia gramofon-nagykereskedők, Budapest, József-körút 41. Fiókházak VIII., Baross-tér 4. Buda, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulát, brilliántot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45. Meghívásra jövőek.

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvánossággal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-cégektől s más hirdető-síntek utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Soványaság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Harly tanár amerikai orvóképpora. Soványasg tartós, nyert telt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállat. Vörsegenység, gyengeség, idegesség, ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készenlévelek minden országból. Dobozonként 1 forint 10 kr. Használati utasítással. Pórkátrár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közül az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyen mutatónyvnyám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtti József-körút 38.)

Mérlegképes könyvelő esti foglalkozást keres. Szives ajánlatokat 'S. E.' V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Friss olesó hus! Borju, marhs vagy bárány 5 kg-os postacsomagokban ára 5.— korona. Frankó, kossárral együtt feladva megrendelhető: Wolvovics E., M. Berezna. 6162

Veres afonya befőt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkel konzervgyár, Barta József, Felka.

Pénz akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárookra és mindenemü kereskedelmi ánkra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-czéghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

'OLLA' behizonyíthatóan a legjobb higiénikus gummi-különlegesség. 2 évi jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. 'OLLA' gummi-gyárból Wien II/817 Praterstrasse 57

'Hungaria' beszélő-gépek tölcsernélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Tere-körút 4. Kerjen árjegyzéket

Nemi bajoknál hűgyesbőlyás, tripper, kankónál csak az illés-féle Santalinsulak ezelőtt Lancia Orpsulák, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona behizonyíthatóan ingyen postaköltséggel szállítják. Ilés Antal ügy-szótára Szabadka. Musania ügy-szótára Budapest, Erzsébet-körút 68.

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom / vétekből. Lichtman Sándor férjiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postátminták bérmentve, helyben szabásmozmat kívánatra házhoz küldöm. 28592

Sas szálloda, IV., Sarkantyus-utca 12. Szobák mindenkor jutányosan kaphatók.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorárakat részletfizetésre. Modern lakberendezési vállalat: Budapest, IV. ker., Sorécsy-utca 7. sz. Olcsó butoralbum 1 kor.

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 20 kor.-tól feljebb. Elváltok mindenféle kútszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wessélyni-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

30 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postátminták bérmentve, helyben szabásmozmat kívánatra házhoz küldöm. 08532

Kézpénzért vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállítunk teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen olesón sehol nem kap modern háló, bérlő, uri és szalon szobákat stb. Győzdőljön meg, tekintse meg zenfolt raktárat, mat, itt jutányosan vehet a leggyorsabbul a legdrágább kivitelű minden fajta BUTORT Nagy Imre lakberendezési vállalkozó BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárás Szerencsés-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

'ÉVIKE' fehér alapon, elsőrendű leírású híres remek ajkorszóló monogram bármely betűvel 5 cm. nagy dbja 30 fillér, tucatlja K 3.50. Az egész és 20 fillér porto utalványozása után bérmentve küldi. Bérczi D. Sándor közmunka nagyiparos Budapest, VI., Dessozly-u. 5.

Singer varrógépek Kerékpárok, gramofonok, hanglmezék legolcsóbban kaphatók. Haban József Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes Árjegyzéket ingyen küld.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók. Wiener A. utódánál BUDAPEST, Üllői-ut 123. Telefon: 62-89. Alapítatott 1886-ban.

Magyar harzi kanári-tenyésztő D-brecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja hozni, Kanári tenyésződm keresse az fel a tisztelem megemrem rendelményvel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az légy, mély hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésződm minden föltalálható. A rendelt madárát mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződm és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem ítélek nálam; hogy én azt küldjém el. A tisztelet rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszé a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a kúföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakaszer vezetése alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Mergő-utca 9. sz., gyönyörűen favilázó, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyészésre alkalmas remek szép nőidények darabja 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hűségben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és spóliás utasítás ingyen. Számos elismerés és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyészőttelep és széküldési intézet.

Wien A. utódánál BUDAPEST, Üllői-ut 123. Telefon: 62-89. Alapítatott 1886-ban.

Magyar harzi kanári-tenyésztő D-brecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja hozni, Kanári tenyésződm keresse az fel a tisztelem megemrem rendelményvel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az légy, mély hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésződm minden föltalálható. A rendelt madárát mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződm és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem ítélek nálam; hogy én azt küldjém el. A tisztelet rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszé a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a kúföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakaszer vezetése alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Mergő-utca 9. sz., gyönyörűen favilázó, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyészésre alkalmas remek szép nőidények darabja 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hűségben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és spóliás utasítás ingyen. Számos elismerés és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyészőttelep és széküldési intézet.

Wien A. utódánál BUDAPEST, Üllői-ut 123. Telefon: 62-89. Alapítatott 1886-ban.

Magyar harzi kanári-tenyésztő D-brecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja hozni, Kanári tenyésződm keresse az fel a tisztelem megemrem rendelményvel. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az légy, mély hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésződm minden föltalálható. A rendelt madárát mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződm és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem ítélek nálam; hogy én azt küldjém el. A tisztelet rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszé a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a kúföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakaszer vezetése alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Mergő-utca 9. sz., gyönyörűen favilázó, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyészésre alkalmas remek szép nőidények darabja 3 forintért. A szállítás a legnagyobb hűségben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és spóliás utasítás ingyen. Számos elismerés és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyészőttelep és széküldési intézet.

Wien A. utódánál BUDAPEST, Üllői-ut 123. Telefon: 62-89. Alapítatott 1886-ban.

Tisztviselő-otthon Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Pénzelőleggel minden levonas nélkül beraktározó bizományba butort, zongorát, varrógépet, kerékpárt és mindennemű árukat legjutányosabban, Braun Gáspár Kertész-utca 33. Telefon 46-76

MAKAY BÉLA új könyve: A LÁP VIRÁGA és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbájos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki. Ara 4 korona. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Szász királyság Technikum Mittweida. Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjármű laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3510 hallgató a 36. lakotai ayben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Szingarzag természeti leírások! Makay Béla Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászkepek Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Itlet, költői lendület minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ara 6 korona. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenccsok-ter 3 főlelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 28599